

Analiza handlu zagranicznego towarami rolno-spożywczymi w 2016 r. (wg podstawowych grup towarowych)

**Opracowano w Biurze Analiz i Strategii
Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa**

Warszawa, wrzesień 2017 r.

01-207 Warszawa, ul. Karolkowa 30, www.kowr.gov.pl

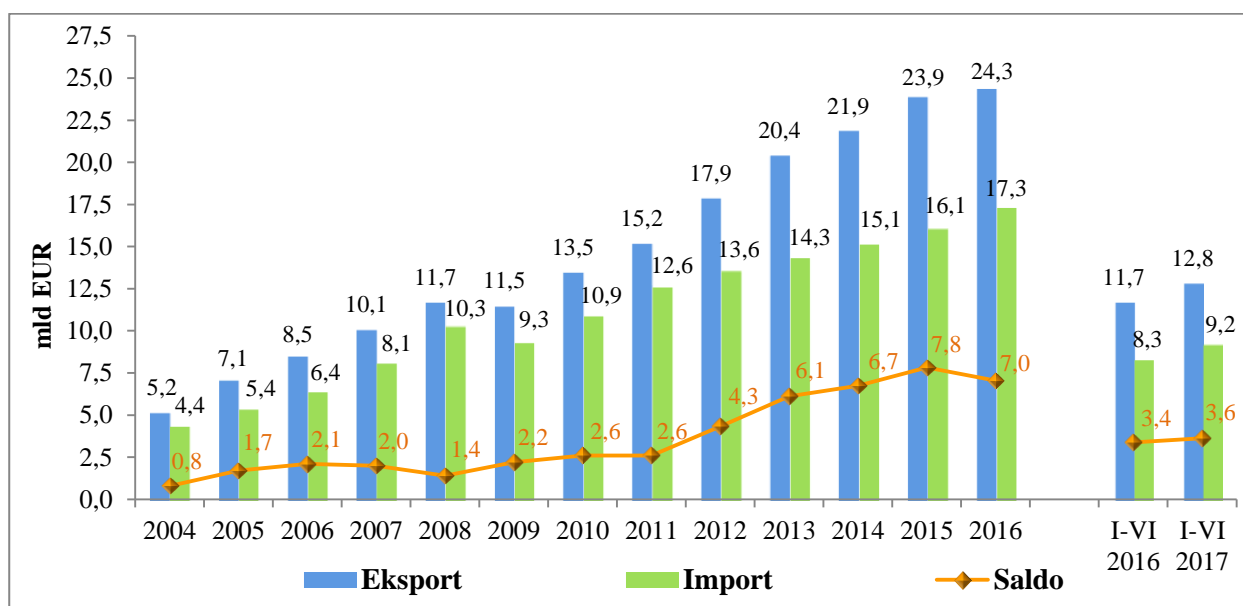
Spis treści

1.	Ogółem polski handel zagraniczny towarami rolno-spożywczymi w 2016 r.	3
1.1.	Główne kierunki eksportu produktów rolno-spożywczych z Polski	3
1.2.	Eksport według grup produktów rolno-spożywczych.....	5
1.3.	Import produktów rolno-spożywczych do Polski.....	6
1.4.	Główne kierunki importu produktów rolno-spożywczych	6
1.5.	Import według grup produktów rolno-spożywczych.....	8
1.6.	Saldo handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi w 2016 r.	9
2.	Handel zagraniczny produktami pochodzenia roślinnego w 2016 r.	10
2.1.	Ziarno zbóż i przetwory zbożowe.....	10
2.2.	Tytoń i wyroby tytoniowe	15
2.3.	Wyroby cukiernicze.....	18
2.4.	Cukier.....	20
2.5.	Kawa, herbata i kakao.....	22
2.6.	Warzywa i przetwory.....	25
2.7.	Ziemniaki i przetwory ziemniaczane	27
2.8.	Owoce i przetwory	31
2.9.	Tłuszcze roślinne	35
2.10.	Soki owocowe i warzywne	37
2.11.	Piwo	39
2.12.	Alkohole.....	41
2.13.	Produkty paszowe.....	44
3.	Handel zagraniczny produktami pochodzenia zwierzęcego w 2016 r.	46
3.1.	Mięso i podroby z drobiu (CN 0207).....	46
3.2.	Mięso wołowe i cielęce (CN 0201 i 0202).....	49
3.3.	Mięso wieprzowe (CN 0203).....	52
3.4.	Przetwory mięsne (CN 0210, 1601–1603).....	55
3.5.	Produkty mleczarskie	57
3.6.	Ryby i ich przetwory	63

1. Ogółem polski handel zagraniczny towarami rolno-spożywczymi w 2016 r.

Miniony rok 2016 to kolejny rok wzrostu obrotów polskiego handlu zagranicznego towarami rolno-spożywczymi. W porównaniu z 2015 r. **wartość eksportu** towarów rolno-spożywczych zwiększyła się o **1,9%**, do **24,3 mld EUR**, co oznacza kontynuację obserwowanego od akcesji Polski do UE wzrostowego trendu, jednak przy mniejszej dynamice niż w 2015 r. Do **17,3 mld EUR (o 7,6%)** wzrosła **wartość importu**. W efekcie większej dynamiki importu niż eksportu dodatnie saldo handlu zagranicznego wyniosło **7,0 mld EUR** i było o 0,8 mld EUR mniejsze niż w 2015 r., ale większe niż w latach wcześniejszych. Udział towarów rolno-spożywczych w wartości ogółu polskiego eksportu zmniejszył się o 0,1 p.p. wobec roku poprzedniego i tak jak w latach 2013–2014 wyniósł 13,2%.

Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi ogółem (w mld EUR)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

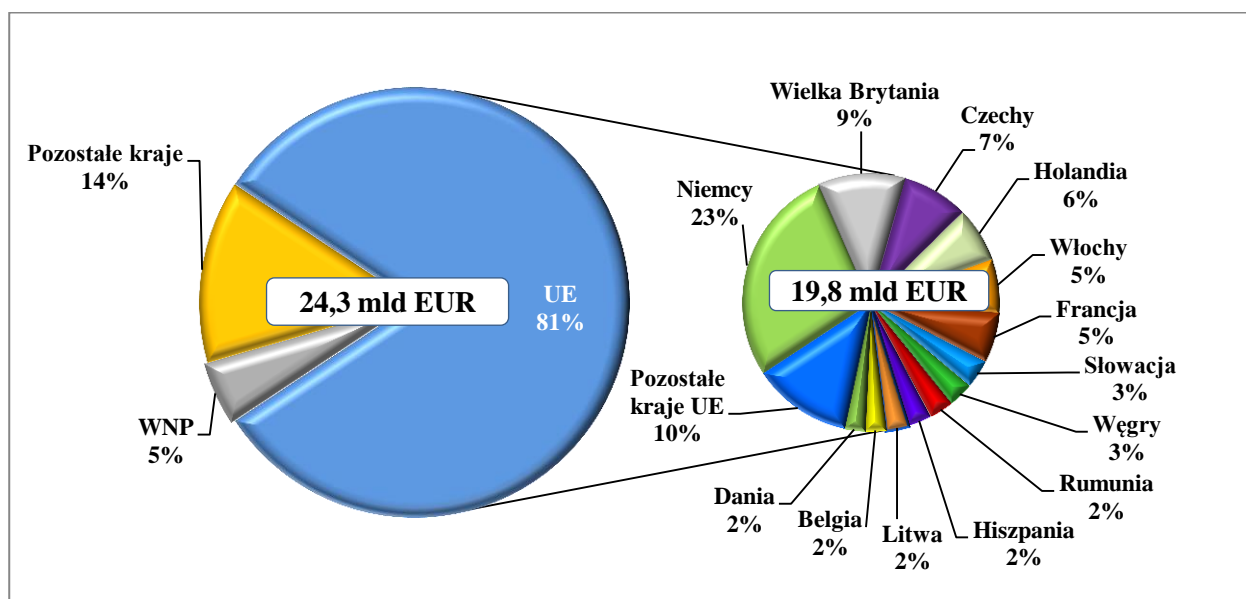
1.1. Główne kierunki eksportu produktów rolno-spożywczych z Polski

Produkty rolno-spożywcze są eksportowane z Polski przede wszystkim na rynek unijny. W porównaniu z 2015 r., wartość eksportu tych towarów do krajów Unii Europejskiej w 2016 r. wzrosła nieznacznie (o 0,9%) i wyniosła **19,8 mld EUR**. Tym samym udział krajów unijnych w polskim eksporcie towarów rolno-spożywczych spadł o 1 p.p. do 81%.

Uwaga: Obliczenia Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów z dokładnością do kilku miejsc dziesiętnych. Tonaż wyrażono w masie produktu.

Głównym partnerem handlowym Polski pozostały **Niemcy**. W 2016 r. eksport do tego kraju był o **2,2% większy** niż rok wcześniej i wyniósł **5,5 mld EUR**. Udział Niemiec w wartości eksportu towarów rolno-spożywczych z Polski wyniósł 23% i był zbliżony do notowanego w 2015 r. Niemcy były największym odbiorcą m.in.: ryb i ich przetworów (o wartości 928 mln EUR), ziarna zbóż i przetworów zbożowych (874 mln EUR), mięsa drobiowego (427 mln EUR), produktów mleczarskich (307 mln EUR), soków owocowych i warzywnych (209 mln EUR) oraz warzyw z przetworami (316 mln EUR), a także piwa (19 mln EUR).

Struktura geograficzna polskiego eksportu rolno-spożywczego w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Drugim unijnym partnerem Polski jest **Wielka Brytania**, na rynku której ulokowane zostały największe po Niemczech ilości m.in.: mięsa drobiowego (9% wolumenu eksportu tej grupy towarowej, o wartości 234 mln EUR), przetworów zbożowo-mącznych (9%, o wartości 216 mln EUR) oraz warzyw i ich przetworów (10%, o wartości 161 mln EUR). Wielka Brytania była także jednym z głównych odbiorców artykułów mleczarskich (109 mln EUR), ryb i przetworów (100 mln EUR) i soków owocowo-warzywnych (46 mln EUR). W 2016 r. eksport do tego kraju był o **6,5% większy** niż rok wcześniej i wyniósł **2,2 mld EUR**.

W 2016 r. zwiększeniu uległ wywóz towarów rolno-spożywczych do krajów **Wspólnoty Niepodległych Państw** i ukształtował się na poziomie **1,2 mld EUR, o 6% wyższym** niż w roku poprzednim. Udział WNP w polskim eksporcie rolno-spożywczym, podobnie jak w poprzednim roku, wyniósł 5%. Wartość towarów rolno-

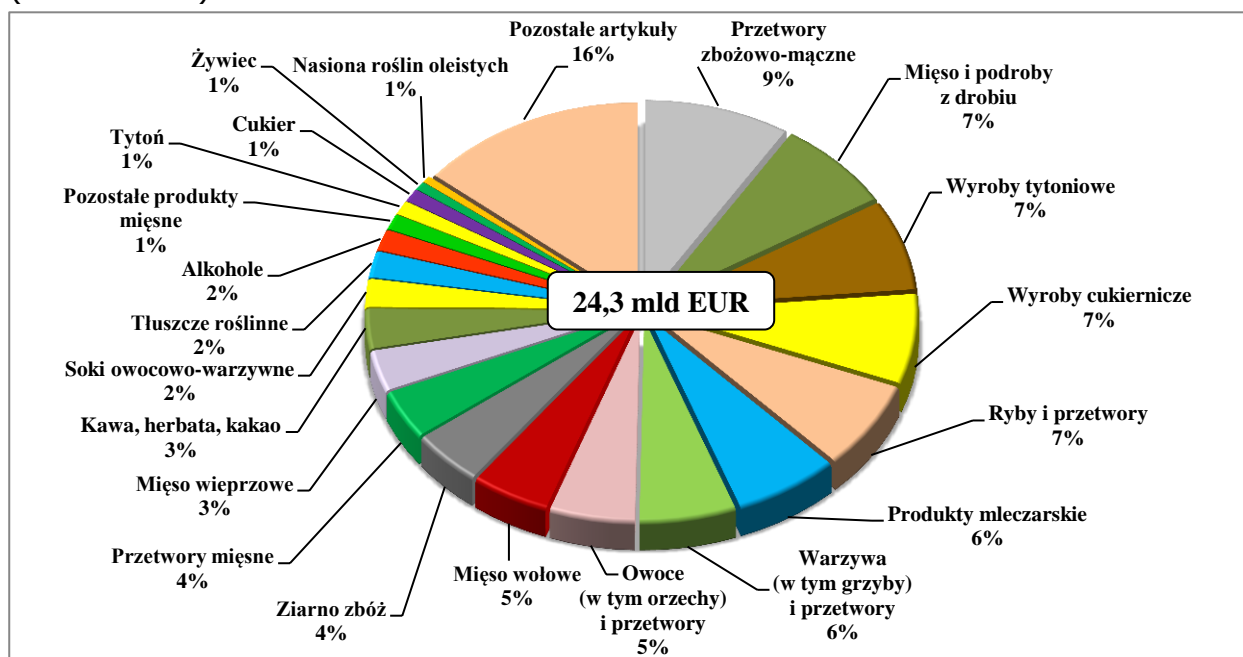
-spożywczych wyeksportowanych z Polski do **Rosji** w 2016 r. wyniosła **376 mln EUR** i była **o 6% mniejsza** niż rok wcześniej i aż o 70% mniejsza niż w 2013 r. (ostatnim roku przed wprowadzeniem przez Rosję embarga na wybrane towary rolno-spożywcze z UE²). Wartość eksportu **na Ukrainę zwiększyła się o 10%, do 326 mln EUR**, a na **Białoruś o 43%**, do **334 mln EUR**. Spośród krajów Wspólnoty Niepodległych Państw wzrost odnotowano również w eksporcie do Tadżykistanu (o 18%) i Mołdawii (o 13%).

Eksport **do pozostałych krajów (spoza UE i WNP)** zwiększył się z 3,1 mld EUR w 2015 r. do **3,3 mld EUR** w 2016 r., tj. o 7%. W efekcie udział tych krajów w polskim eksporcie rolno-spożywczym zwiększył się z 13,1% do 13,7%.

1.2. Eksport według grup produktów rolno-spożywczych

W eksporcie towarów rolno-spożywczych sukcesywnie rośnie znaczenie przetworów zbożowo-mącznych, mięsa i podrobów z drobiu oraz wyrobów cukierniczych, których udział w przychodach z eksportu w 2016 r. wyniósł odpowiednio 9,0% (więcej o 1 p.p.), 7,3% (o 0,4 p.p.) i 7,2% (o 0,1 p.p.).

Struktura towarowa polskiego eksportu rolno-spożywczego w 2016 r. (wartościowo)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

² W końcu stycznia 2014 r. Rosja objęła embargiem import z UE żywca i mięsa wieprzowego; w pierwszej dekadzie sierpnia 2014 r. – import mięsa wołowego, cielęcego i drobiowego, ryb i skorupiaków (z wyłączeniem narybku łososia, pstrąga i troci), produktów mleczarskich (z wyłączeniem produktów niezawierających laktozy), owoców i warzyw (z wyłączeniem ziemniaków sadzeniaków, cebuli dymki, kukurydzy cukrowej do siewu, grochu do siewu), mięsa i podrobów jadalnych, solonych, w solance, suszonych lub wędzonych; produktów gotowych i spożywczych (w tym serów i twarogów z dodatkiem tłuszczów roślinnych), produktów spożywczych (zawierających mleko, na bazie tłuszczów roślinnych) a od października 2014 r. podrobów i jadalnych mączek z mięsa lub podrobów oraz kiełbas i podobnych wyrobów z mięsa, podrobów lub krwi; przetworów żywnościowych na bazie tych wyrobów oraz wybranych tłuszczów zwierzęcych.

W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2016 r. w strukturze towarowej polskiego eksportu rolno-spożywczego wzrósł także udział mięsa czerwonego łącznie z podrobami i przetworami (do 12,9%, o 0,3 p.p.), ryb i przetworów (do 7%, o 0,7 p.p.), warzyw i ich przetworów (do 5,9%, o 0,2 p.p.), owoców i ich przetworów (do 5,2%, o 0,1 p.p.) oraz soków owocowo-warzywnych (do 2,3%, o 0,3 p.p.), cukru (do 1,1%, o 0,2 p.p.), a także alkoholu (bez piwa, do 2%, o 0,1 p.p.).

W wartości eksportu sukcesywnie spada natomiast udział żywca. W 2016 r. w odniesieniu do poprzedniego roku zmniejszył się również udział nasion roślin oleistych (do 0,6%), tłuszczów roślinnych (do 2,1%), produktów mleczarskich (do 6%), ziarna zbóż (do 4,4%), wyrobów tytoniowych (do 7%) oraz kawy, herbaty i kakao (do 3,2%).

Produktami, które w 2016 r. wygenerowały największy przychód z eksportu, były: mięso i podroby z drobiu (1 784 mln EUR), ryby i przetwory (1 709 mln EUR), wyroby czekoladowe (1 429 mln EUR), pieczywo (1 350 mln EUR), mięso wołowe (1 176 mln EUR), przetwory mięsne (951 mln EUR), mięso wieprzowe (796 mln EUR), pszenica (741 mln EUR), sery i twarogi (625 mln EUR), soki owocowo-warzywne (550 mln EUR) oraz papierosy i cygara (1 778 mln EUR). W 2016 r. łączna wartość tych produktów stanowiła 53% wartości eksportu towarów rolno-spożywczych.

1.3. Import produktów rolno-spożywczych do Polski

Wartość polskiego importu artykułów rolno-spożywczych w 2016 r. wyniosła **17,3 mld EUR** wobec 16,1 mld EUR w 2015 r.

1.4. Główne kierunki importu produktów rolno-spożywczych³

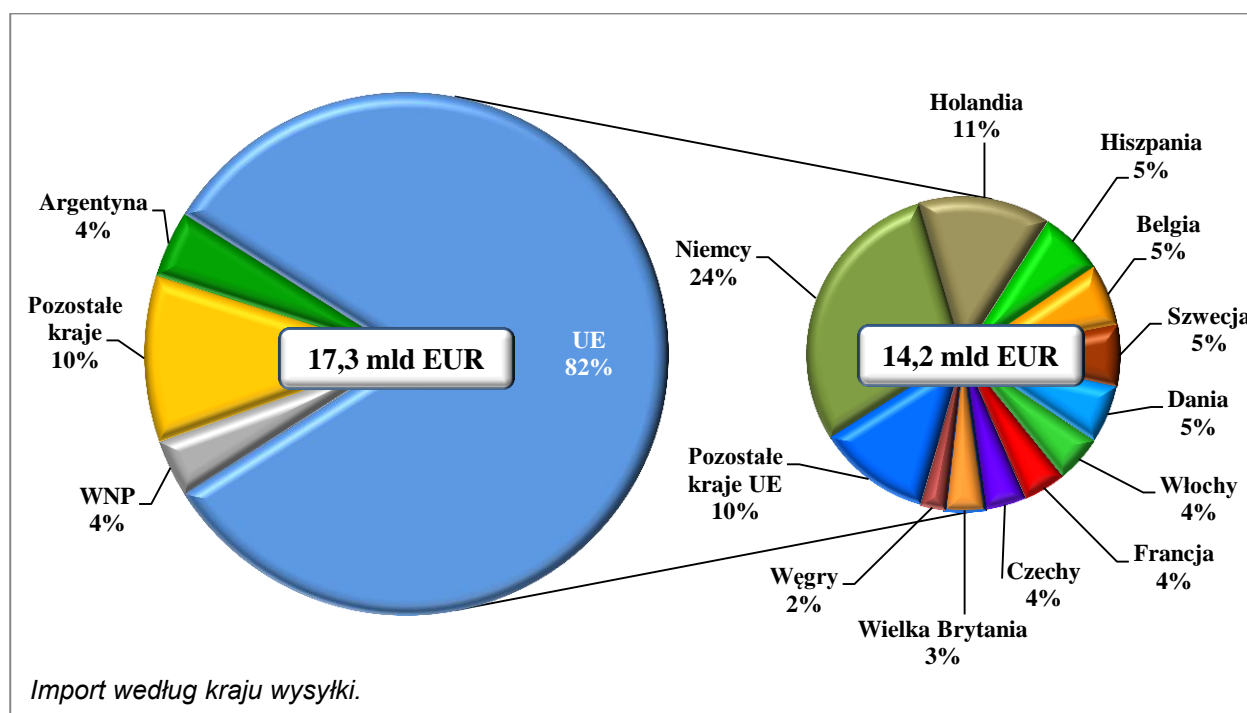
Ze względu na swobodny przepływ towarów polski import, tak jak i eksport jest realizowany przede wszystkim z obszaru Unii Europejskiej. W 2016 r. z **krajów UE** do Polski sprowadzono produkty rolno-spożywcze o łącznej wartości **14,2 mld EUR** (wobec 13,0 mld EUR w 2015 r.). W ogólnej wartości przywozu tych towarów do Polski udział państw członkowskich UE wyniósł 82% wobec 81% w 2015 r.

Zaimportowane do Polski artykuły rolno-spożywcze przywożono głównie z **Niemiec**. W 2016 r. ich wartość wyniosła **4,2 mld EUR**, o 2% wyższy niż rok wcześniej. Głównymi produktami przywożonymi z Niemiec do Polski były: kawa, herbata, kakao (o wartości 592 mln EUR), mięso czerwone łącznie z podrobami i przetworami (454 mln EUR), owoce (w tym orzechy) i przetwory (298 mln EUR), wyroby cukiernicze (336 mln EUR), przetwory zbożowo-mączne (326 mln EUR). Jednocześnie

³ W odniesieniu do poszczególnych krajów i ugrupowań import policzono według kraju wysyłki.

udział Niemiec w wartości całego polskiego importu rolno-spożywczego zmniejszył się o 1,4 p.p., do 24,1%. Znaczący udział w imporcie (podobnie jak rok wcześniej 11%) miała również **Holandia** (1,9 mld EUR), z której sprowadzono m.in.: owoce (w tym orzechy) i przetwory (o wartości 320 mln EUR), tłuszcze roślinne (162 mln EUR), warzywa (w tym grzyby) i przetwory (163 mln EUR) oraz kawę, herbatę, kakao (149 mln EUR). Na kolejnych pozycjach (z około 4–5% udziałem w wartości importu) znajdowały się: Hiszpania (942 mln EUR), Belgia (904 mln EUR), Szwecja (897 mln EUR), Dania (843 mln EUR) oraz Argentyna (714 mln EUR) i Włochy (691 mln EUR).

Struktura geograficzna importu produktów rolno-spożywczych do Polski w 2016 r.

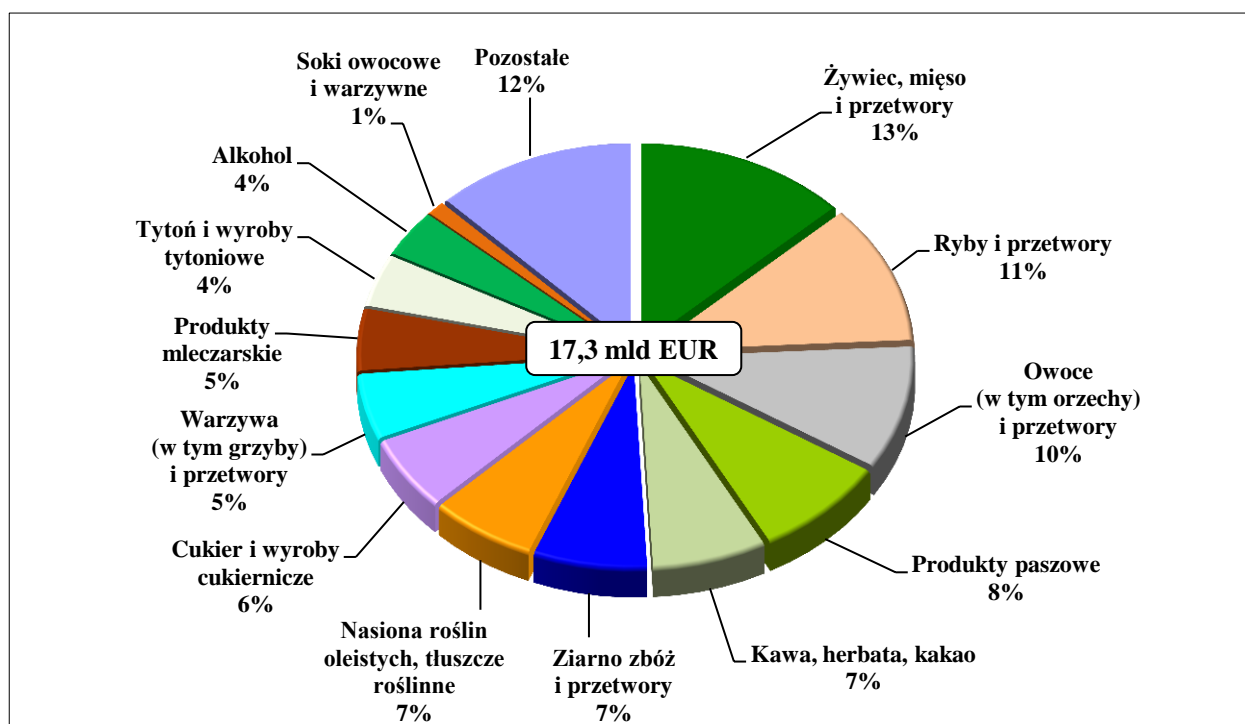
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

W 2016 r. wartość produktów rolno-spożywczych przywiezionych z krajów WNP wyniosła **613 mln EUR** wobec 599 mln EUR w 2015 r. (wzrost o 2%). W efekcie udział WNP w polskim imporcie tych towarów podobnie jak w 2015 r. wyniósł blisko 4%. Połowę wartości importu do Polski z obszaru Wspólnoty Niepodległych Państw stanowiły trzy produkty: nasiona roślin oleistych (114 mln EUR), produkty paszowe (112 mln EUR) i tłuszcze roślinne (80 mln EUR).

1.5. Import według grup produktów rolno-spożywczych

Struktura towarowa importu produktów rolno-spożywczych do Polski była podobna do notowanej w 2015 r. W 2016 r., w wyniku relatywnie małych krajowych zbiorów rzepaku, w imporcie produktów rolno-spożywczych o 2 p.p. wzrósł udział nasion roślin oleistych i tłuszczów roślinnych, a przy dobrych zbiorach owoców w Polsce o 1 p.p. zmniejszył się udział owoców i przetworów. Tak jak w poprzednim roku największy udział miały produkty mięsne, czyli żywiec, mięso i przetwory (13% – 2,3 mld EUR). Kolejną grupę stanowiły ryby i przetwory (11% – 1,9 mld EUR), owoce wraz z przetworami (10% – 1,7 mld EUR), produkty paszowe (8% – 1,4 mld EUR), kawa, herbata i kakao (7% – 1,2 mld EUR), ziarno zbóż i przetwory (7% – 1,2 mld EUR), nasiona roślin oleistych i tłuszcze roślinne (7% – 1,1 mld EUR) oraz cukier i wyroby cukiernicze (6% – 1 mld EUR).

Struktura towarowa importu rolno-spożywczego w 2016 r. (wartościowo)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

W 2016 r. najbardziej znaczący wzrost wartości importu wyrażonej w EUR, w porównaniu z 2015 r., odnotowano w przypadku importu nasion roślin oleistych (o 43%, do 418 mln EUR). Duży wzrost wartości nastąpił również w imporcie cukru (o 40%, do 229 mln EUR), ryb i przetworów (o 22%, do 1,9 mld EUR), zwierząt żywych bez drobiu (o 17%, do 479 mln EUR) oraz tłuszczów roślinnych (o 15%, do 702 mln EUR). Znacząco wzrósł też import wyrobów spirytusowych (o 14%,

do 333 mln EUR), ziarna zbóż (o 14%, do 295 mln EUR), produktów mleczarskich (o 13%, do 852 mln EUR), win, wermutów i szampanów (o 11%, do 268 mln EUR), mięsa czerwonego i podrobów (o 7%, do 1,5 mld EUR), przetworów zbożowo-mącznych (o 5%, do 826 mln EUR), kawy, herbaty i kakao (o 4%, do 1,2 mld EUR), warzyw łącznie z przetworami (o 8%, do 897 mln EUR), wyrobów cukierniczych (o 2%, do 786 mln EUR). Zwiększył się także przywóz mięsa i podrobów z drobiu (o 31%, do 83 mln EUR) oraz żywca drobiowego (o 1%, do 155 mln EUR), ryżu (o 10%, do 80 mln EUR) i piwa (o 5%, do 48 mln EUR).

Przy spadku wolumenu wartość importu wzrosła w przypadku: soków owocowych i warzywnych (o 5%, do 193 mln EUR) oraz tytoniu i wyrobów tytoniowych (o 1,5%, do 727 mln EUR).

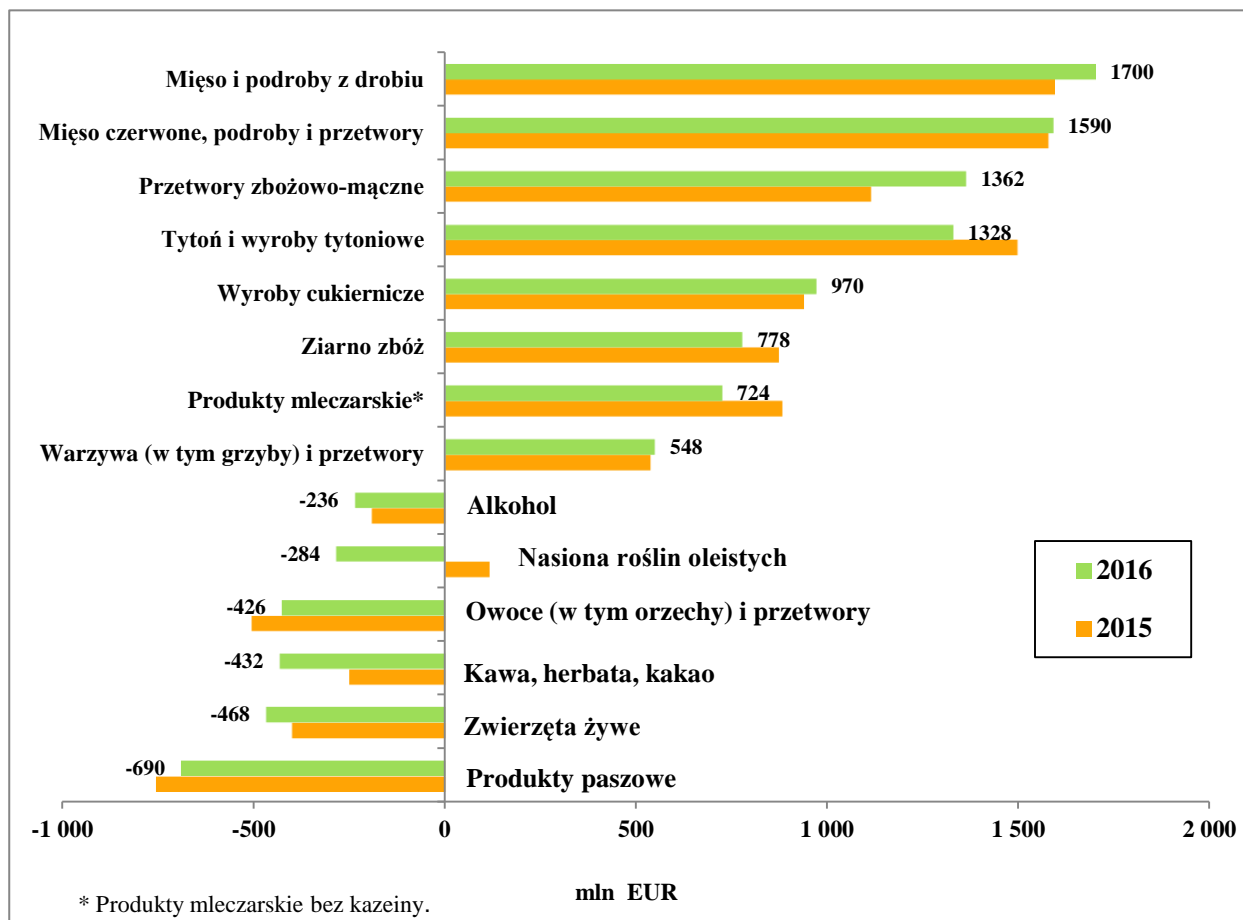
W odniesieniu do 2015 r., w 2016 r. najbardziej zmalał import produktów paszowych (o 4%, do 1,4 mld EUR). Zmniejszył się również przywóz tłuszczów zwierzęcych (o 1%, do 11 mln EUR) oraz skrobi i inuliny (o 2%, do 58 mln EUR). Pomimo wzrostu wolumenu importu owoców i przetworów o 3%, wartość przywozu tej grupy zmniejszyła się o 1%, do 1,7 mld EUR.

1.6. Saldo handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi w 2016 r.

W 2016 r. dodatnie saldo polskiego handlu zagranicznego artykułami rolno-spożywczymi wyniosło **7,0 mld EUR** (o 10% mniej niż w 2015 r.).

Największe dodatnie saldo w 2016 r. Polska uzyskała w handlu zagranicznym mięsem drobiowym (1,7 mld EUR) i czerwonym (1,6 mld EUR łącznie z przetworami i podrobami) oraz przetworami zbożowo-mącznymi (1,4 mld EUR). Znaczną nadwyżkę i większą niż w 2015 r. uzyskano także w przypadku wyrobów cukierniczych oraz warzyw (łącznie z przetworami). Duże dodatnie saldo obrotów uległo znacznemu zmniejszeniu w porównaniu z 2015 r. w przypadku tytoniu i wyrobów tytoniowych (z 1 494 mln EUR do 1 328 mln EUR), ziarna zbóż (z 872 mln EUR do 778 mln EUR) oraz produktów mleczarskich (z 881 mln EUR do 724 mln EUR). Dodatnie saldo odnotowano również w handlu zagranicznym sokami owocowymi i warzywnymi (358 mln EUR wobec 300 mln EUR), piwem (113 mln EUR wobec 127 mln EUR), tłuszczami zwierzęcymi (44 mln EUR wobec 42 mln EUR), cukrem (27 mln EUR wobec 58 mln EUR) oraz skrobią (9 mln EUR wobec minus 13 mln EUR w 2015 r.).

Saldo handlu zagranicznego Polski wybranymi produktami rolno-spożywczymi w 2016 r. (w mln EUR) w porównaniu z rokiem 2015

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

W 2016 r. największy deficyt wystąpił w polskim handlu zagranicznym produktami paszowymi, żywymi zwierzętami, kawą, herbata i kakao, owocami i ich przetworami, nasionami roślin oleistych oraz alkoholem. Pogłębił się deficyt w handlu rybami, tłuszczami roślinnymi, ryżem oraz ziemniakami i ich przetworami.

2. Handel zagraniczny produktami pochodzenia roślinnego w 2016 r.

2.1. Ziarno zbóż i przetwory zbożowe

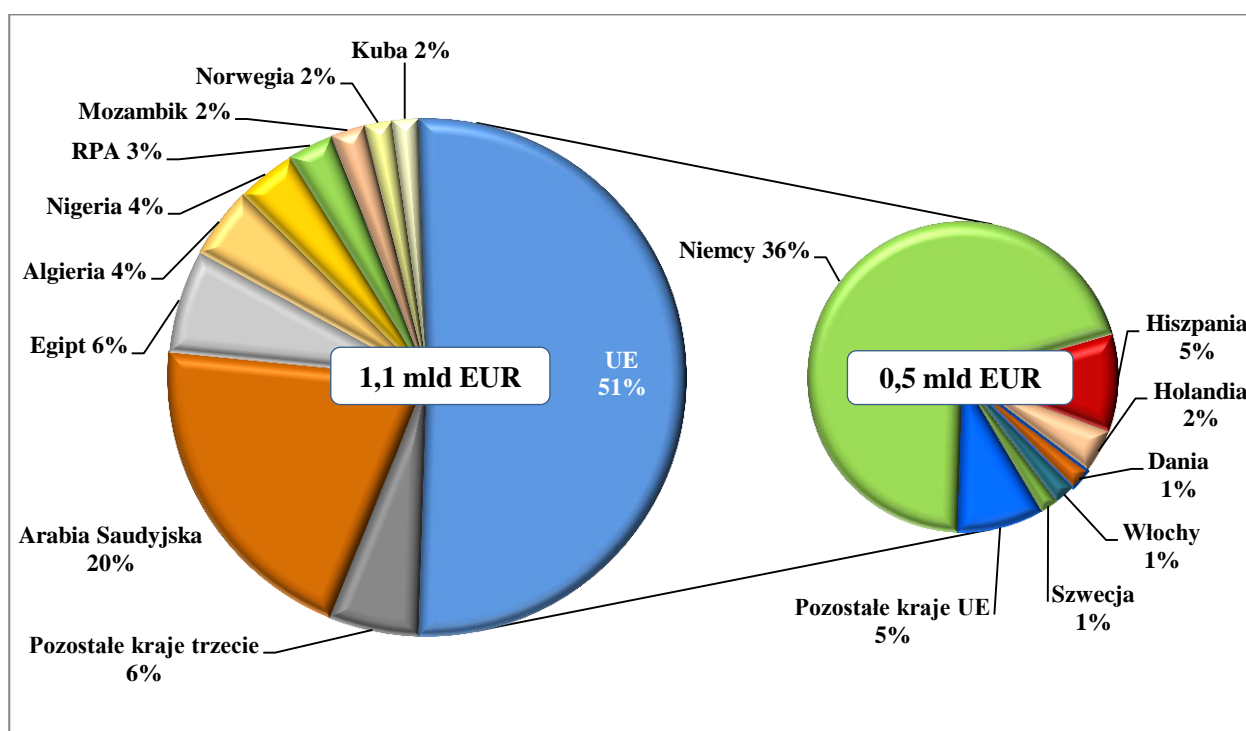
W eksporcie produktów rolno-spożywczych największą grupę towarową pod względem wartości stanowią produkty zbożowe. Od 2011 r. eksport zbóż z Polski systematycznie rośnie. W 2016 r. z kraju **wywieziono blisko 6,5 mln ton ziarna zbóż⁴ (o 5% więcej niż rok wcześniej), uzyskując 1,1 mld EUR (o 5% mniej niż w poprzednim roku)**. Eksportowano przede wszystkim **pszenicę** (68% wolumenu

⁴ Bez ryżu.

eksportowanych zbóż), **kukurydzę** (15%) oraz **pszenżyto i żyto** (po 7%). Polskie ziarno jest coraz chętniej nabywane przez odbiorców zagranicznych z krajów trzecich.

Wywóz ziarna zbóż do UE wyniósł blisko 3,3 mln ton, o 0,6% mniej niż rok wcześniej, natomiast do krajów trzecich – ponad 3,1 mln ton, o 12,5% więcej. W 2016 r. najczęściej ziarna zbóż wyeksportowano do Niemiec (2 456 tys. ton, 38% wolumenu). Ważnymi odbiorcami zboża z Polski były także: Arabia Saudyjska (1 316 tys. ton, 20% wolumenu), Egipt (412 tys. ton, 6%), Hiszpania (267 tys. ton, 4%) oraz Algieria (289 tys. ton, 4%).

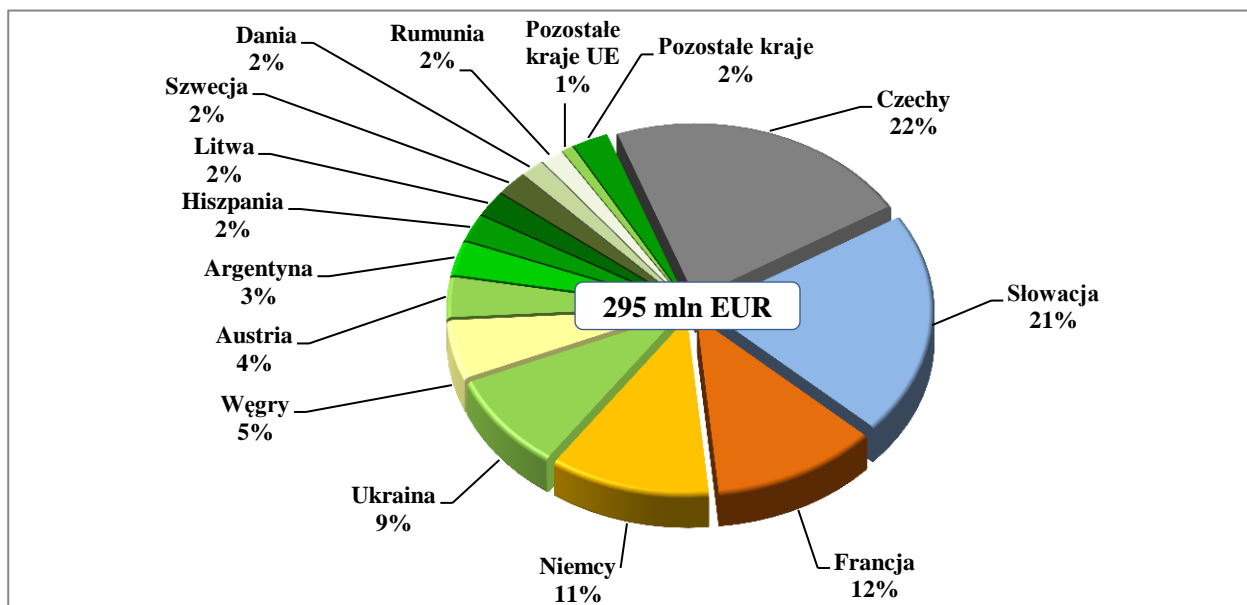
Struktura geograficzna polskiego eksportu ziarna zbóż w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Krajowa podaż zbóż była uzupełniana ziarnem importowanym. W 2016 r. do kraju **przywieziono 1,4 mln ton ziarna zbóż, o 30% więcej** niż rok wcześniej. Dominowała pszenica z udziałem 60%. Kukurydza stanowiła 23% importu ziarna, a jęczmień – 12%. Wartość importu ziarna zbóż **zwiększyła się o 14%** i wyniosła **295 mln EUR**.

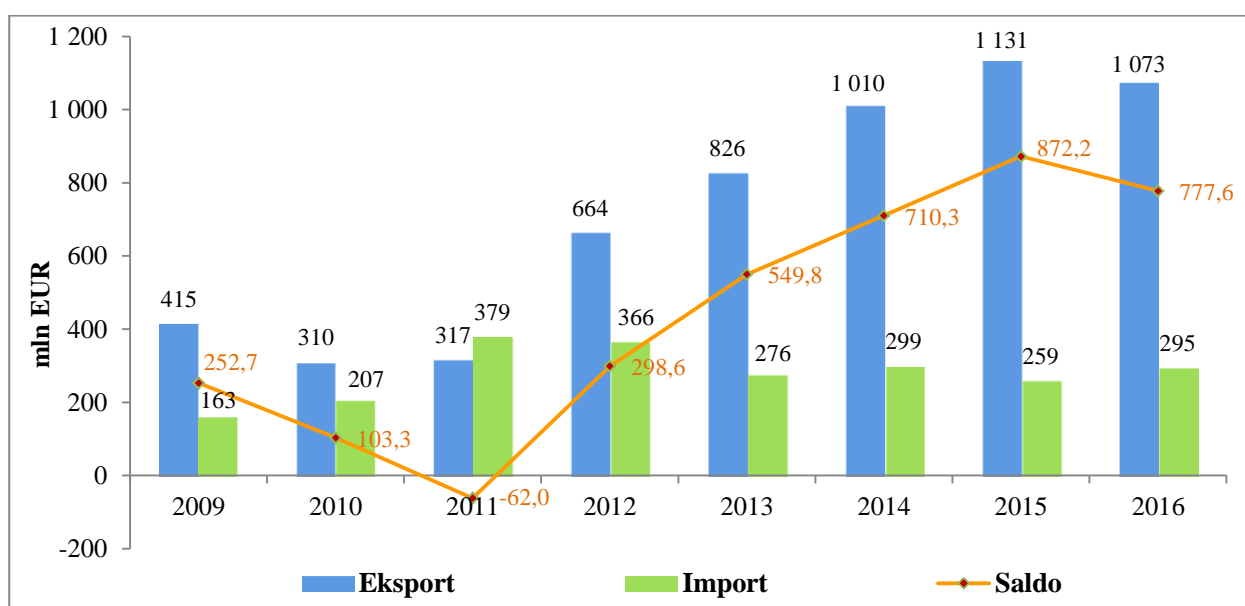
Struktura geograficzna polskiego importu ziarna zbóż w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Ziarno zbóż importowano przede wszystkim z krajów UE (82% udziału w wolumenie i 85% udziału w wartości). W 2016 r. przywóz ziarna zbóż z UE wyniósł 1,1 mln ton, o 38% więcej niż rok wcześniej. Największymi dostawcami ziarna zbóż z UE były: Czechy (30% wolumenu i 22% wartości), Słowacja (27% i 21%), Niemcy (10% i 11%) oraz Francja (1% i 12%), a spośród krajów spoza UE – Ukraina (14% i 9%) oraz Argentyna (po 3%). W imporcie zbóż z krajów unijnych dominowała pszenica, natomiast z krajów pozaunijnych – kukurydza.

Handel zagraniczny ziarnem zbóż (w mln EUR)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

W 2016 r. saldo polskiego handlu zagranicznego ziarnem zbóż było dodatnie. Nadwyżka wyniosła 778 mln EUR i była o 95 mln EUR (11%) mniejsza niż w 2015 r., natomiast w ujęciu ilościowym – o 13 tys. ton (0,3%) większa niż w 2015 r. i wyniosła 5 mln ton.

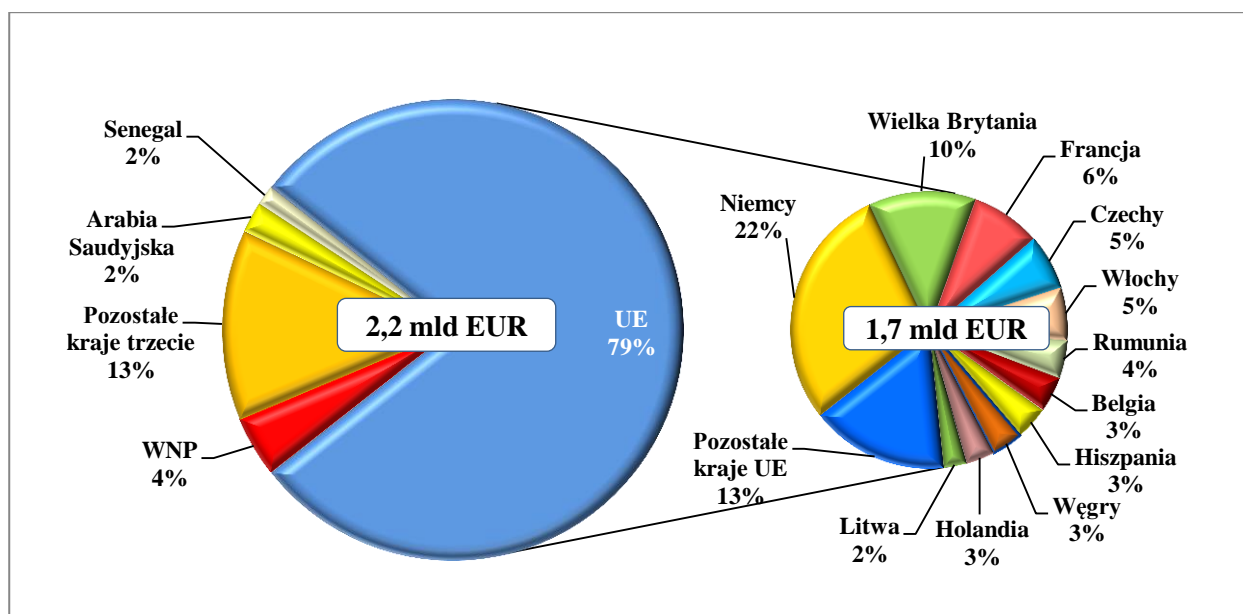
Obroty przetworami zbożowo-mącznymi sukcesywnie rosną, przy czym dynamika wzrostu eksportu jest znacznie większa niż importu. W efekcie rośnie dodatnie saldo wymiany.

Eksport przetworów zbożowo-mącznych⁵ w 2016 r. wyniósł około 1,2 mln ton i był o 17% większy niż w 2015 r. i ponad 2-krotnie większy niż w 2009 r. W tym czasie wartość eksportu tych przetworów osiągnęła poziom 2,2 mld EUR, o 15% wyższy niż przed rokiem i blisko 3-krotnie wyższy niż w 2009 r.

Przetwory zbożowo-mączne wywożone były głównie do UE (w latach 2013–2016 – około 80% wolumenu i 75–79% wartości). W 2016 r. na rynek UE trafiło 931 tys. ton przetworów zbożowo-mącznych (wzrost o 137 tys. ton), o wartości 1,7 mld EUR.

Poza UE z Polski wywieziono 234 tys. ton tych przetworów (o 35 tys. ton więcej niż przed rokiem), w tym 54 tys. ton – do krajów WNP (o 0,9 tys. ton więcej). Wpływy uzyskane z eksportu przetworów zbożowo-mącznych do krajów pozaunijnych wyniosły 464 mln EUR, w tym do WNP – 94 mln EUR.

Struktura geograficzna polskiego eksportu przetworów zbożowo-mącznych w 2016 r.

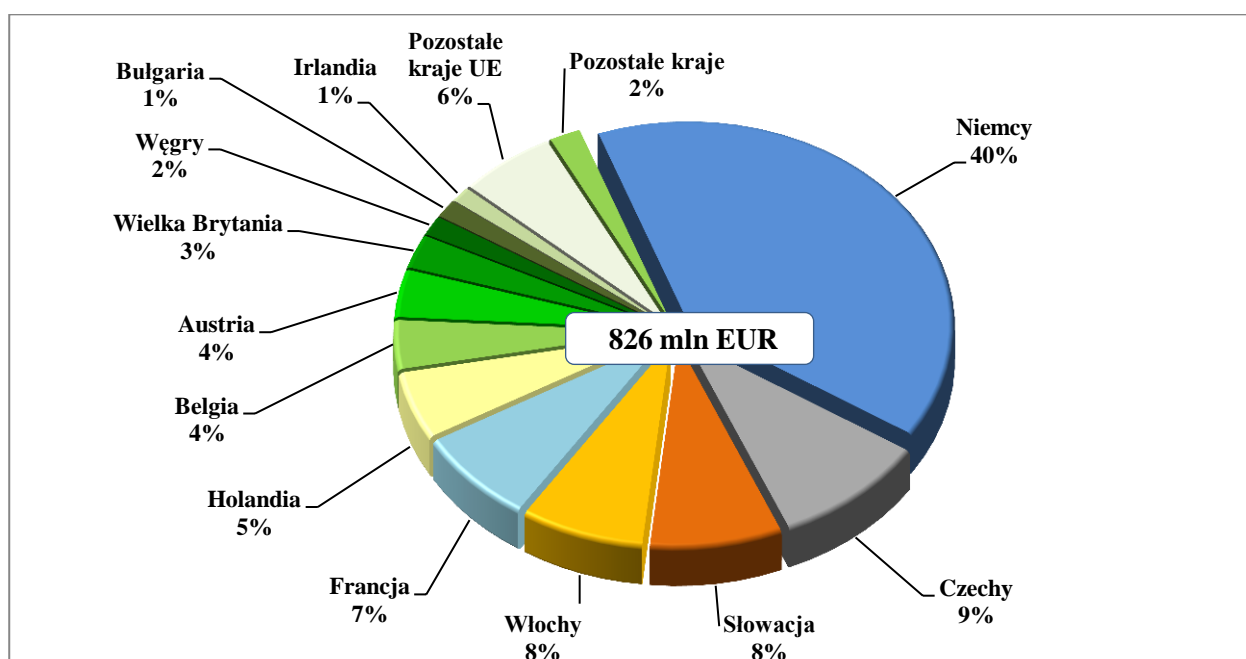
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

⁵ Przetwory zbożowe określone kodami CN 1101–1104, 1107, 1109, 1901–1905.

Głównymi kierunkami eksportu przetworów zbożowo-mącznych były: Niemcy (285 tys. ton), Wielka Brytania (107 tys. ton), Czechy (77 tys. ton) i Francja (54 tys. ton), a poza UE – Rosja (30 tys. ton). Spośród krajów spoza Europy ważnymi odbiorcami były Senegal (19 tys. ton) i Arabia Saudyjska (15 tys. ton).

Import przetworów zbożowo-mącznych do Polski poszerza asortyment oferowany na rynku krajowym. W 2016 r. do kraju przywieziono **724 tys. ton** przetworów zbożowo-mącznych za **826 mln EUR**. Było to odpowiednio o 49 tys. ton (o 7%) i 37 mln EUR (o 5%) więcej niż w roku poprzednim.

Struktura geograficzna polskiego importu przetworów zbożowo-mącznych w 2016 r.

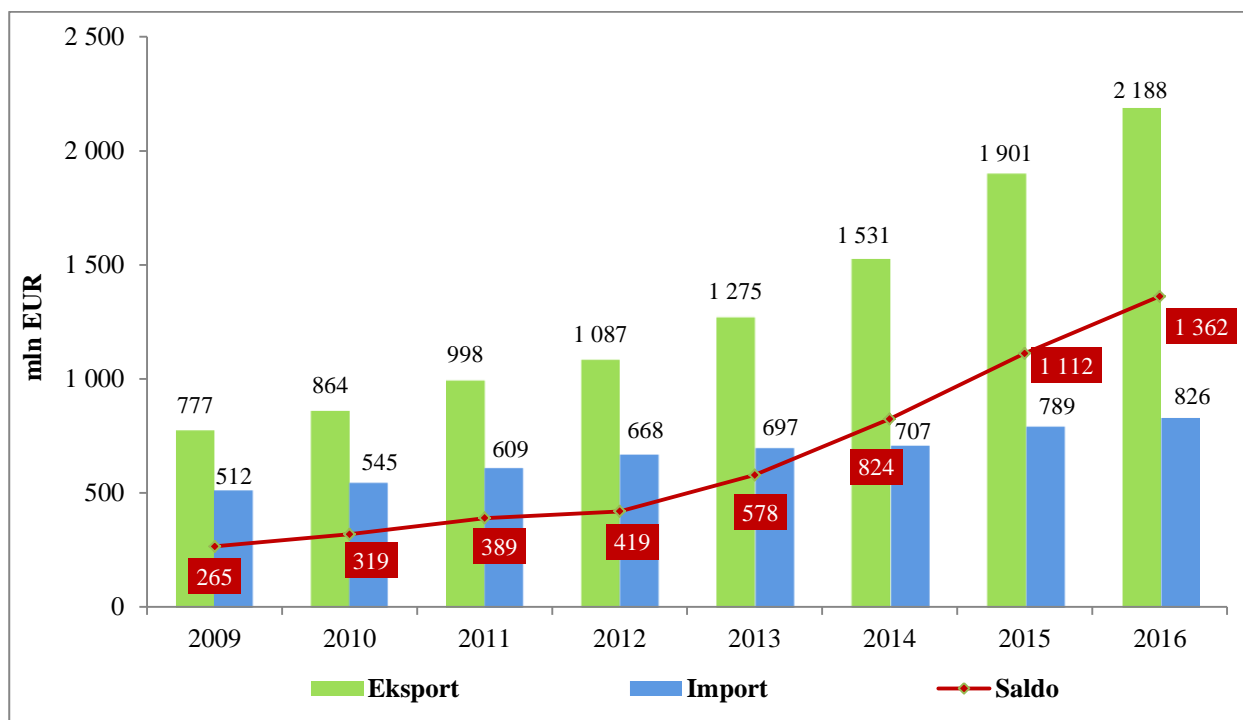

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Przetwory zbożowo-mączne importowano przede wszystkim z krajów UE (97% udziału zarówno w wolumenie jak i w wartości). Największymi dostawcami tych produktów na rynek polski były: Niemcy (28% udziału w wolumenie i 40% udziału w wartości), Słowacja (19% i 8%), Czechy (18% i 9%), Włochy (6% i 8%), Francja (5% i 7%), Holandia (3% i 5%), a wśród krajów spoza UE – Ukraina (1,1% i 0,6%).

Spośród najważniejszych dostawców unijnych największy wzrost importu przetworów zbożowo-mącznych nastąpił w przypadku Francji (o 27% w odniesieniu do wolumenu i wartości) oraz Czech (odpowiednio o 24% i 16%). Spośród krajów spoza UE najbardziej znaczący wzrost importu (w ujęciu ilościowym o 73% i w ujęciu wartościowym o 25%) odnotowano w przypadku Ukrainy.

Handel zagraniczny przetworami zbożowo-mącznymi (w mln EUR)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Dodatnie wartościowe saldo polskiego handlu zagranicznego przetworami zbożowo-mącznymi wykazuje tendencję wzrostową. W 2016 r. nadwyżka wyniosła 1 362 mln EUR i była o 250 mln EUR (o 22%) większa niż w 2015 r., a w ujęciu ilościowym wzrosła do 440 tys. ton z 316 tys. ton w 2015 r.

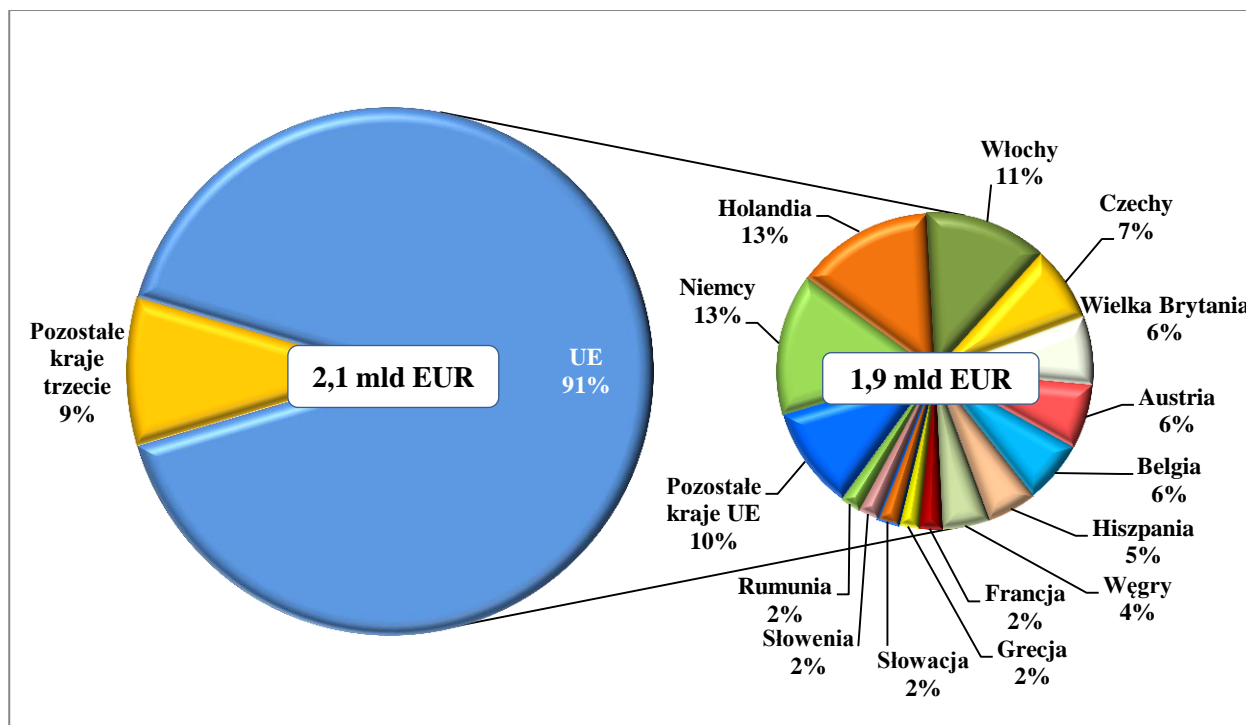
2.2. Tytoń i wyroby tytoniowe

W 2016 r. z Polski **wyeksportowano 190 tys. ton tytoniu i wyrobów tytoniowych, o 1% mniej** niż rok wcześniej, ale o 18% więcej niż w 2014 r. Wpływy z eksportu wyniosły **2,1 mld EUR** i były **o 7% mniejsze** niż w 2015 r., ale o blisko 6% większe w porównaniu z 2014 r.

Spadek eksportu tej grupy towarowej odnotowano w handlu z krajami UE (o 5% w wolumenie i 10% w ujęciu wartościowym). Eksport tytoniu i wyrobów tytoniowych do UE stanowił 91% wartości całego eksportu z Polski, a głównymi odbiorcami były: Niemcy (40 tys. ton i 272 mln EUR), Holandia (28 tys. ton i 262 mln EUR), Włochy (12 tys. ton i 234 mln EUR) i Czechy (12 tys. ton i 143 mln EUR).

Eksport tytoniu i wyrobów tytoniowych z Polski do WNP miał niewielkie znaczenie (w 2016 r. pod względem ilości wyniósł 1%, a wartości – 0,4%).

Struktura geograficzna polskiego eksportu tytoniu i wyrobów tytoniowych w 2016 r.

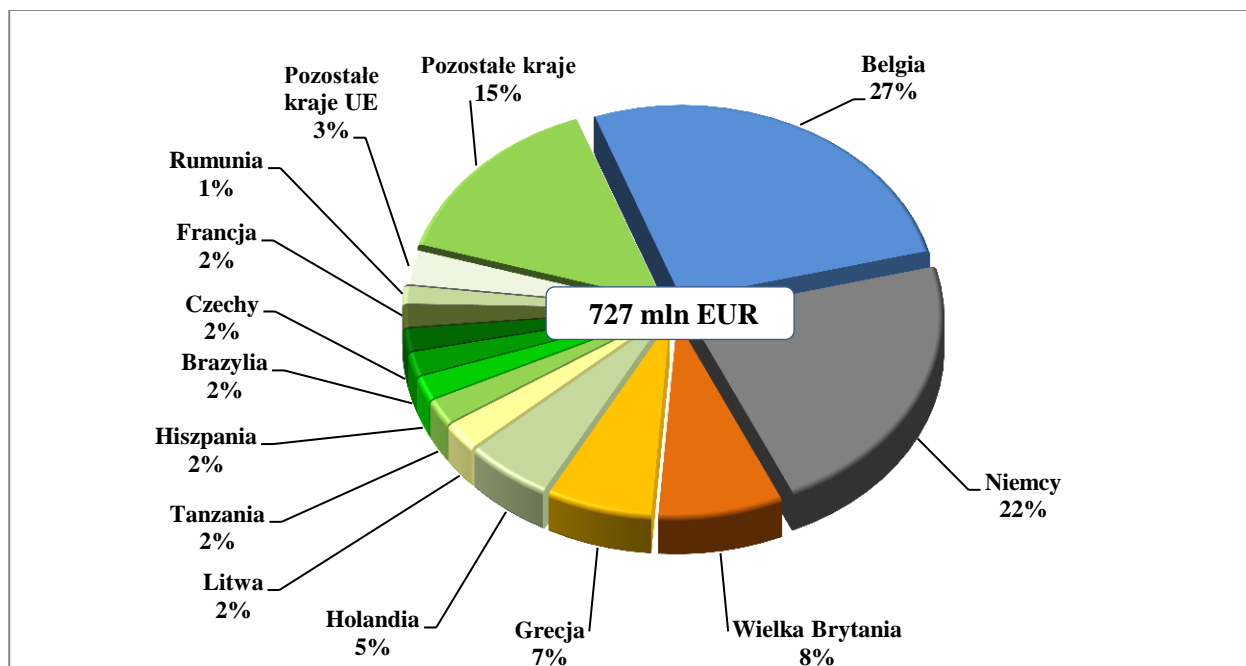

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

W polskim imporcie tytoniu i wyrobów tytoniowych dominuje przywóz surowca tytoniowego (około 80% wolumenu całej grupy), wynikający z zapotrzebowania przemysłu na odmiany nieuprawiane w Polsce ze względu na warunki klimatyczne. W 2016 r. do kraju łącznie przywieziono **140 tys. ton** tytoniu i wyrobów tytoniowych za **727 mln EUR**. Było to o 7 tys. ton (o 5%) mniej, ale o 11 mln EUR (o 2%) więcej niż w roku poprzednim.

Tytoń importowano przede wszystkim z krajów UE (75% udziału w wolumenie i 81% udziału w wartości). Największymi dostawcami tych produktów na rynek polski były: Belgia (32% udziału w wolumenie i 27% udziału w wartości), Niemcy (odpowiednio 15% i 22%), Holandia (7% i 5%), Wielka Brytania (5% i 8%), Hiszpania (4% i 2%) i Grecja (2% i 7%), a spoza UE – Brazylia (4% i 2%) i Tanzania (3% i 2%). Spośród najważniejszych dostawców unijnych w 2016 r. największy wzrost nastąpił w imporcie tytoniu z Holandii (o 41% w odniesieniu do wolumenu i 31% w odniesieniu do wartości), a największy spadek – z Belgii (odpowiednio 9% i 12%).

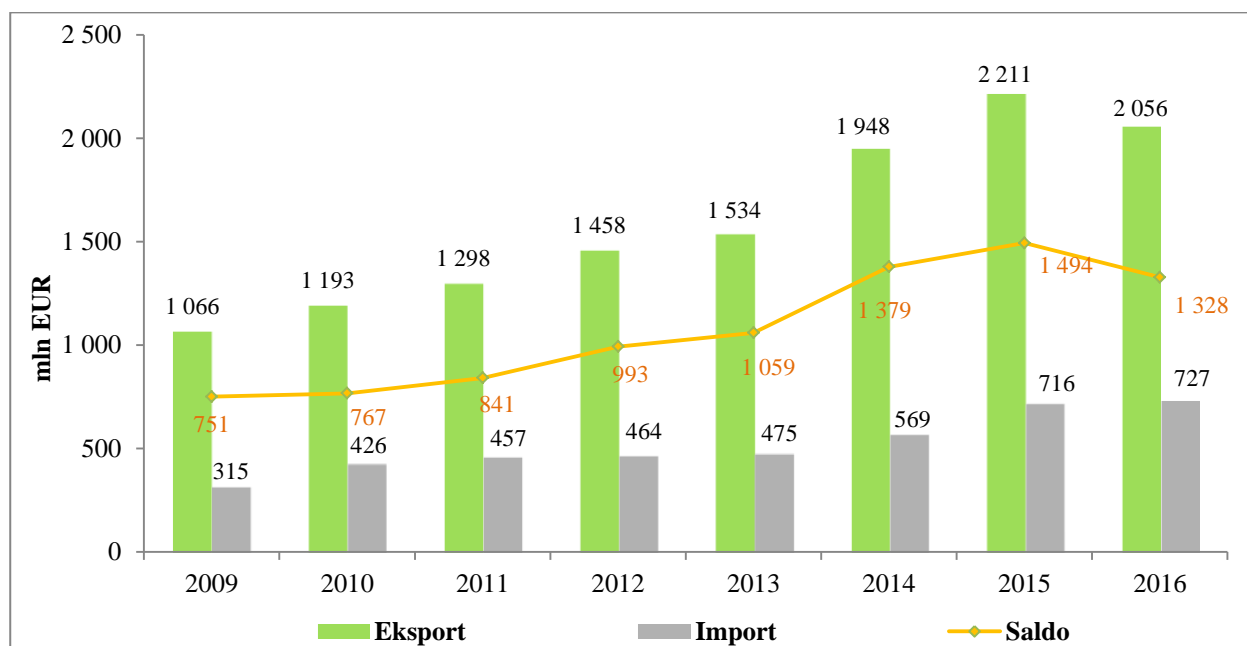
Struktura geograficzna polskiego importu tytoniu i wyrobów tytoniowych w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Spośród krajów spoza UE najbardziej znaczący wzrost importu w ujęciu ilościowym i wartościowym (odpowiednio o 89% i 92%) odnotowano w przypadku Chin, a spadek – w przypadku Tanzanii (odpowiednio o 37% i 38%).

Handel zagraniczny tytoniem i wyrobami tytoniowymi (w mln EUR)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Polska od dwóch dekad jest importerem netto surowca tytoniowego i eksporterem netto gotowych wyrobów tytoniowych. W 2016 r. dodatnie saldo polskiego handlu zagranicznego tytoniem i wyrobami tytoniowymi wyniosło 1 328 mln EUR i było o 166 mln EUR (o 11%) mniejsze niż w 2015 r., a w ujęciu ilościowym wzrosło do 50 tys. ton z 45 tys. ton w 2015 r.

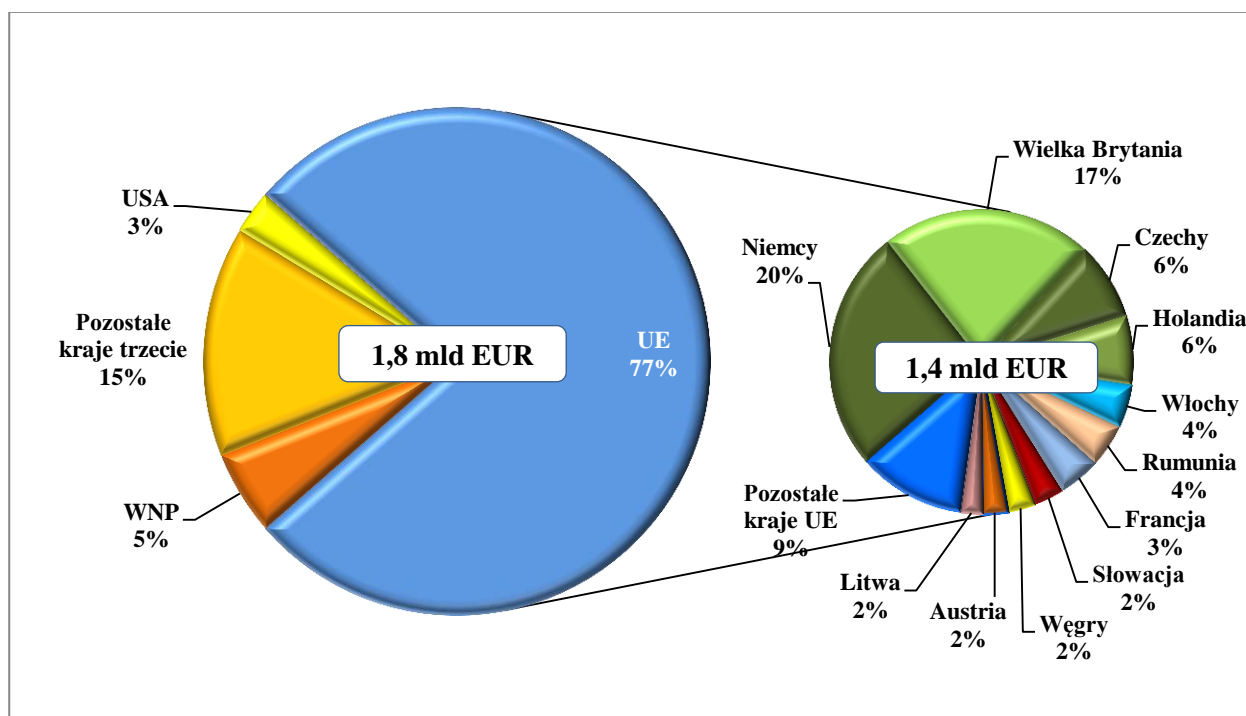
2.3. Wyroby cukiernicze

Z Polski w 2016 r. **wywieziono 405 tys. ton wyrobów cukierniczych, o 7% więcej** niż w roku 2015. Wpływy z eksportu wyniosły **1,8 mld EUR** i były **o 3% większe**.

Do UE wyeksportowano 323 tys. ton wyrobów cukierniczych o wartości 1,4 mld EUR, odpowiednio o 7% i 5% więcej niż w 2015 r. Wolumen eksportu do krajów unijnych stanowił 80% wywozu tych produktów.

Wzrost wolumenu (o 19%, do 18 tys. ton) i wartości (o 9%, do 95 mln EUR) odnotowano w eksporcie do krajów WNP.

Struktura geograficzna polskiego eksportu wyrobów cukierniczych w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

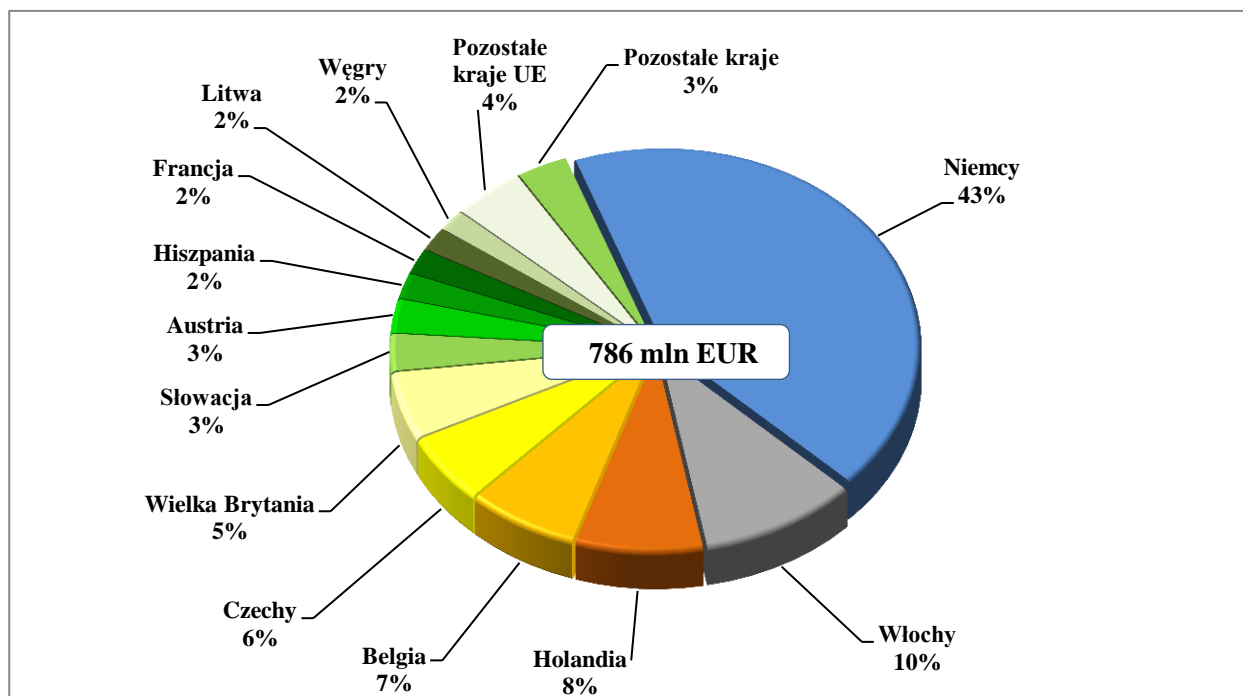
Wywóz wyrobów cukierniczych do pozostałych krajów był zbliżony do notowanego rok wcześniej i wyniósł 64 tys. ton, ale jego wartość obniżyła się o 7%, do 306 mln EUR. Największe wpływy ze sprzedaży zagranicznej produktów cukierniczych uzyskano

w eksporcie do Niemiec (350 mln EUR), Wielkiej Brytanii (305 mln EUR) i Czech (111 mln EUR). Głównymi odbiorcami spoza UE były Rosja (53 mln EUR), USA (48 mln EUR) oraz Ukraina (32 mln EUR) i Arabia Saudyjska (31 mln EUR).

Import wyrobów cukierniczych do Polski uzupełnia i poszerza asortyment. W 2016 r. do kraju przywieziono **224 tys. ton** tych produktów za **786 mln EUR**. Było to odpowiednio o 10 tys. ton i 17 mln EUR więcej niż w roku poprzednim.

Wyroby cukiernicze importowano przede wszystkim z krajów UE (96% udziału w wolumenie i 97% udziału w wartości). Największymi dostawcami tych produktów na rynek polski były: Niemcy (37% udziału w wolumenie i 43% udziału w wartości), Włochy (odpowiednio 8% i 10%), Holandia (po 8%), Belgia (8% i 7%), Czechy (7% i 6%) i Wielka Brytania (7% i 5%), a w wśród krajów spoza UE – Ukraina (2% i 1%). Spośród najważniejszych dostawców unijnych największy wzrost importu wyrobów cukierniczych odnotowano z Wielkiej Brytanii (o 33% w odniesieniu do wolumenu i 16% w odniesieniu do wartości), a największy spadek z Austrii (odpowiednio o 15% i 23%).

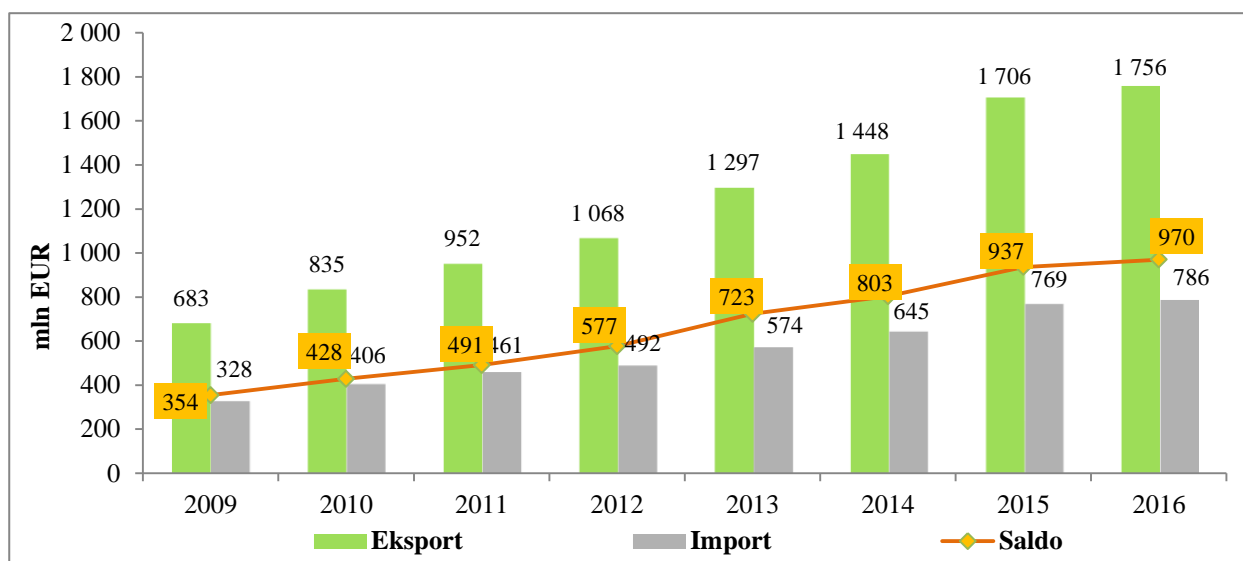
Struktura geograficzna polskiego importu wyrobów cukierniczych w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Spośród krajów spoza UE wzrost importu o 63% w ujęciu ilościowym i 83% w ujęciu wartościowym odnotowano w przypadku Ukrainy, a spadek w przypadku Wybrzeża Kości Słoniowej, odpowiednio o 82% i 80%.

Handel zagraniczny wyrobami cukierniczymi (w mln EUR)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

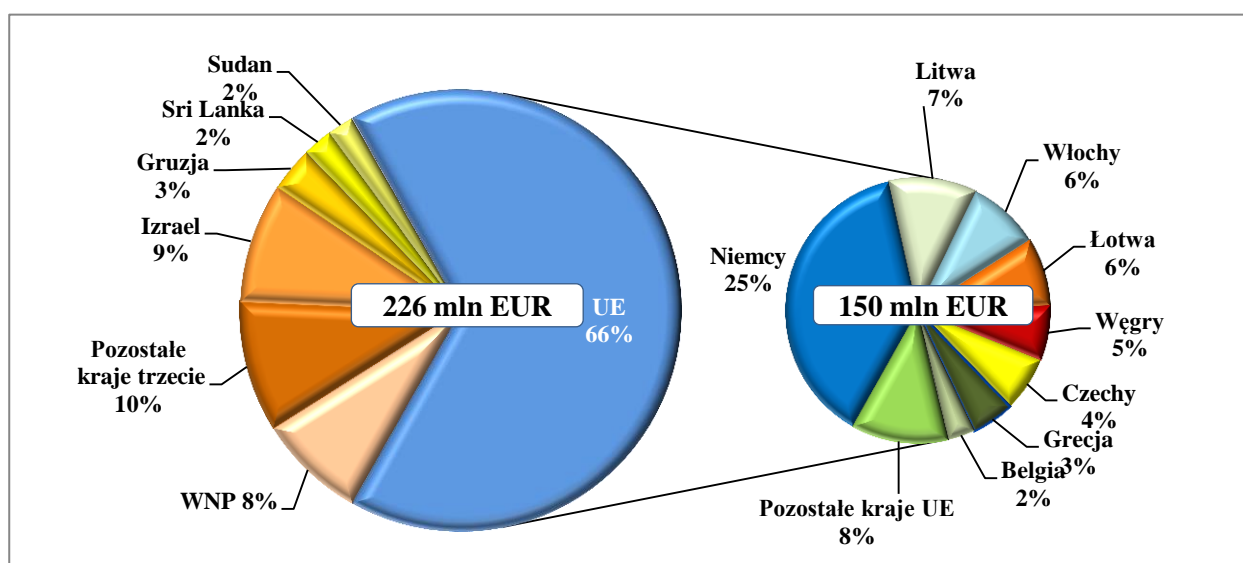
Polska uzyskuje dodatnie saldo w handlu zagranicznym wyrobami cukierniczymi. W 2016 r. nadwyżka wyniosła 970 mln EUR i była o 33 mln EUR większa niż w 2015 r., a w ujęciu ilościowym wzrosła do 181 tys. ton (167 tys. ton w 2015 r.).

2.4. Cukier

W 2016 r. **eksport cukru** był o **8% większy** niż w roku 2015 i wyniósł **465 tys. ton**. Równocześnie odnotowano **21% wzrost wartości** wywozu, do **226 mln EUR**.

Głównymi nabywcami krajowego cukru były państwa UE (zwłaszcza Niemcy, Litwa, Włochy i Łotwa), do których wyeksportowano 285 tys. ton tego produktu (o 3% więcej niż rok wcześniej) o wartości 150 mln EUR (o 16% większej).

Struktura geograficzna polskiego eksportu cukru w 2016 r.

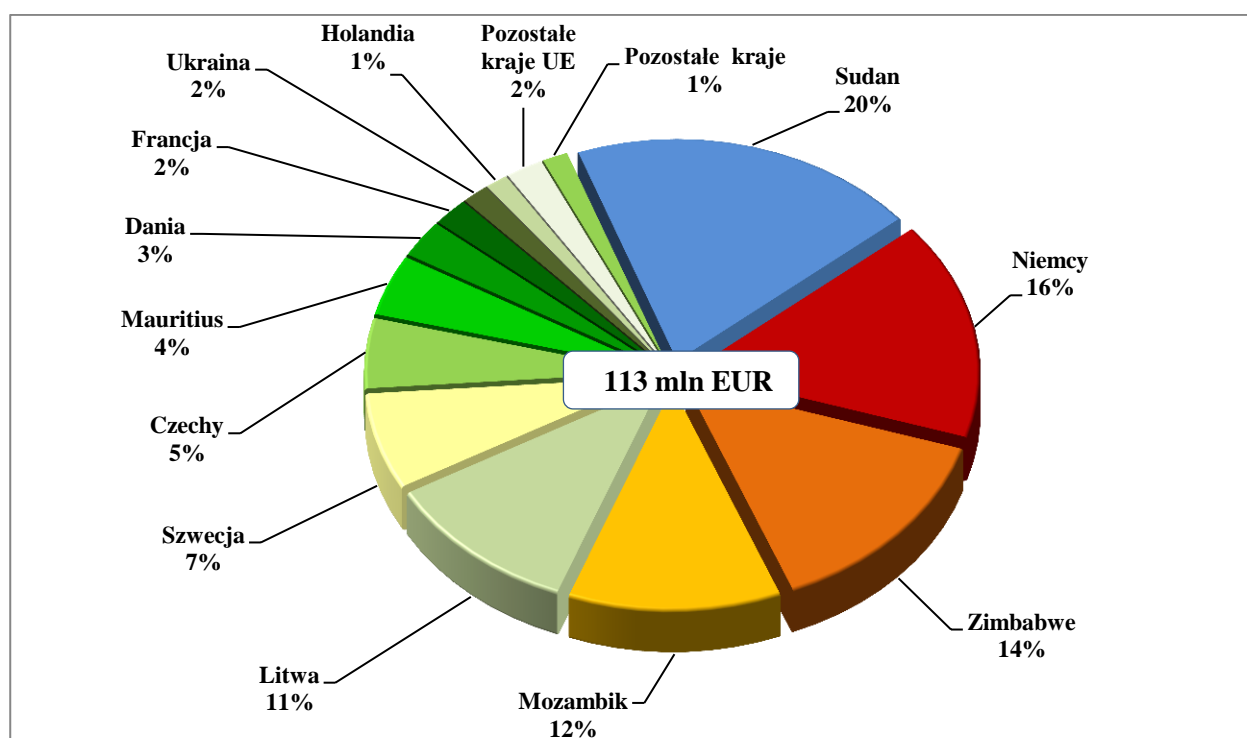
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Równocześnie odnotowano spadek eksportu do państw WNP (o 32%, do 40 tys. ton i o 17%, do 18 mln EUR).

Wolumen eksportu cukru do pozostałych państw wyniósł 139 tys. ton i był o 46% większy niż rok wcześniej, a wpływy zwiększyły się o 60%, do 58 mln EUR.

W 2016 r. **import cukru** do Polski wyniósł **246 tys. ton** i **113 mln EUR** (odpowiednio o 128 tys. ton oraz 58 mln EUR więcej niż w roku poprzednim). Cukier importowano głównie z krajów spoza UE (58% udziału w wolumenie i 53% udziału w wartości). Największymi dostawcami tych produktów na rynek polski były: Sudan (20% udziału zarówno w wolumenie, jak i w wartości), Zimbabwe (odpowiednio 17% i 14%) oraz Mozambik (15% i 12%). Spośród krajów UE największe ilości przywieziono z Niemiec (14% udziału w wolumenie i 16% udziału w wartości) oraz Litwy (odpowiednio 10% i 11%). Łącznie z UE zaimportowano 104 tys. ton o wartości 53 mln EUR.

Struktura geograficzna polskiego importu cukru w 2016 r.

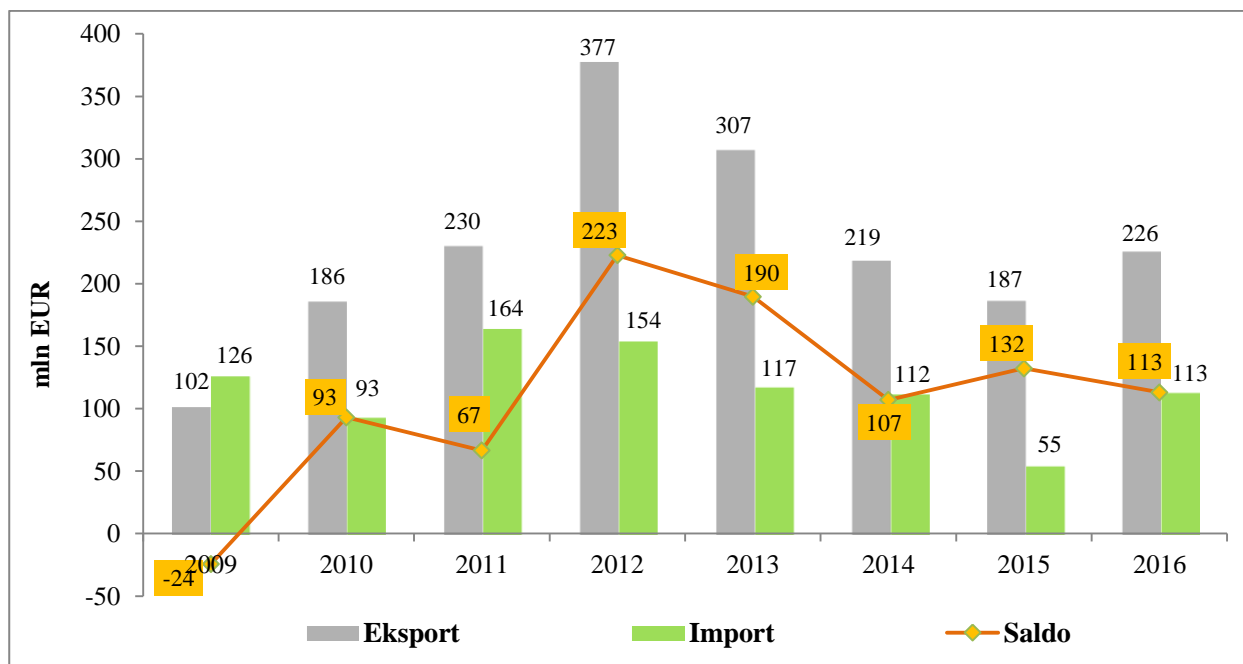

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

W przypadku krajów spoza UE znaczący wzrost odnotowano w imporcie z Zimbabwe (o 72% w ujęciu ilościowym i 74% w ujęciu wartościowym), przy czym z Sudanu nie sprowadzano cukru w roku 2015. Spośród najważniejszych dostawców unijnych import cukru z Niemiec wzrósł blisko trzykrotnie w odniesieniu

do wolumenu i ponad dwukrotnie w odniesieniu do wartości, a największy spadek odnotowano z Czech (odpowiednio o 30% i o 13%).

Handel zagraniczny cukrem (w mln EUR)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Od 2010 r. saldo polskiego handlu zagranicznego cukrem jest dodatnie. W 2016 r. nadwyżka wyniosła 113 mln EUR wobec 132 mln EUR w 2015 r., a w ujęciu ilościowym – 218 tys. ton, o 95 tys. ton mniej niż w 2015 r.

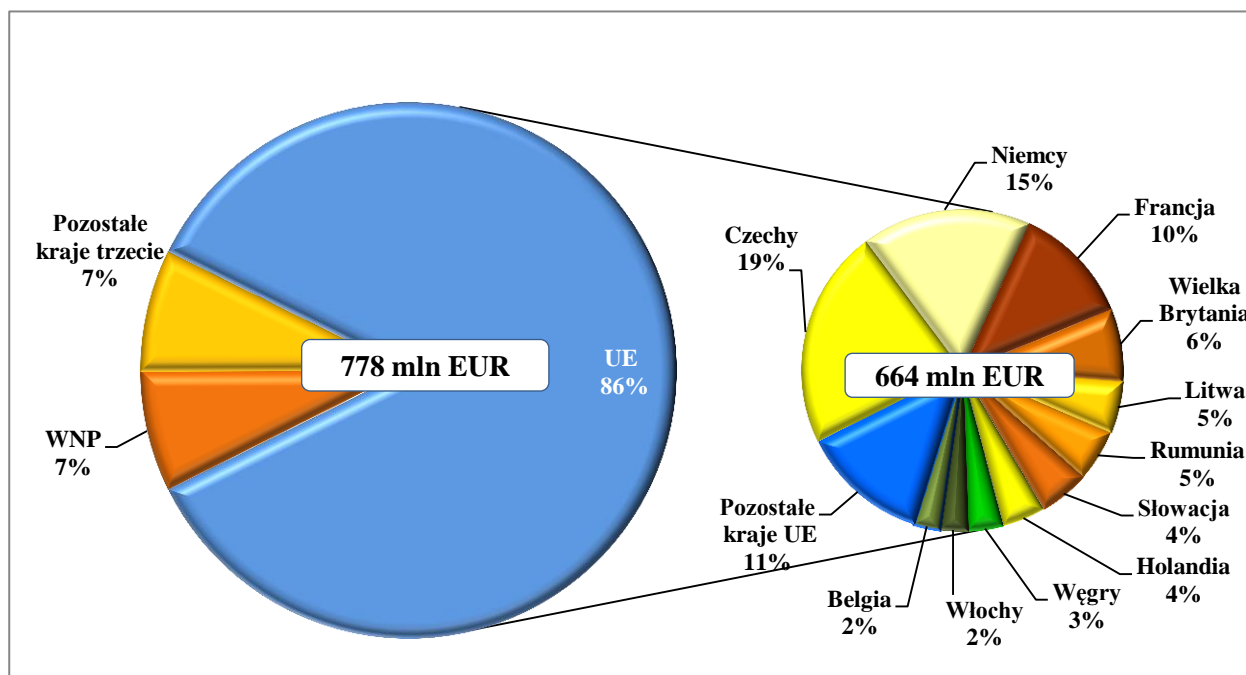
2.5. Kawa, herbata i kakao

W 2016 r. z Polski **wyeksportowano 144 tys. ton kawy, herbaty i kakao (o 13% mniej niż w 2015 r.) o wartości 778 mln EUR (o 15% mniejszej)**. W wartości eksportu tej grupy towarowej największy udział (68%) miały kawa i jej ekstrakty, wartość herbaty stanowiła 23%, a kakao (ziarno, proszek, pasta i tłuszcz kakaowy) – 9%.

W 2016 r. do UE wyeksportowano 120 tys. ton kawy, herbaty i kakao o wartości 664 mln EUR. Było to o 16% mniej niż w 2015 r. zarówno pod względem wolumenu, jak i wartości. Najważniejszymi odbiorcami tej grupy towarowej były Czechy (147 mln EUR) oraz Niemcy (113 mln EUR).

Wolumen eksportu tych produktów poza obszar UE wyniósł 23,8 tys. ton i był o 2% większy od zrealizowanego w 2015 r., natomiast wartość uległa obniżeniu o 8%, do 114 mln EUR.

Struktura geograficzna polskiego eksportu kawy, herbaty i kakao w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Eksport kawy, herbaty i kakao do krajów WNP ukształtował się na poziomie 15 tys. ton, o 6% niższym niż w 2015 r., a jego wartość była o 15% mniejsza i wyniosła 56 mln EUR. Eksport do krajów innych niż UE i WNP wyniósł 8,6 tys. ton i był o 17% większy niż w 2015 r. W wartości eksportu odnotowano niewielki spadek z 58 mln EUR do 57 mln EUR, tj. o 0,5%.

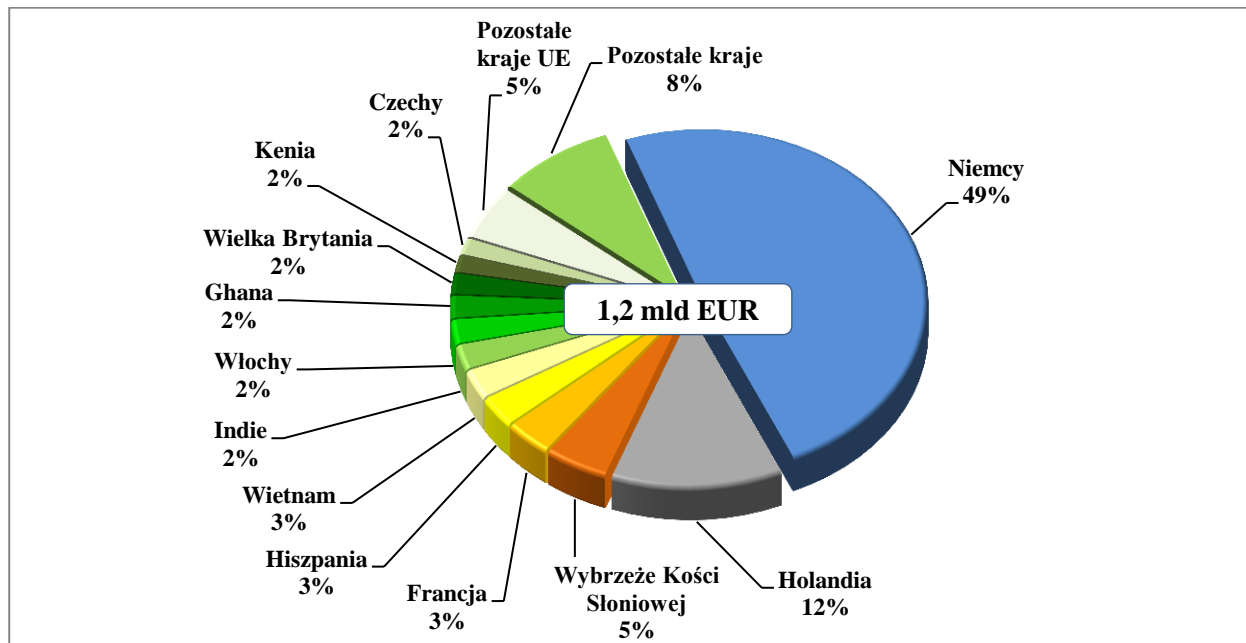
W 2016 r. do kraju przywieziono **327 tys. ton** kawy, herbaty i kakao za **1,2 mld EUR**. Było to o 10 tys. ton (o 3%) i 48 mln EUR (o 4%) więcej niż w roku poprzednim. **W wartości importu kawy, herbaty i kakao** do Polski największy udział miało kakao (około 37% wartości całej grupy), a mniejszy kawa (34%), ekstrakty i koncentraty z kawy i herbaty (21%) i herbata (8%).

Kawę, herbatę i kakao importowano przede wszystkim z krajów UE (74% udziału w wolumenie i 78% udziału w wartości). Największymi dostawcami tych produktów na rynek polski były: Niemcy (52% udziału w wolumenie i 49% udziału w wartości), Holandia (odpowiednio 11% i 12%), a wśród krajów spoza UE – Wybrzeże Kości Słoniowej (po 5%) i Wietnam (5% i 3%).

Spośród najważniejszych dostawców unijnych największy wzrost nastąpił w imporcie kawy, herbaty i kakao m.in. z Holandii (o 14% w odniesieniu do wolumenu i 22% w odniesieniu do wartości) i z Niemiec (odpowiednio o 9% i 8%). Spośród

krajów spoza UE wzrost importu o 40% w ujęciu ilościowym i 41% w ujęciu wartościowym odnotowano w przypadku Indii, a spadek w przypadku Wybrzeża Kości Słoniowej – o 48% i 42%, Ghany – o 21% i 14% oraz Kenii – o 12% i 20%.

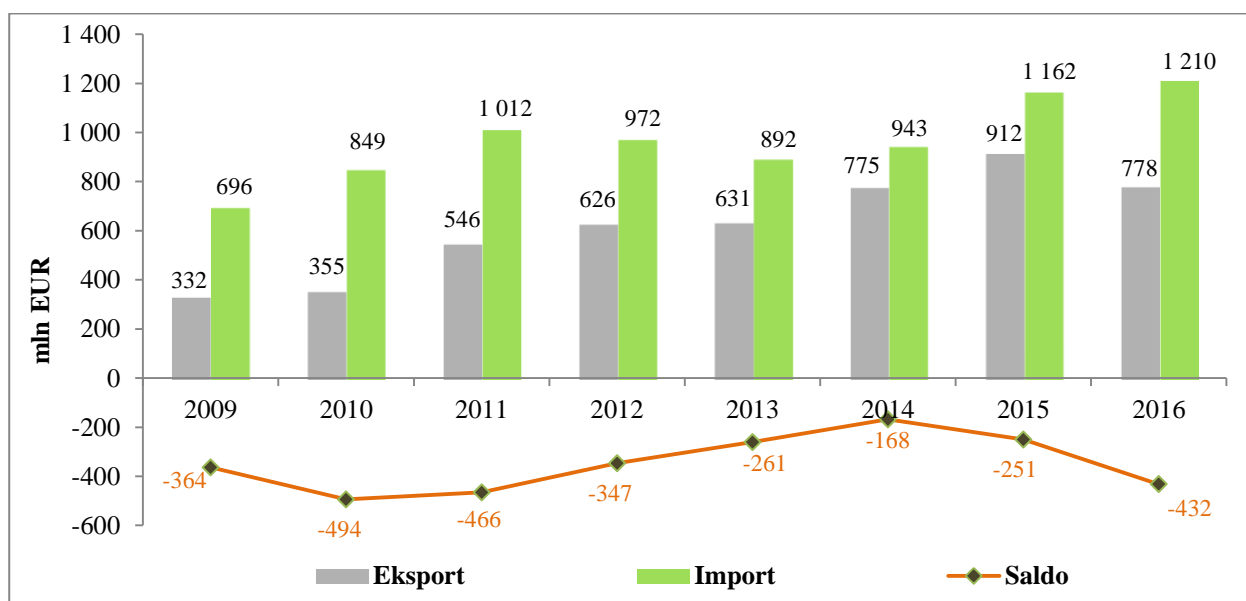
Struktura geograficzna polskiego importu kawy, herbaty i kakao w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Saldo polskiego handlu zagranicznego kawą, herbatą i kakao jest ujemne. W 2016 r. deficyt wyniósł 432 mln EUR i był o 181 mln EUR większy niż w 2015 r., a w ujęciu ilościowym wzrósł do 182 tys. ton ze 151 tys. ton w 2015 r.

Handel zagraniczny kawą, herbatą i kakao (w mln EUR)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

2.6. Warzywa⁶ i przetwory

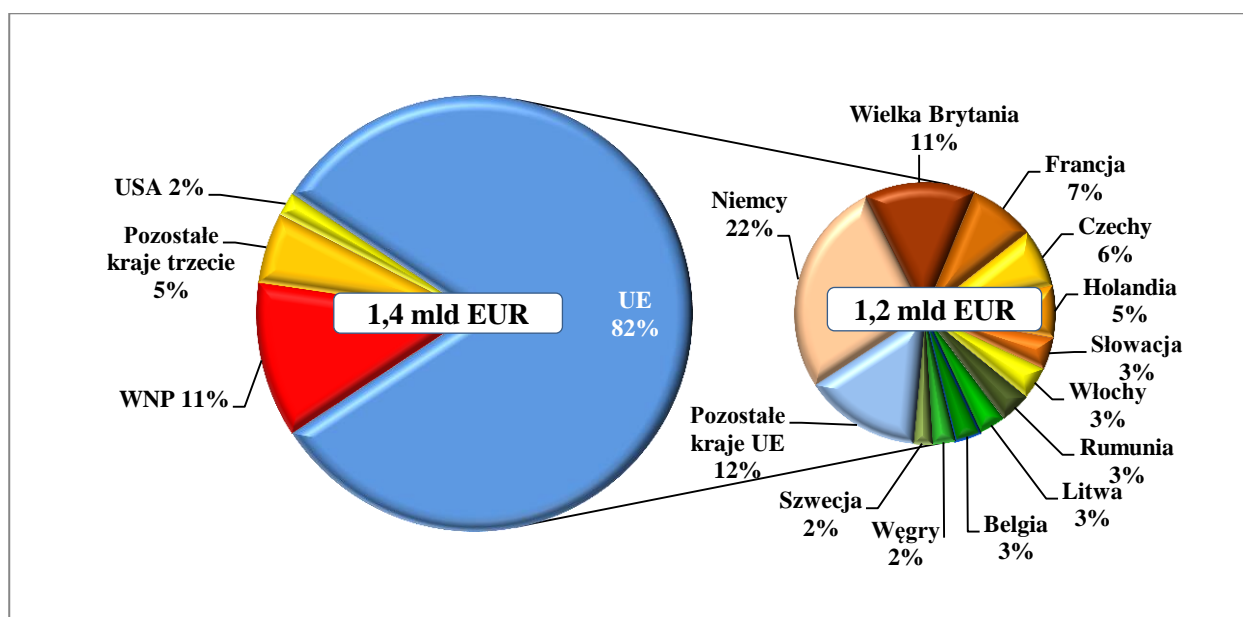
Wolumen eksportu **warzyw i przetworów warzywnych** w 2016 r. ukształtował się na poziomie **o 5% wyższym** niż w roku 2015 i wyniósł **1,7 mln ton**. Wpływy ze sprzedaży zagranicznej tej grupy towarów wyniosły **1,4 mld EUR** i były **o 5% większe** niż rok wcześniej.

Głównym rynkiem zbytu były kraje UE, do których wywieziono 1,3 mln ton warzyw i przetworów o wartości 1,2 mld EUR, odpowiednio o 3% i 4% więcej niż w 2015 r. Największe wpływy ze sprzedaży zagranicznej do UE uzyskano w eksporcie do Niemiec (316 mln EUR) i Wielkiej Brytanii (161 mln EUR). Kolejne pozycje zajmowały: Francja (96 mln EUR), Czechy (85 mln EUR) i Holandia (75 mln EUR). Wpływy ze sprzedaży na rynek unijny stanowiły 82% wartości eksportu tej grupy towarowej.

Do państw WNP wywieziono 274 tys. ton warzyw i przetworów, o 1% więcej niż w 2015 r. Wartość eksportu wyniosła 166 mln EUR – o 6% więcej. Największe wpływy z eksportu do państw WNP uzyskano w wywozie na Białoruś (65 mln EUR), do Rosji (58 mln EUR) oraz na Ukrainę (33 mln EUR). Do Rosji wywożone są głównie przetwory warzywne. W 2016 r. ich wartość wyniosła 57 mln EUR.

Do państw nienależących do UE ani do WNP wysłano z Polski względnie niewielkie ilości warzyw i przetworów (121 tys. ton, tj. 7% wolumenu za kwotę 101 mln EUR, stanowiącą 7% wartości eksportu tej grupy).

Struktura geograficzna polskiego eksportu warzyw i przetworów w 2016 r.

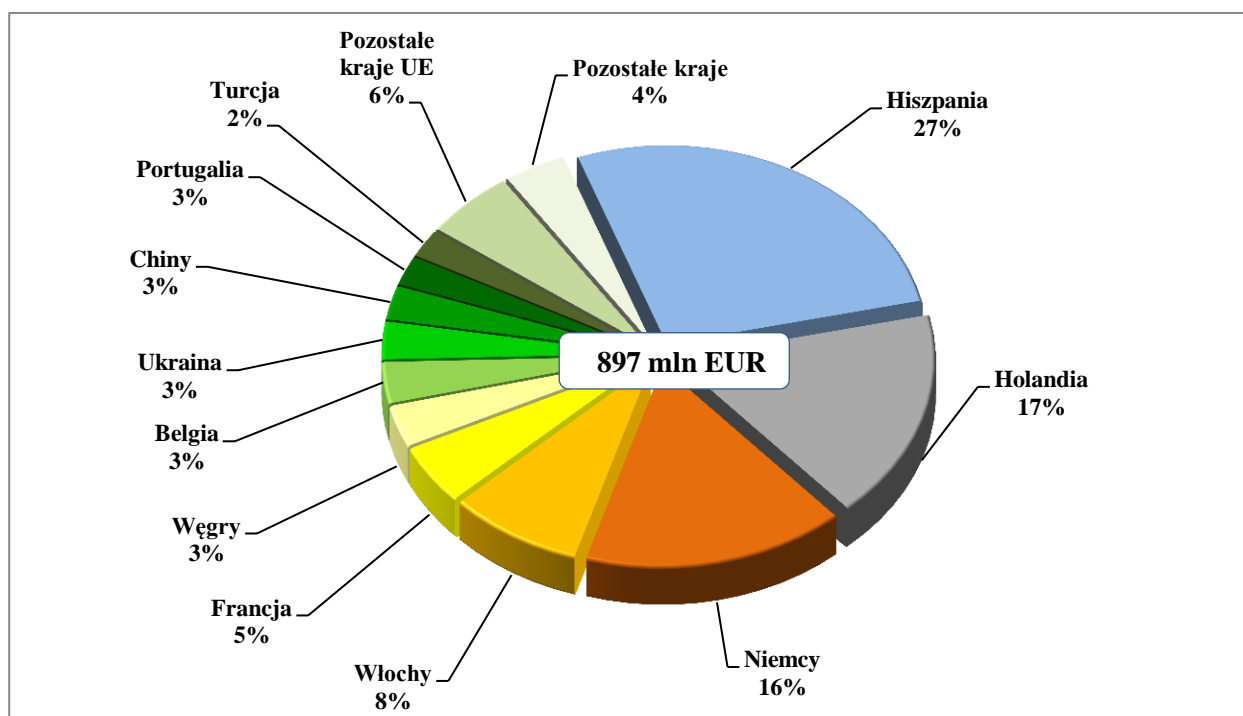
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

⁶ Łącznie z grzybami.

W 2016 r. do kraju przywieziono **913 tys. ton warzyw i przetworów** wydatkując **897 mln EUR**. Było to więcej o 44 tys. ton i 63 mln EUR niż w roku poprzednim.

Warzywa i przetwory importowano przede wszystkim z krajów UE (po 88% udziału zarówno w wolumenie, jak i w wartości). Największe wpływy z dostaw tego asortymentu na rynek polski uzyskała: Hiszpania (243 mln EUR), Holandia (152 mln EUR), Niemcy (146 mln EUR). Znaczące dostawy były realizowane także z: Włoch (74 mln EUR), Francji (43 mln EUR) i Węgier (30 mln EUR), a spoza UE – z Ukrainy (27 mln EUR) i Chin (25 mln EUR). Spośród dostawców unijnych najbardziej znaczący wzrost nastąpił w imporcie warzyw i przetworów z Hiszpanii (o 9% w odniesieniu do wolumenu i 18% w odniesieniu do wartości) i Holandii (odpowiednio 6% i 13%), a największy spadek w przywozie z Niemiec (o 21% i 19%). Spośród krajów spoza UE ponad dwukrotny wzrost importu w ujęciu ilościowym i wartościowym odnotowano w przypadku Ukrainy.

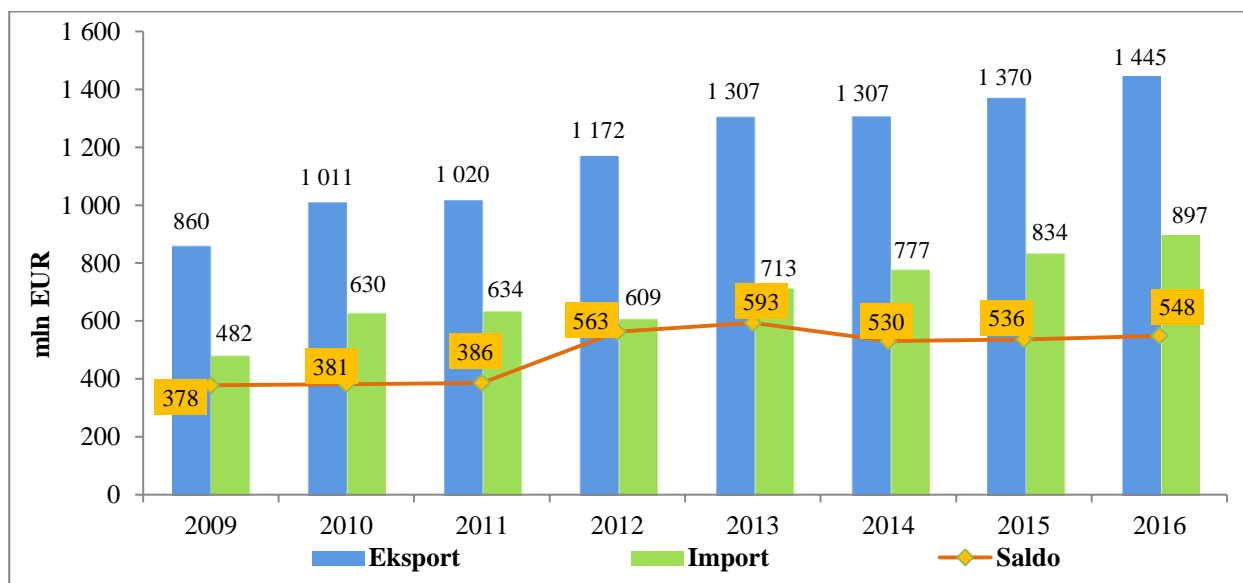
Struktura geograficzna polskiego importu warzyw i przetworów w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Saldo polskiego handlu zagranicznego warzywami i przetworami było dodatnie. W 2016 r. nadwyżka wyniosła 785 tys. ton (548 mln EUR) wobec 753 tys. ton (536 mln EUR) w 2015 r.

Handel zagraniczny warzywami i przetworami (w mln EUR)

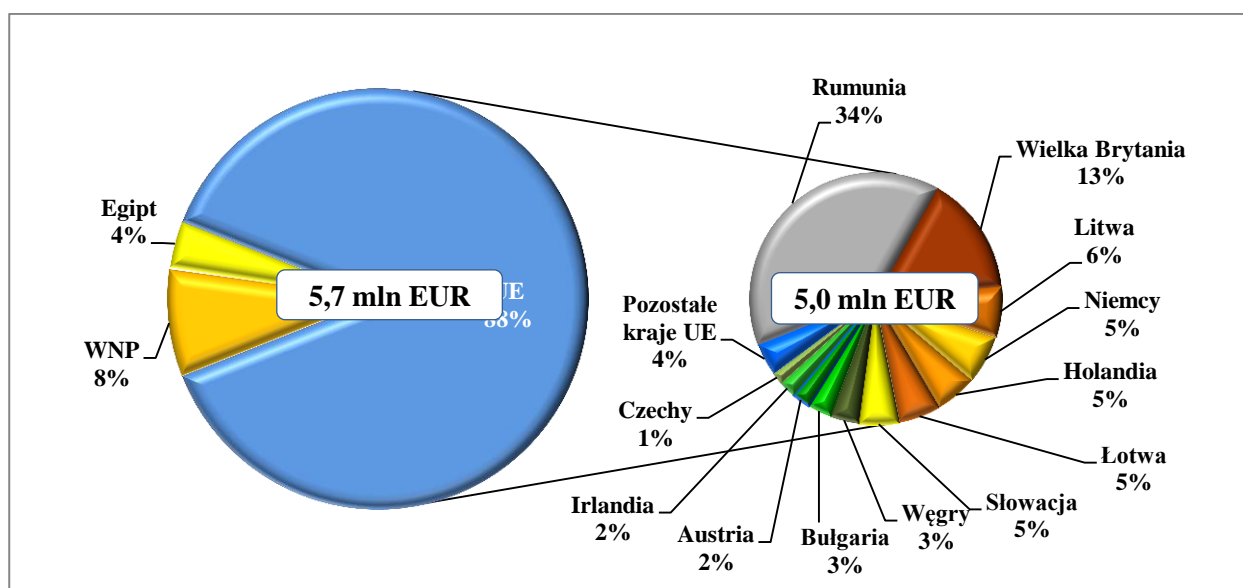
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

2.7. Ziemiaki i przetwory ziemniaczane

Eksport ziemniaków w 2016 r. ukształtował się na poziomie **26 tys. ton (o 60% wyższym niż w 2015 r.)** i **5,7 mln EUR (o 82% wyższym)**.

Głównym kierunkiem eksportu ziemniaków są kraje UE, do których w 2016 r. wywieziono 22 tys. ton, 2,5 razy więcej niż w 2015 r. Wpływy z eksportu były 2,2 razy większe niż przed rokiem i wyniosły 5,0 mln EUR. Największymi unijnymi odbiorcami ziemniaków były Rumunia (10,7 tys. ton) i Wielka Brytania (2,6 tys. ton).

Struktura geograficzna polskiego eksportu ziemniaków w 2016 r.

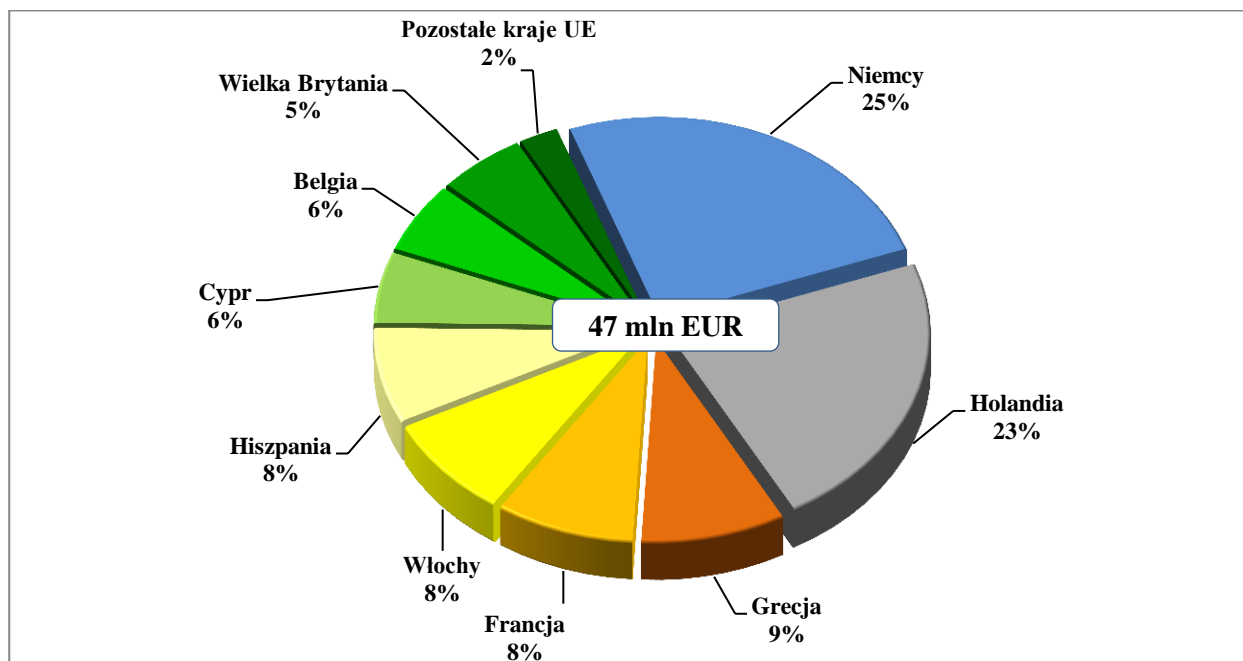

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Na rynek pozaunijny skierowano 18% wolumenu eksportu ziemniaków wobec 48% w 2015 r. Do krajów WNP wysłano 4,1 tys. ton ziemniaków za 0,5 mln EUR. Jednak wolumen eksportu do WNP był o 39% mniejszy niż w roku poprzednim, a wartość eksportu obniżyła się o 26%. Najwięcej ziemniaków wyeksportowano do Mołdawii (3,8 tys. ton).

Polska jest importerem netto **ziemniaków**. W 2016 r. do kraju przywieziono **151 tys. ton** tych produktów za **47 mln EUR**. Było to o 5 tys. ton i 16 mln EUR więcej niż w roku poprzednim. Ziemniaki importowano przede wszystkim z krajów UE (prawie 100%). Największymi dostawcami tych produktów na rynek polski były: Niemcy – 11,6 mln EUR (32% udziału w wolumenie i 25% udziału w wartości), Holandia – 10,4 mln EUR (odpowiednio 21% i 23%), Francja – 4,0 mln EUR (9% i 8%), Grecja – 4,1 mln EUR (8% i 9%), Włochy – 3,8 mln EUR (6% i 8%) i Hiszpania – 3,5 mln EUR (5% i 8%). Spośród tych krajów największy wzrost nastąpił w imporcie ziemniaków z Holandii (o 88% w odniesieniu do wolumenu i 79% w odniesieniu do wartości), a największy spadek wolumenu (o 29%) odnotowano w przypadku Niemiec, przy jednoczesnym wzroście wartości (o 19%).

Struktura geograficzna polskiego importu ziemniaków w 2016 r.

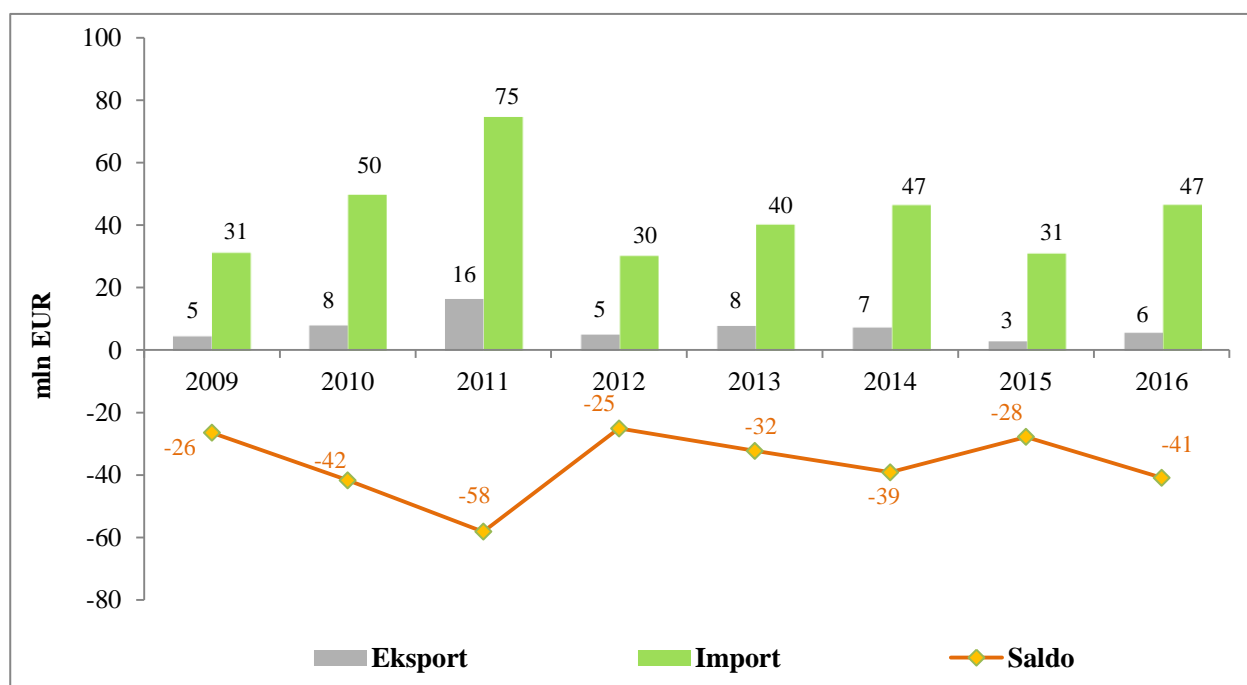

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Saldo polskiego handlu zagranicznego ziemniakami było ujemne. W 2016 r. deficyt wyniósł 41 mln EUR i był o 13 mln EUR większy niż w 2015 r., a w ujęciu ilościowym zmniejszył się do 125 tys. ton (130 tys. ton w 2015 r.).

W 2016 r. eksport **przetworów ziemniaczanych** wyniósł **20 tys. ton** (o 3% mniej niż rok wcześniej). Przychody uzyskiwane z polskiego eksportu przetworów ziemniaczanych wykazują tendencję wzrostową. W 2016 r. z eksportu uzyskano **21 mln EUR**, o 3% więcej niż w 2015 r. Od 2014 r. sukcesywnie rośnie import przetworów ziemniaczanych. Głównym kierunkiem eksportu tej grupy produktów były państwa UE. Do UE wywieziono 14,5 tys. ton przetworów ziemniaczanych o wartości 15 mln EUR, odpowiednio o 1% i 8% więcej niż w 2015 r. W obrębie rynku unijnego największymi odbiorcami polskich przetworów ziemniaczanych były: Niemcy (3,3 mln EUR), Węgry (1,7 mln EUR) i Rumunia (1,6 mln EUR).

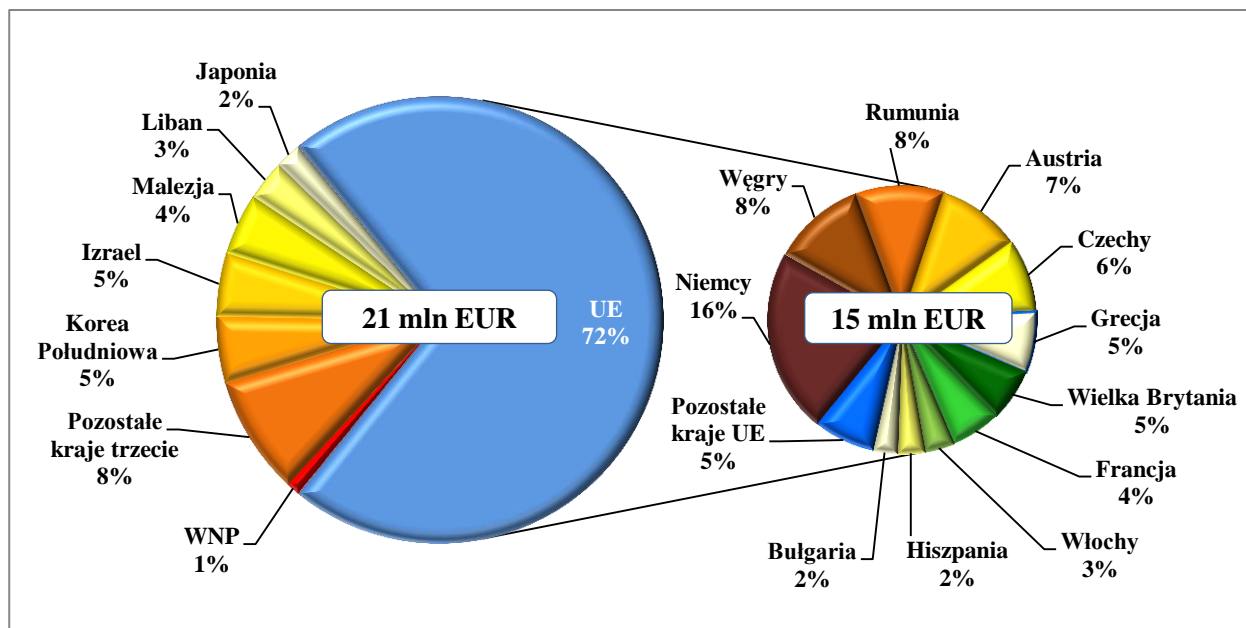
Handel zagraniczny ziemniakami (w mln EUR)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Jednocześnie odnotowano spadek w eksporcie przetworów ziemniaczanych do państw WNP. W 2016 r. wolumen eksportu w tym kierunku wyniósł 0,2 tys. ton i był o 59% mniejszy niż w poprzednim roku. Wartość eksportu do państw WNP wyniosła 0,2 mln EUR i była o 57% mniejsza niż w 2015 r.

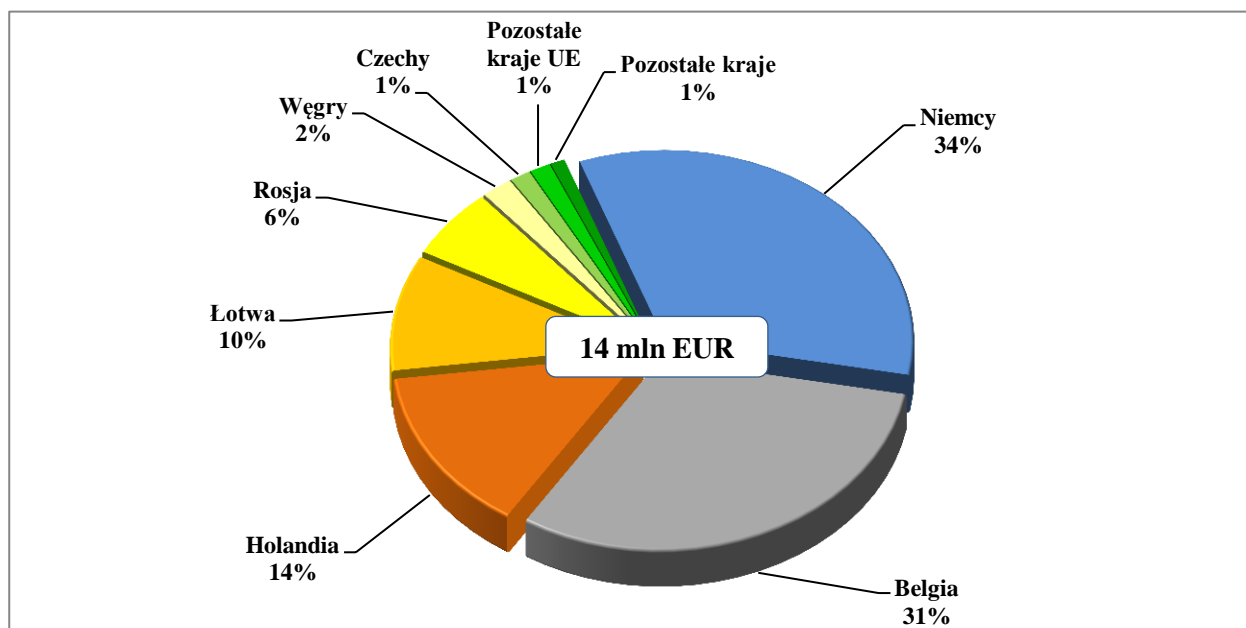
Struktura geograficzna polskiego eksportu przetworów ziemniaczanych w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

W 2016 r. do kraju przywieziono **16 tys. ton** przetworów ziemniaczanych za **14 mln EUR**. Było to o 5 tys. ton więcej i o 3 mln EUR więcej niż w roku poprzednim.

Struktura geograficzna polskiego importu przetworów ziemniaczanych w 2016 r.

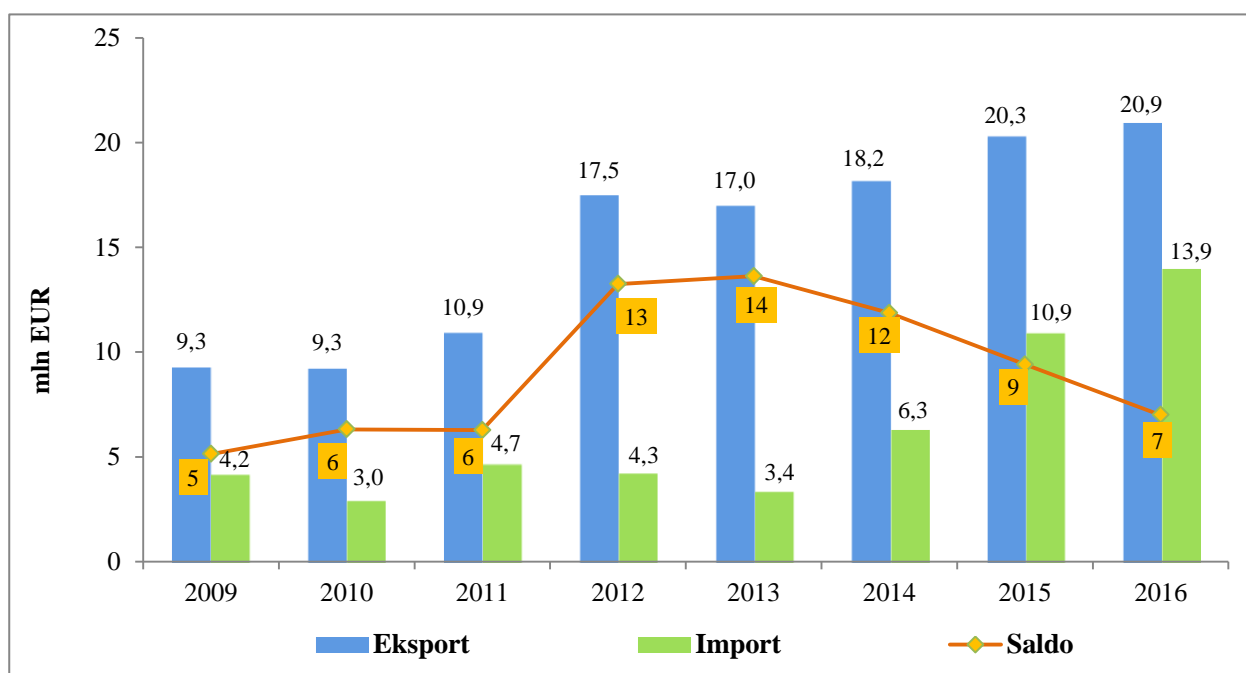

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Przetwory ziemniaczane importowano przede wszystkim z krajów UE (około 90% udziału zarówno w wolumenie, jak i w wartości). Największe wpływy z dostaw tego asortymentu na rynek polski uzyskały: Niemcy (5 mln EUR), Belgia (4 mln EUR), Holandia (1,9 mln EUR), Łotwa (1,4 mln EUR). Spośród najważniejszych dostawców unijnych największy wzrost importu przetworów ziemniaczanych nastąpił w przypadku Belgii (około 4-krotny w odniesieniu do wolumenu i wartości).

Bilans handlowy przetworami ziemniaczanymi z partnerami zagranicznymi pozostaje dodatni, ale nie równoważy ujemnego salda handlu ziemniakami nieprzetworzonymi. W 2016 r. nadwyżka w handlu przetworami ziemniaczanymi wyniosła 4 tys. ton (7 mln EUR) i była o 6 tys. ton (2 mln EUR) mniejsza niż w 2015 r.

Handel zagraniczny przetworami ziemniaczanymi (w mln EUR)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

2.8. Owoce⁷ i przetwory

Z Polski w 2016 r. **wyeksportowano 1,9 mln ton owoców i przetworów owocowych** wobec 1,6 mln ton rok wcześniej (wzrost o 13%). **Wartość eksportu wzrosła o 5%** i wyniosła blisko **1,3 mld EUR**. Przyczyną poprawy wyników eksportu tej grupy towarowej był bardzo duży wzrost eksportu do krajów WNP (o 52%, do 805 tys. ton i o 30%, do 263 mln EUR).

⁷ Łącznie z orzechami.

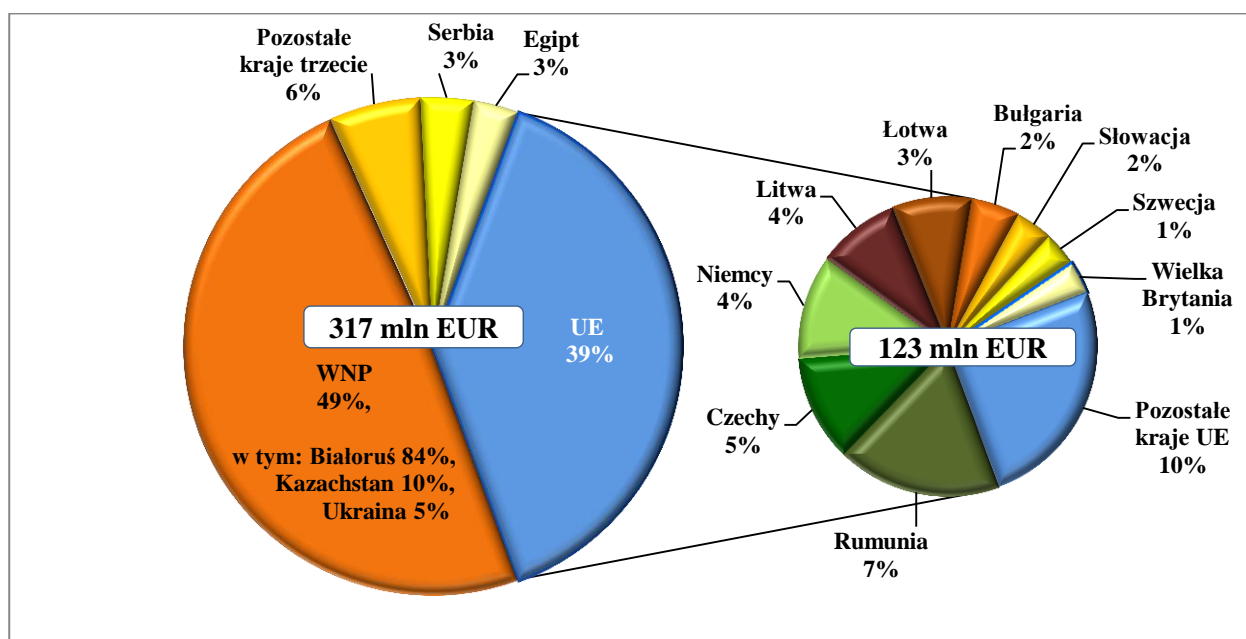
Równocześnie dynamiczny wzrost odnotowano w eksporcie owoców i przetworów do krajów pozaunijnych nienależących do WNP. Wywóz do tych krajów wyniósł 160 tys. ton i 117 mln EUR, odpowiednio o 70% i 37% więcej niż w roku 2015.

Wolumen eksportu owoców i przetworów na rynek UE wyniósł 888 tys. ton i był o 13% mniejszy niż w roku 2015. Jednocześnie wartość eksportu obniżyła się o 4%, do 894 mln EUR. Udział UE w wolumenie eksportu tej grupy obniżył się do 48% z 62% w 2015 r., a w wartości odpowiednio do 70% z 76%.

W polskim eksporcie owoców dominującą pozycję stanowią jabłka. W 2016 r. **zarówno wolumen, jak i wartość sprzedaży zagranicznej jabłek były większe niż w 2015 r.** i wyniosły odpowiednio **1,1 mln ton** (wzrost o 15%) oraz **317 mln EUR** (wzrost o 6%). Głównym kierunkiem eksportu polskich jabłek ponownie stały się kraje WNP. Do państw WNP sprzedano blisko 604 tys. ton jabłek, o 64% więcej niż w roku 2015, uzyskując 155 mln EUR, o 52% więcej. Na rynek białoruski trafiło 514 tys. ton jabłek. Znaczne ilości tych owoców wyeksportowano też do Kazachstanu (59 tys. ton) i na Ukrainę (27 tys. ton). W 2016 r. do UE wywieziono 371 tys. ton jabłek, o wartości 123 mln EUR, odpowiednio o 28% i 31% mniej niż rok wcześniej.

Spośród państw UE największymi odbiorcami krajowych jabłek były: Rumunia (71 tys. ton), Niemcy (54 tys. ton), Czechy (40 tys. ton), Litwa (31 tys. ton) oraz Łotwa (29 tys. ton). Sprzedaż jabłek do krajów nienależących do UE ani WNP wzrosła 2-krotnie, do 118 tys. ton, a wartość eksportu 1,9 razy, do 39 mln EUR.

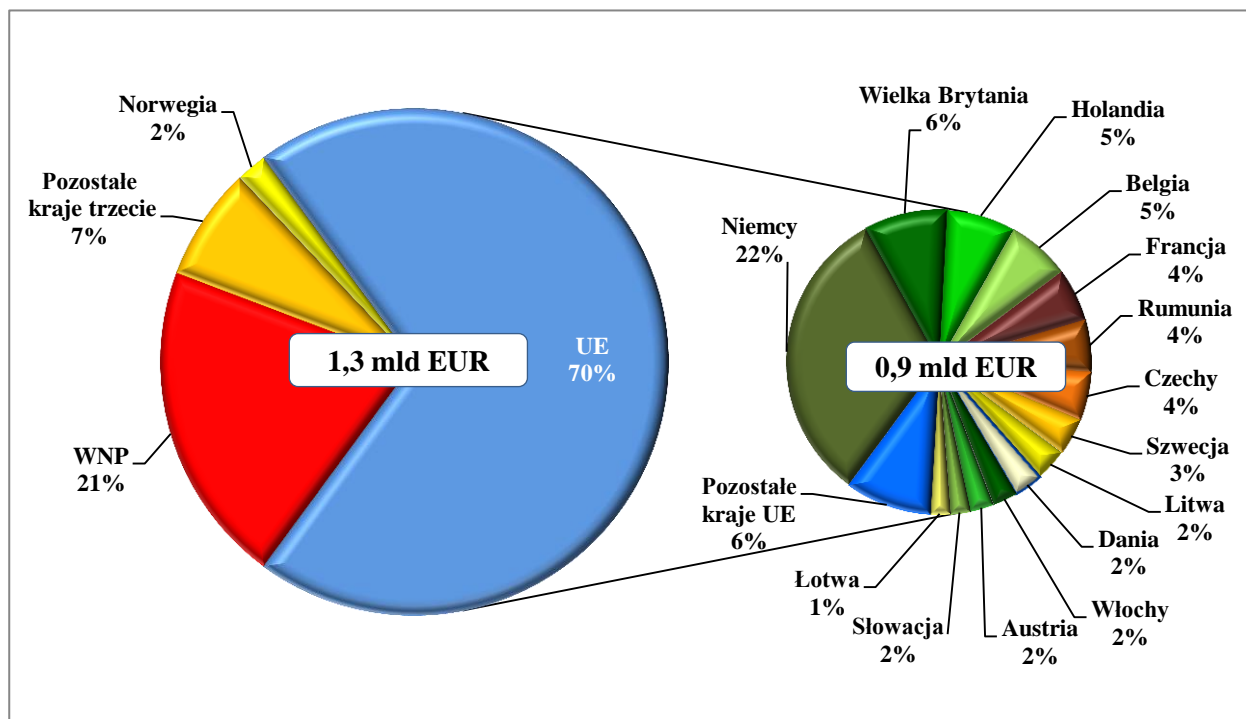
Struktura geograficzna polskiego eksportu jabłek w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Głównym kierunkiem eksportu jabłek poza UE i WNP były Serbia (46 tys. ton), Egipt (28 tys. ton) oraz Bośnia i Hercegowina (10 tys. ton).

Struktura geograficzna polskiego eksportu owoców i przetworów w 2016 r.

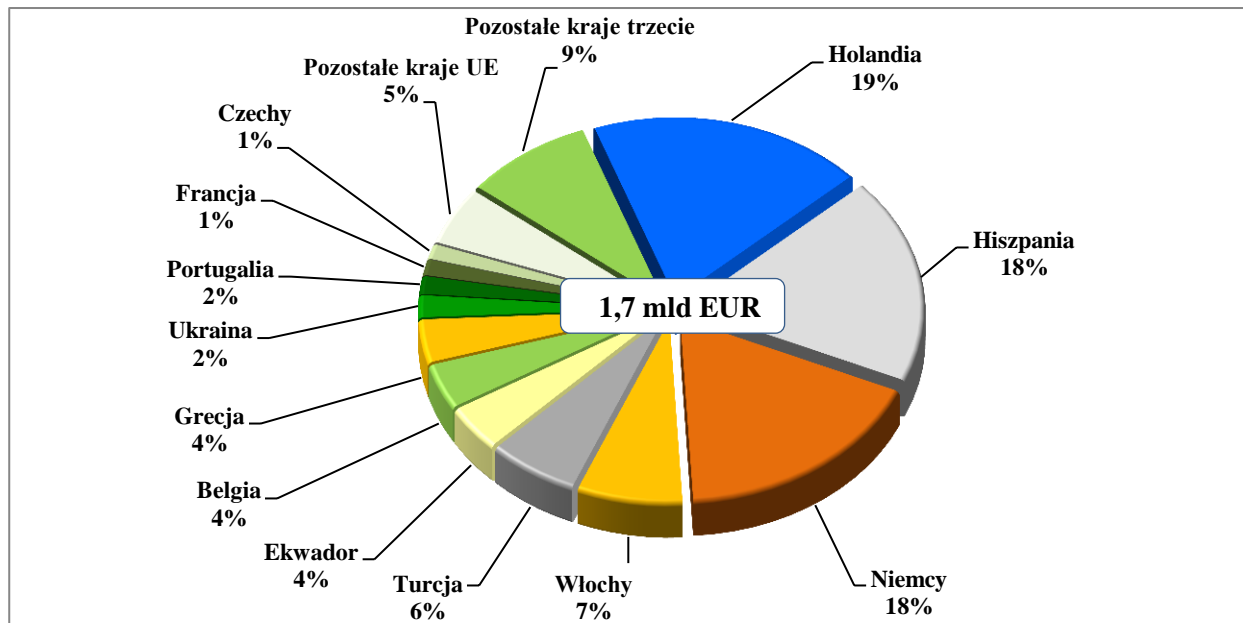
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Do Polski importowane są głównie owoce uprawiane w ciepłym klimacie. W 2016 r. do kraju przywieziono **1,7 mln ton owoców i przetworów** o wartości **1,7 mld EUR**. Było to o 55 tys. ton więcej, ale o 21 mln EUR mniej niż w roku poprzednim. W 2016 r. sprowadzano głównie owoce cytrusowe (499 tys. ton, 378 mln EUR), banany (403 tys. ton, 253 mln EUR), winogrona (128 tys. ton, 160 mln EUR) oraz przetwory owocowe (208 tys. ton, 387 mln EUR).

Owoce i przetwory przywożono przede wszystkim z krajów UE (blisko 80% udziału zarówno w wolumenie, jak i w wartości). Największe wpływy z dostaw tego asortymentu na rynek polski uzyskała: Holandia (320 mln EUR), Hiszpania (311 mln EUR), Niemcy (298 mln EUR), a mniejsze – Włochy (121 mln EUR), Belgia (68 mln EUR) i Grecja (65 mln EUR). Wśród krajów spoza UE dominowały Turcja (105 mln EUR) i Ekwador (68 mln EUR). Spośród najważniejszych dostawców unijnych największy wzrost importu warzyw i przetworów nastąpił w przypadku Grecji (o 47% w odniesieniu do wolumenu i 42% w odniesieniu do wartości), a największy spadek w przypadku Niemiec (o 22% i 15%). Spośród najważniejszych dostawców z krajów

spoza UE wzrost importu odnotowano w przypadku Ekwadoru (o 13% w ujęciu ilościowym i 27% w ujęciu wartościowym) i Turcji (o 27% w ujęciu ilościowym, przy spadku wartości o 41%).

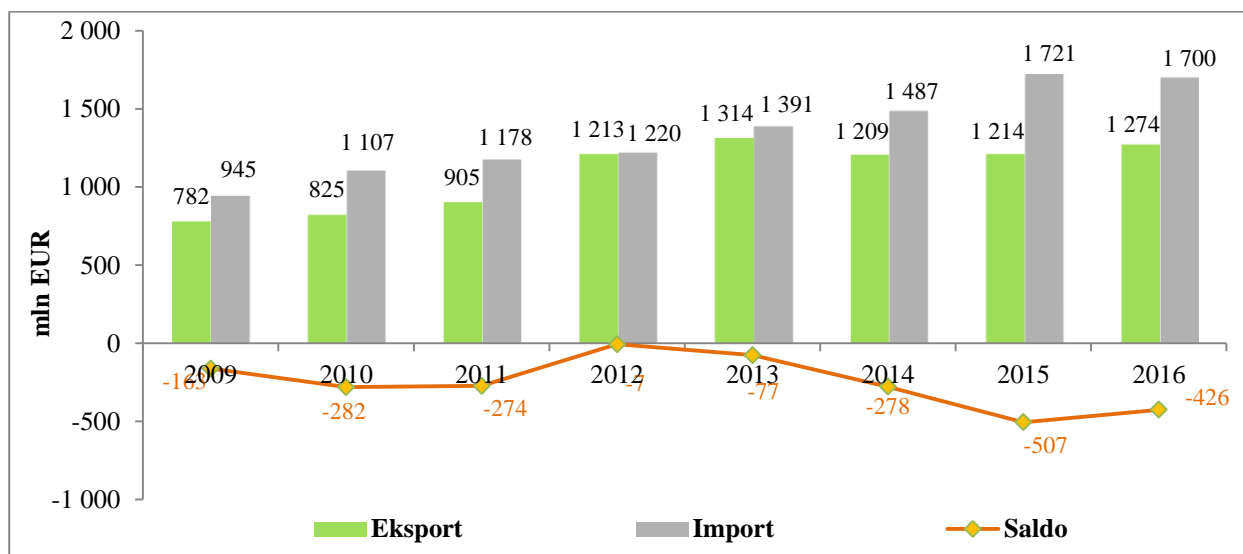
Struktura geograficzna polskiego importu owoców i przetworów w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

W wyniku dużego importu owoców cytrusowych i tropikalnych wartościowe saldo polskiego handlu zagranicznego owocami i przetworami pozostaje ujemne. W 2016 r. deficyt ten wyniósł 426 mln EUR wobec 507 mln EUR w 2015 r., przy dodatnim saldzie obrotów przetworami owocowymi wynoszącym 295 mln EUR wobec 172 mln EUR.

Handel zagraniczny owocami i przetworami (w mln EUR)

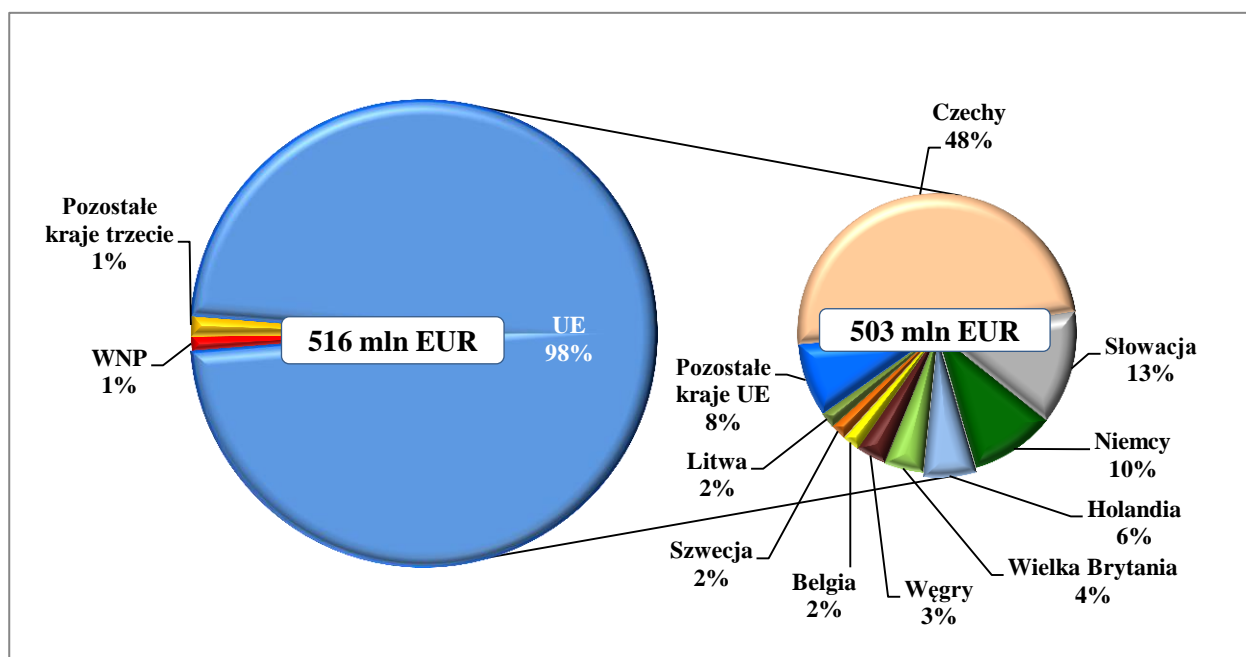
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

2.9. Tłuszcze roślinne

W 2016 r. z Polski **wywieziono 602 tys. ton tłuszczów roślinnych** (o 11% mniej niż w 2015 r.) **za 516 mln EUR** (o 3% mniej). Udział tłuszczów roślinnych w wartości krajowego eksportu towarów rolno-spożywczych w 2016 r. ukształtował się na poziomie ponad 2%. W tej grupie towarowej największy udział (68% wartości eksportu) miał olej rzepakowy.

Do UE wysłano 593 tys. ton tłuszczów roślinnych (o 69 tys. ton mniej niż w 2015 r.), natomiast do WNP – 3 tys. ton (0,9 tys. ton więcej). Wśród państw UE największymi odbiorcami tłuszczów roślinnych były: Czechy (312 tys. ton), Słowacja (85 tys. ton) i Niemcy (53 tys. ton).

Struktura geograficzna polskiego eksportu tłuszczów roślinnych w 2016 r.

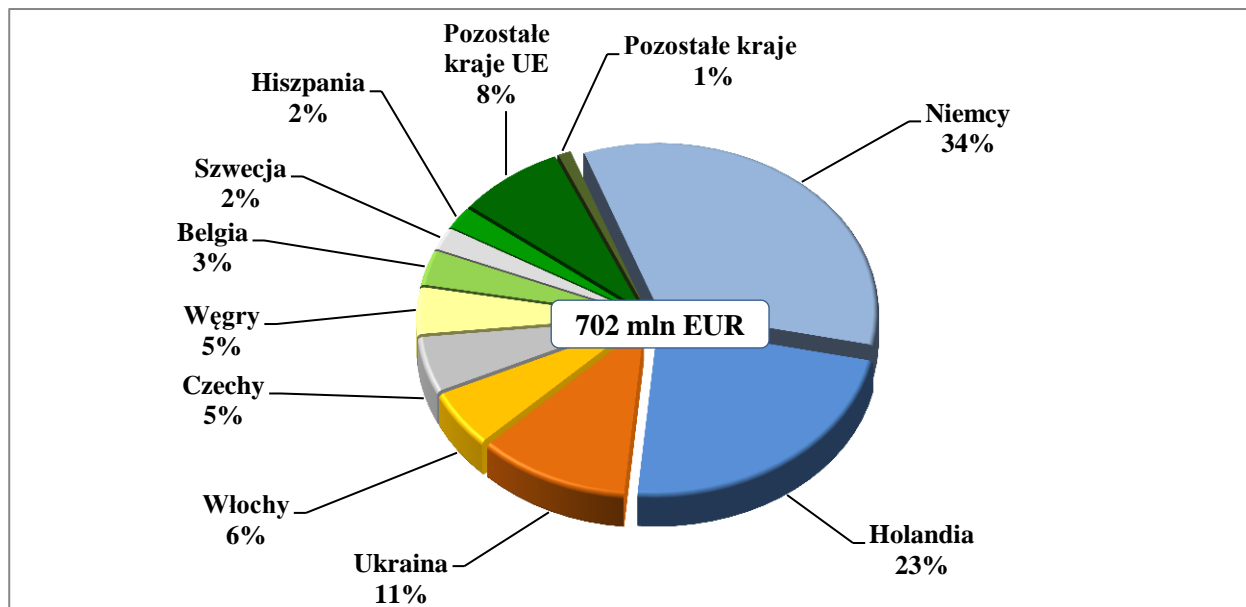
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Import tłuszczów roślinnych do Polski w 2016 r. wyniósł **720 tys. ton** i **702 mln EUR**. Było to odpowiednio o 81 tys. ton i 92 mln EUR więcej niż w roku poprzednim.

Tłuszcze roślinne importowano głównie z krajów UE (84% udziału w wolumenie i 88% udziału w wartości). Największymi dostawcami tych produktów na rynek polski z krajów UE były: Niemcy (37% udziału w wolumenie i 34% udziału w wartości), Holandia (odpowiednio 22% i 23%), a spośród krajów spoza UE – Ukraina (15% i 11%). Spośród krajów UE najbardziej znaczący wzrost importu (w ujęciu ilościowym

o 22%, a w ujęciu wartościowym o 32%) odnotowano w przypadku Niemiec, a spośród najważniejszych dostawców spoza Unii Europejskiej – z Ukrainy (odpowiednio o 47% i 58%).

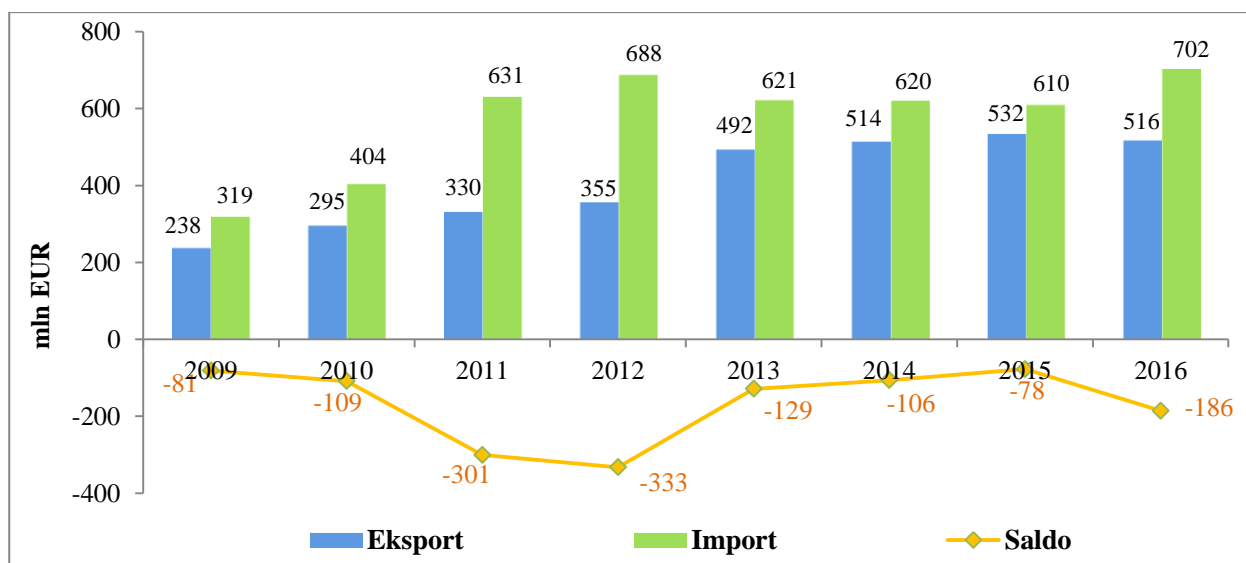
Struktura geograficzna polskiego importu tłuszczów roślinnych w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Wartościowe saldo polskiego handlu zagranicznego tłuszczami roślinnymi jest ujemne. W 2016 r. deficyt ten wyniósł 186 mln EUR i był o 108 mln EUR większy niż w 2015 r., a w ujęciu ilościowym – 118 tys. ton, o 152 tys. ton większy.

Handel zagraniczny tłuszczami roślinnymi (w mln EUR)

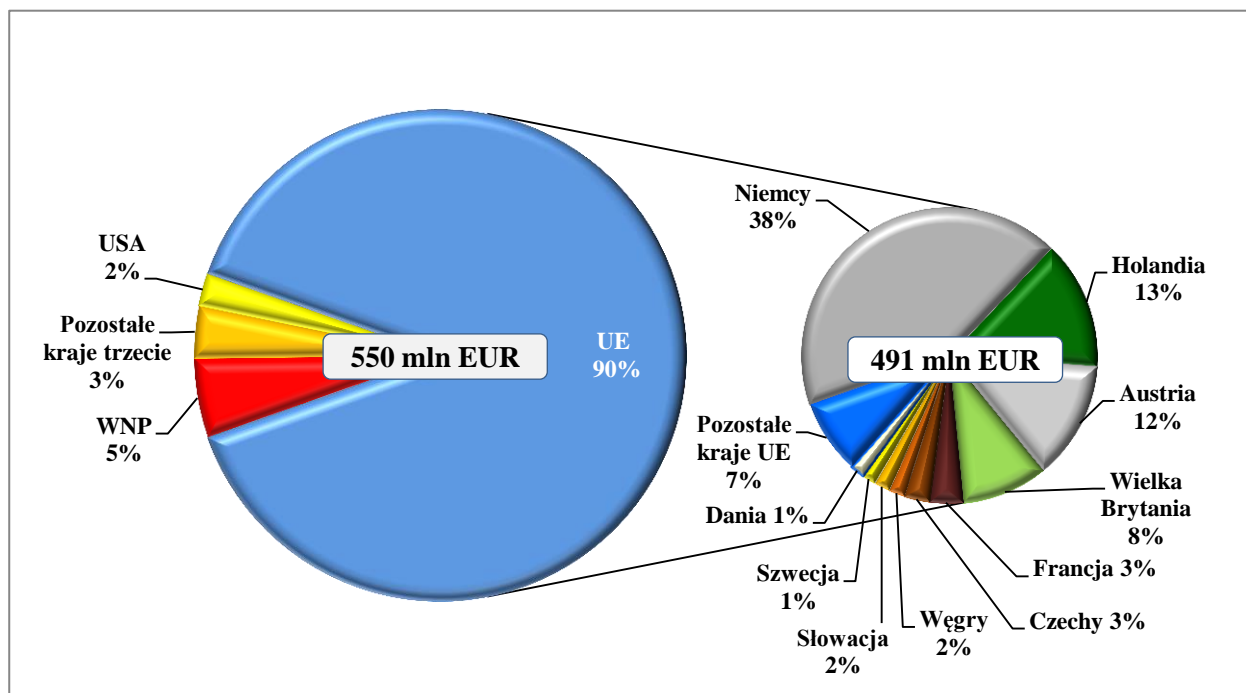

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

2.10. Soki owocowe i warzywne

W 2016 r. **eksport soków owocowych i warzywnych** ukształtował się na poziomie **o 8% wyższym** niż w 2015 r. i osiągnął **514 tys. ton**. **Wartość eksportu** była **o 14% wyższa** niż rok wcześniej i wyniosła **550 mln EUR**.

Struktura geograficzna polskiego eksportu soków owocowych i warzywnych w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

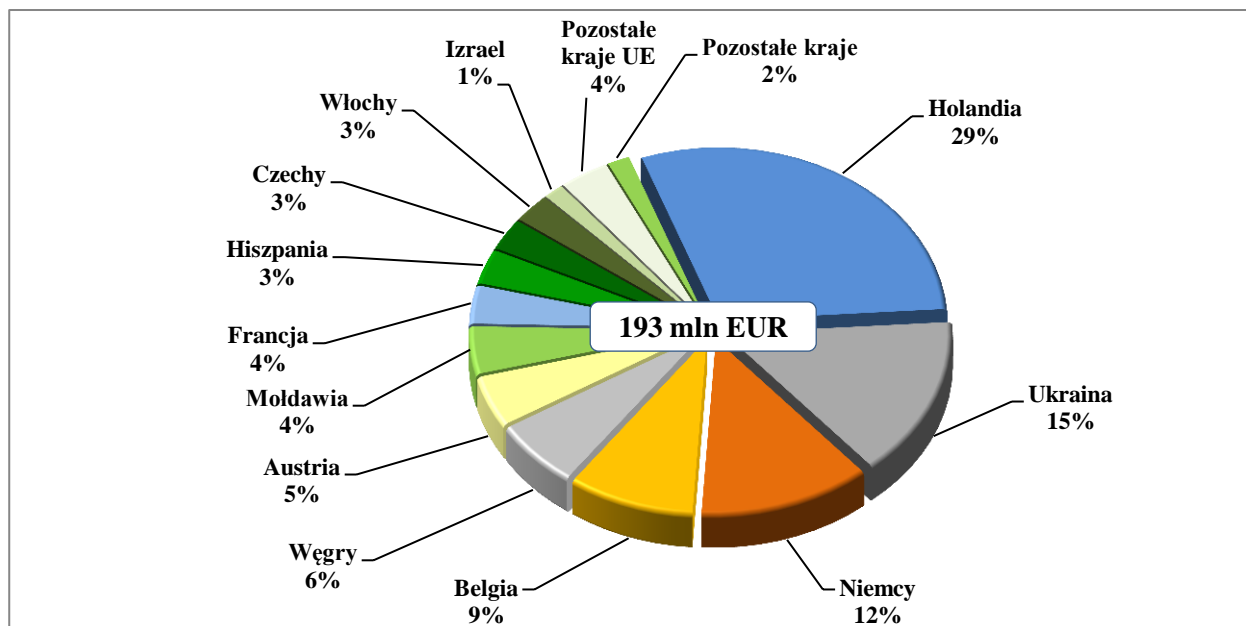
Wolumen eksportu soków do UE stanowił 92% ogółu eksportu tych produktów. Do UE wywieziono 474 tys. ton soków owocowych i warzywnych wobec 412 tys. ton rok wcześniej. Wartość eksportu na rynek unijny zwiększyła się o 20%, do 491 mln EUR.

Jednocześnie o 20% (do 17 tys. ton) zmniejszył się wolumen eksportu do krajów WNP, ale wpływy z eksportu wzrosły o 1% (do 29 mln EUR). Około 93% wpływów z eksportu soków owocowych i warzywnych do państw WNP uzyskano ze sprzedaży na rynek rosyjski.

Najważniejszymi odbiorcami soków owocowych i warzywnych w 2016 r. były: Niemcy (209 mln EUR), Holandia (69 mln EUR), a także Austria (63 mln EUR) i Wielka Brytania (46 mln EUR).

W 2016 r. **import soków owocowych i warzywnych** do Polski wyniósł **163 tys. ton** o wartości **193 mln EUR**. Było to odpowiednio o 18 tys. ton mniej, ale o 9 mln EUR więcej niż w roku poprzednim.

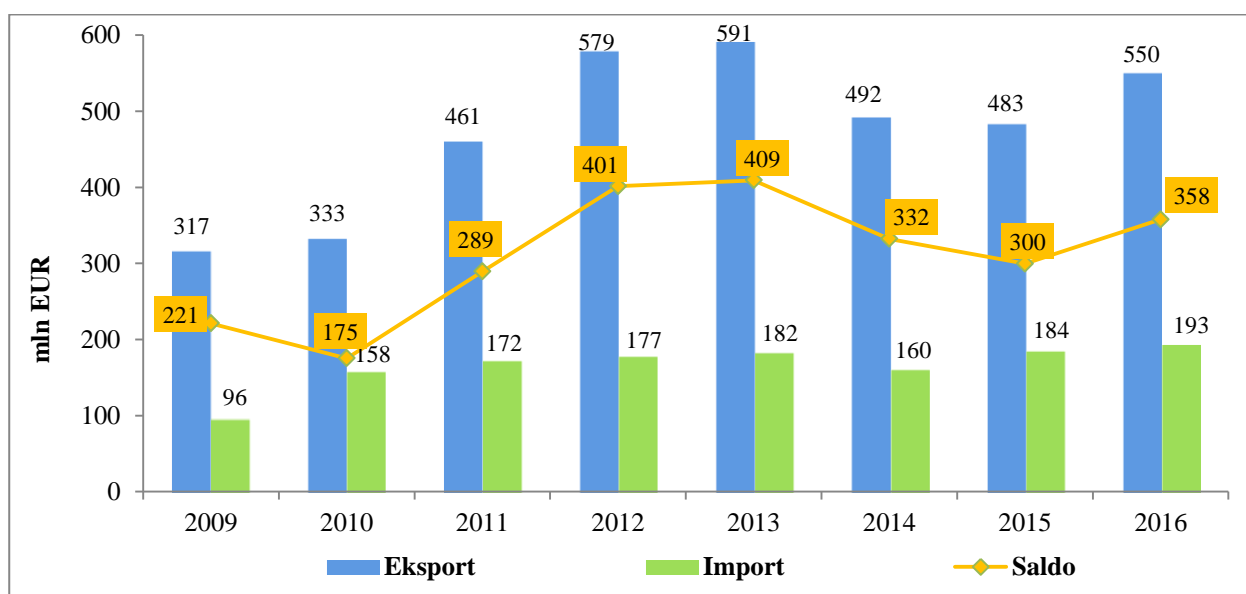
Struktura geograficzna polskiego importu soków owocowo-warzywnych w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Soki owocowe i warzywne importowano głównie z krajów UE (68% udziału w wolumenie i 78% udziału w wartości). Największymi dostawcami tych produktów na rynek polski z krajów UE były: Holandia (21% udziału w wolumenie i 29% udziału w wartości), Niemcy (odpowiednio 13% i 12%), a spośród krajów spoza UE – Ukraina (20% i 15%).

Handel zagraniczny sokami owocowo-warzywnymi (w mln EUR)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

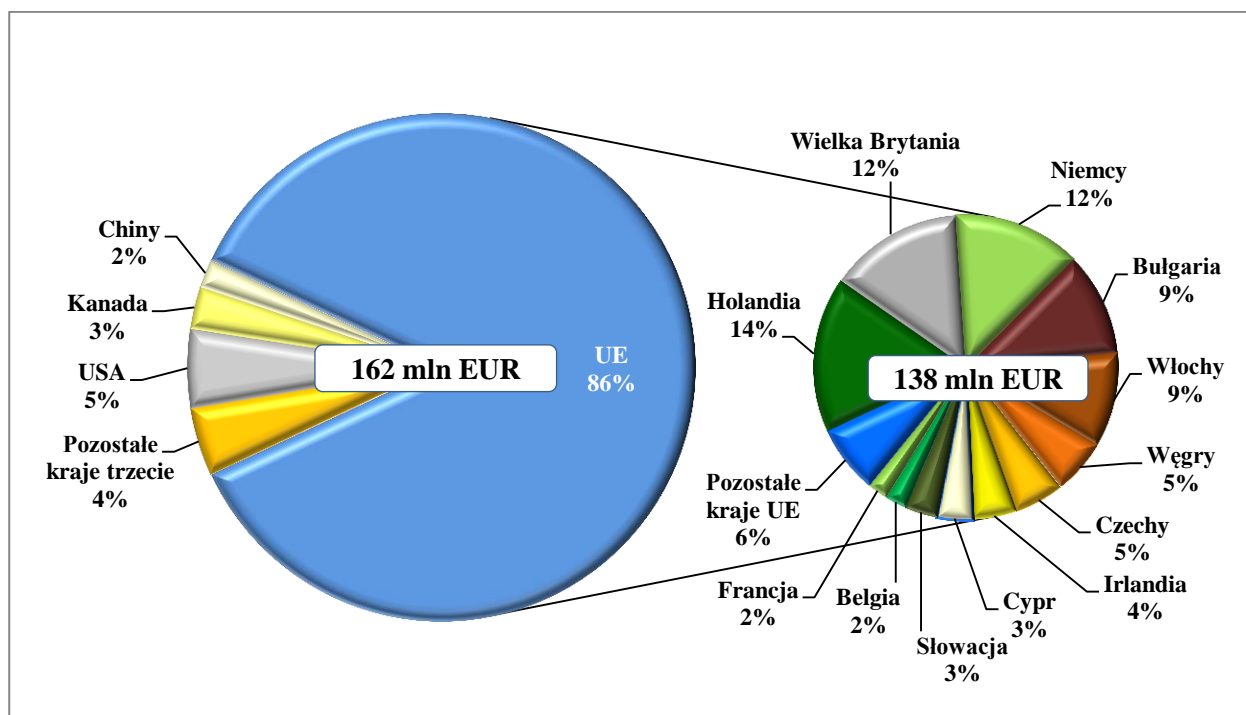
Spośród krajów UE duży spadek importu odnotowano w przypadku Węgier, o 39% w ujęciu ilościowym i 35% w ujęciu wartościowym.

Polska uzyskuje dodatnie saldo w handlu zagranicznym sokami owocowo-warzywnymi. W 2016 r. nadwyżka wyniosła 358 mln EUR i była o 58 mln EUR większa niż w 2015 r., a w ujęciu ilościowym – 351 tys. ton, o 57 tys. ton większa.

2.11. Piwo

W 2016 r. odnotowano nieznaczny wzrost wolumenu eksportu piwa (o 1%), przy jednoczesnym spadku jego wartości (o 6%). Ogółem z Polski **wyeksportowano 336 tys. ton piwa za 162 mln EUR**, z tego eksport do krajów UE stanowił 87% wolumenu i 86% wartości (294 tys. ton i 138 mln EUR).

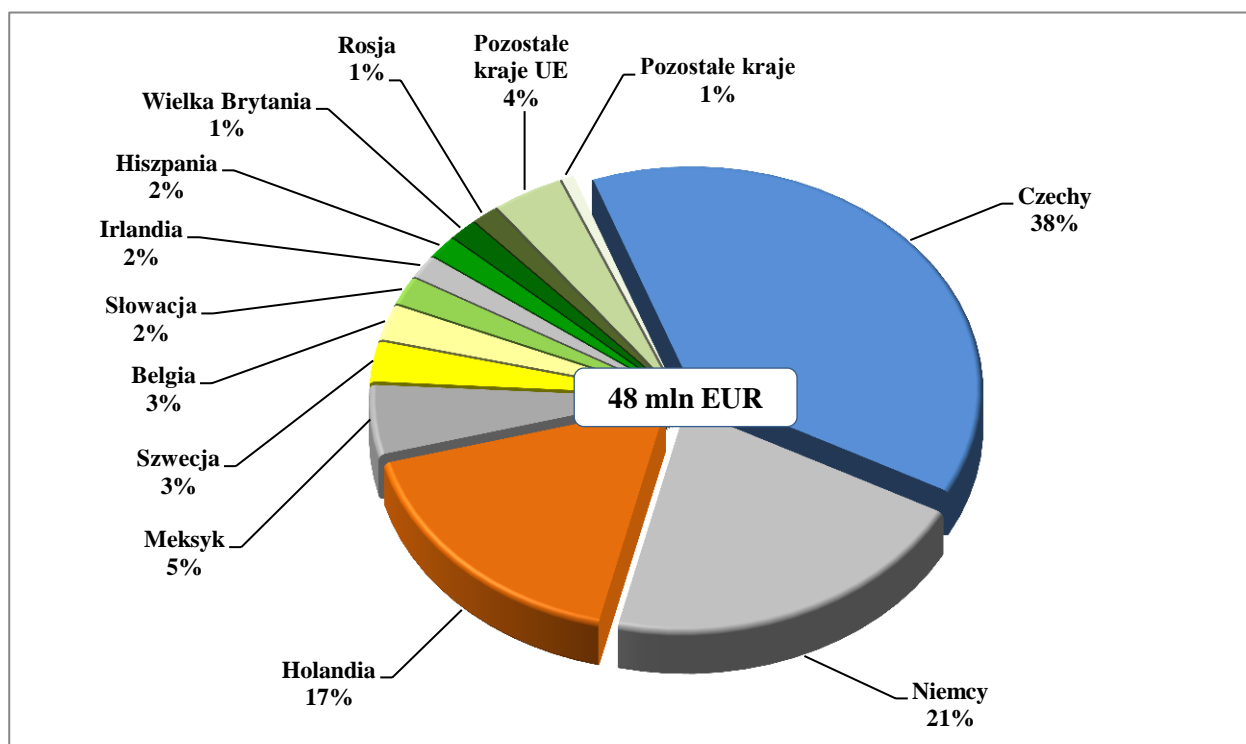
Struktura geograficzna polskiego eksportu piwa w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Wolumen eksportu do UE był o 1% mniejszy, a jego wartość – o 9% mniejsza niż w 2015 r. Najważniejszymi odbiorcami piwa w 2016 r. były: Holandia (23 mln EUR), Wielka Brytania (20 mln EUR), Niemcy (19 mln EUR), Bułgaria (15 mln EUR) oraz Włochy (14 mln EUR). Największymi nabywcami spoza UE były Stany Zjednoczone (8 mln EUR) i Kanada (4 mln EUR).

Struktura geograficzna polskiego importu piwa w 2016 r.

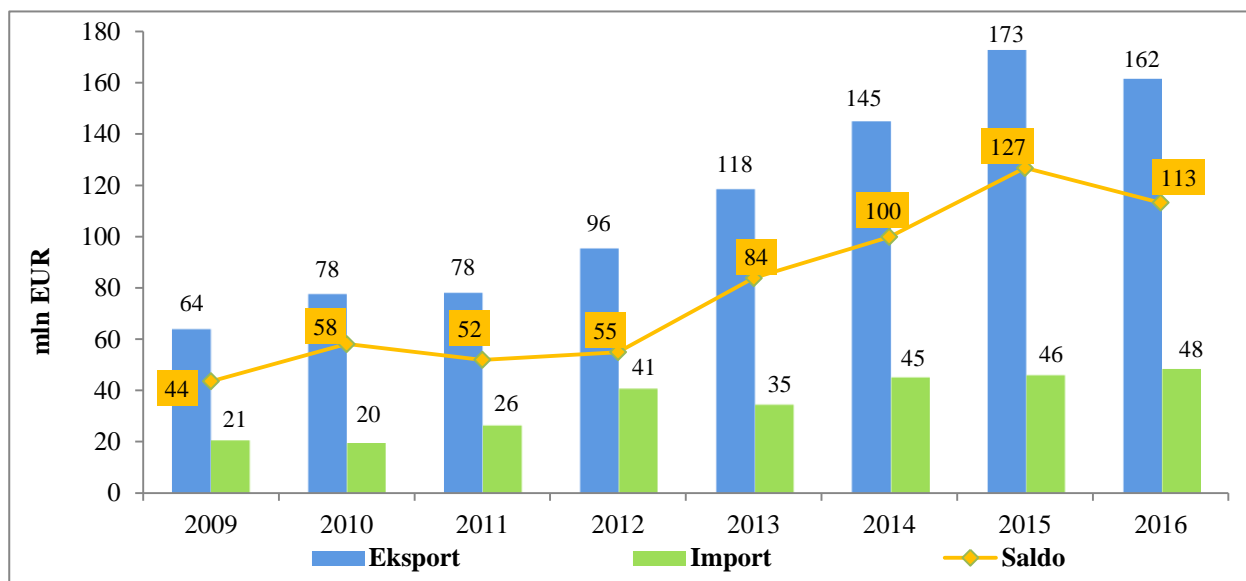

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Import piwa do Polski w porównaniu z eksportem jest niewielki, ale wykazuje powolną tendencję wzrostową. W 2016 r. do Polski sprowadzono **74 tys. ton** piwa za **48 mln EUR**. W analizowanym roku zarówno wolumen, jak i wartość importu piwa zwiększyły się (odpowiednio o 0,3% i 5%) w porównaniu z 2015 r. Piwo importowano głównie z krajów UE (94% udziału w wolumenie i 92% udziału w wartości), z których przywieziono **69 tys. ton** tego produktu o wartości **44 mln EUR**. Głównymi unijnymi dostawcami piwa w 2016 r. były: Czechy (38% udziału w wolumenie i wartości), Niemcy (odpowiednio 26% i 21%), Holandia (12% i 17%), Szwecja (4% i 3%), a poza krajami członkowski – Meksyk (3% i 5%).

Saldo polskiego handlu zagranicznego piwem jest dodatnie. W 2016 r. wyniosło 262 tys. ton oraz 113 mln EUR ton wobec 259 tys. ton oraz 127 mln EUR w 2015 r.

Handel zagraniczny piwem (w mln EUR)

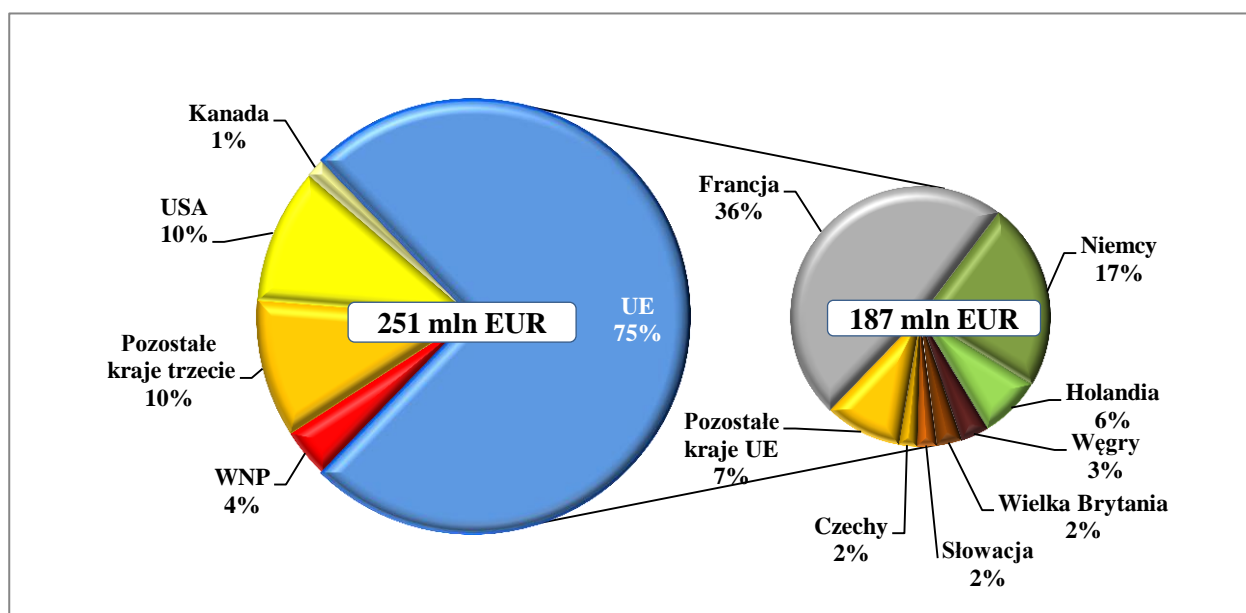

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

2.12. Alkohole

W 2016 r. odnotowano wzrost wolumenu eksportu **wyrobów alkoholowych**⁸ do **138,5 tys. ton** (o **19%** w odniesieniu do 2015 r.), a w ujęciu wartościowym do **251 mln EUR** (o **18%**).

Struktura geograficzna polskiego eksportu wyrobów alkoholowych w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

⁸ Wyroby spirytusowe, wina, wermuty i szampany, bez piwa.

W grupie wyrobów alkoholowych dominowały **wyroby spirytusowe**. Wolumen ich wywozu ukształtował się na poziomie **134,7 tys. ton**. Eksport pozostałych alkoholi, tj. win, wermutów i szampanów był niewielki i wyniósł 3,8 tys. ton. Wartość wywozu wyrobów spirytusowych wzrosła o 17%, do 242 mln EUR wobec 207 mln EUR w 2015 r., a win, wermutów i szampanów o 61%, do blisko 10 mln EUR.

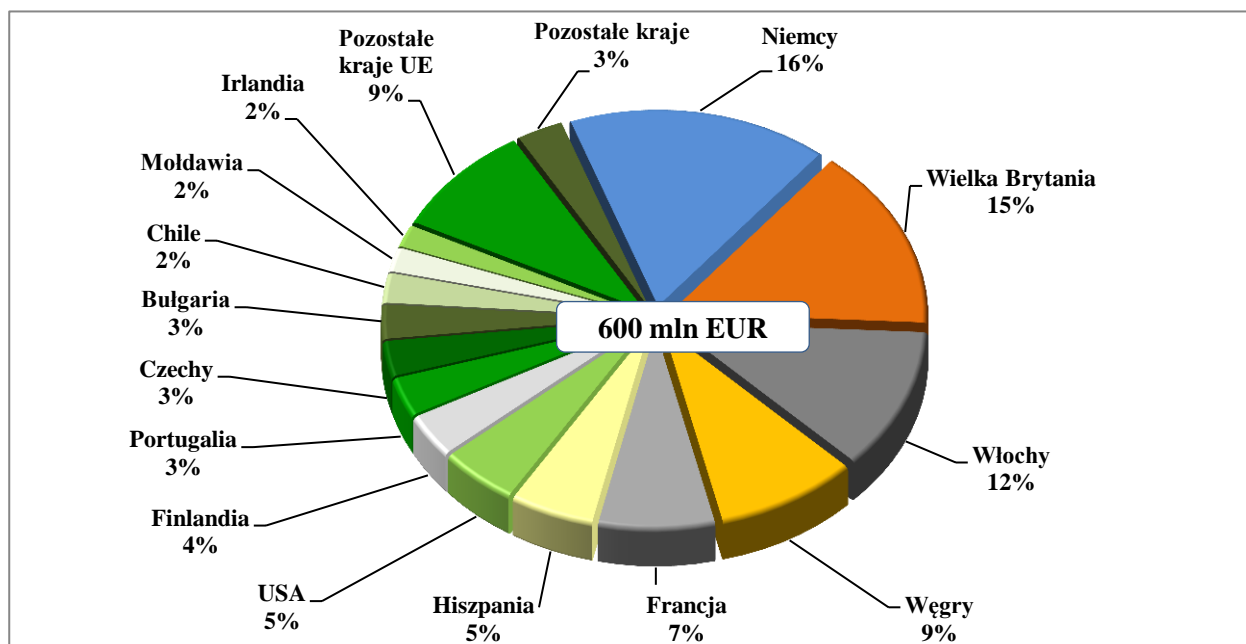
Najważniejszym kierunkiem eksportu wyrobów spirytusowych były kraje UE (z udziałem 82% w wolumenie i 77% w wartości). W 2016 r. do UE wywieziono 110 tys. ton tych wyrobów za 186 mln EUR. Głównymi odbiorcami z UE były Francja (37% wartości wywozu) i Niemcy (18%), a spoza UE – Stany Zjednoczone (10%).

Przychody z eksportu wyrobów spirytusowych do krajów WNP obniżyły się o 21%, do 3 mln EUR. Udział tego ugrupowania w strukturze geograficznej eksportu wyrobów spirytusowych nadal był niewielki i wyniósł 1% (zarówno w wolumenie, jak i w wartości). Jednocześnie udział krajów WNP w wartości wywozu win, wermutów i szampanów z Polski w 2016 r. wyniósł 66%.

W 2016 r. odnotowano wzrost **importu wyrobów alkoholowych**⁹ do Polski. W tym czasie do kraju przywieziono **356 tys. ton** tych produktów o wartości **600 mln EUR** (odpowiednio o 19% i 13% więcej niż w 2015 r.). W wolumenie importu tej grupy towarowej dominował **alkohol etylowy** – **64%** importu wyrobów alkoholowych. Jednocześnie największe wydatki poniesiono z tytułu przywozu **wina** – **41%** wartości importu wyrobów alkoholowych (249 mln EUR). Większość wyrobów alkoholowych sprowadzano z krajów UE (91% udziału w wolumenie i 88% udziału w wartości). Największymi dostawcami tych produktów na rynek polski były: Węgry (22% udziału w wolumenie i 9% udziału w wartości), Niemcy (odpowiednio 17% i 16%), Włochy (8% i 12%), Wielka Brytania (6% i 15%), Francja (4% i 7%) oraz Hiszpania (4% i 5%), a spośród krajów pozaunijnych: USA (2% i 5%) oraz Chile (po 2%). Udział krajów WNP w imporcie wyrobów alkoholowych był niewielki i wyniósł odpowiednio 4% i 3%.

⁹ Wyroby spirytusowe, wina, wermuty i szampany, bez piwa.

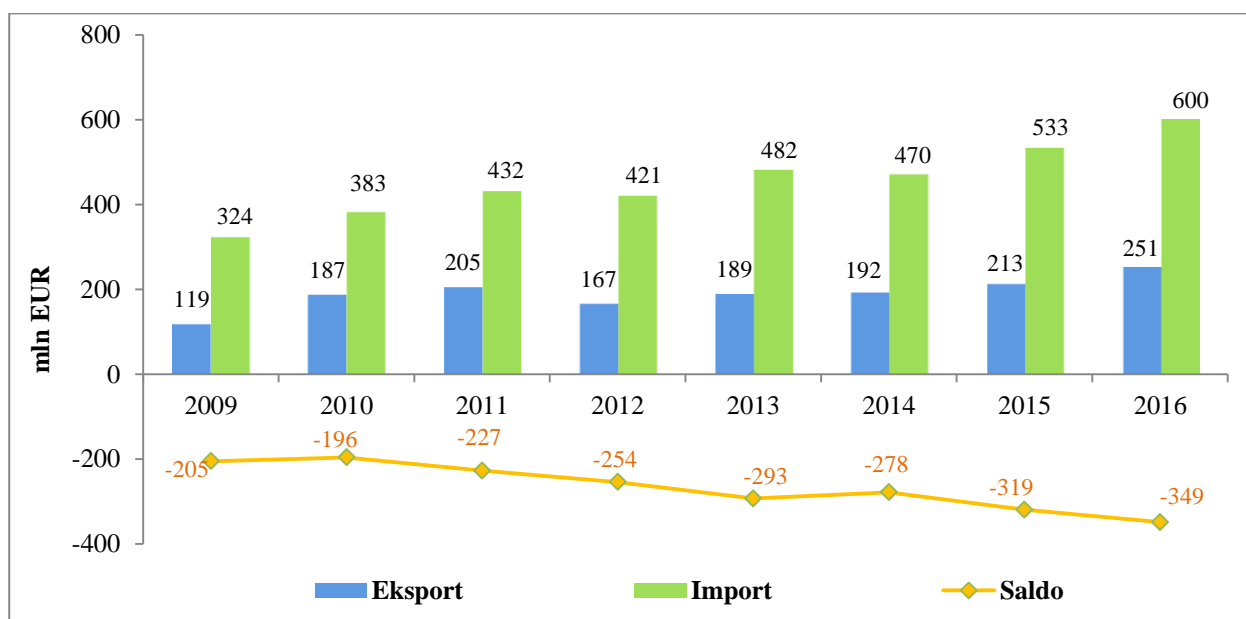
Struktura geograficzna polskiego importu wyrobów alkoholowych w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

W 2016 r. znacznemu zwiększeniu uległ przywóz tej grupy towarów (zwłaszcza z Węgier – odpowiednio o 78% w odniesieniu do wolumenu i 61% w odniesieniu do wartości). Jednocześnie odnotowano spadek przywozu wyrobów alkoholowych z Niemiec (odpowiednio o 29% i 14%) oraz Austrii (o 27% i 20%).

Handel zagraniczny wyrobami alkoholowymi (w mln EUR)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Głównymi dostawcami win, wermutów i szampanów w 2016 r. były: Włochy (19% udziału w wolumenie i 21% udziału w wartości), Niemcy (odpowiednio 17% i 22%), Bułgaria (15% i 6%), Hiszpania (9% i 8%), Francja (7% i 11%) oraz Portugalia (po 7%).

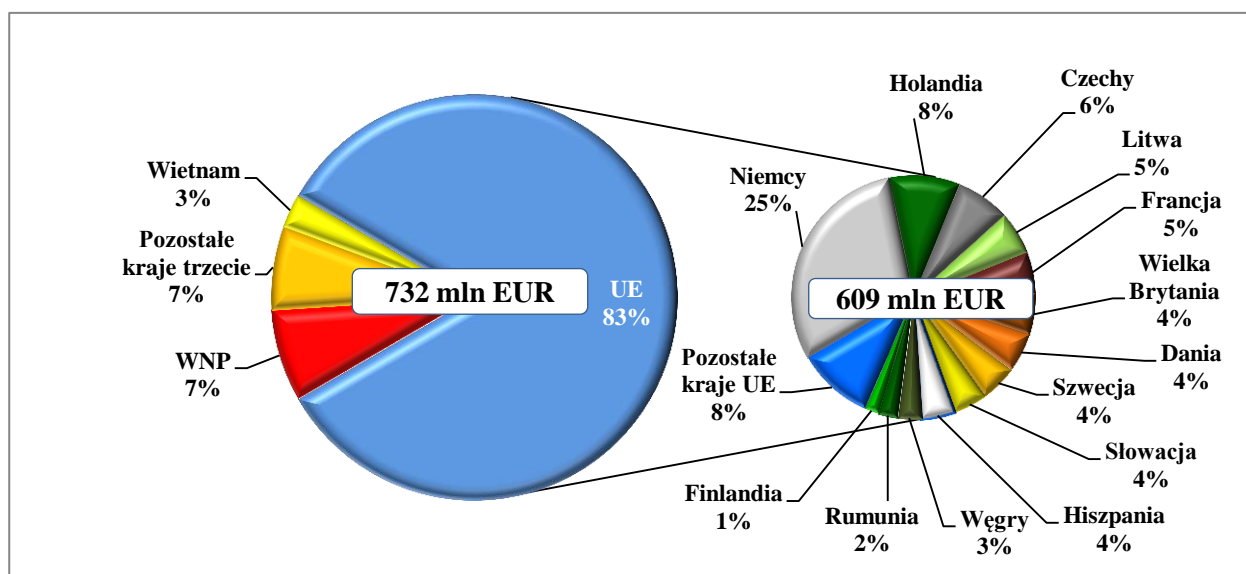
Saldo polskiego handlu zagranicznego wyrobami alkoholowymi jest ujemne. W 2016 r. deficyt ten wyniósł 349 mln EUR i był o 30 mln EUR większy niż w 2015 r., a w ujęciu ilościowym – 217 tys. ton, o 35 tys. ton większy.

2.13. Produkty paszowe

W 2016 r. **eksport produktów paszowych** wyniósł **1 798 tys. ton** i był o 6% mniejszy niż w 2015 r. Wartość eksportu była nieznacznie (o 0,3%) wyższa niż rok wcześniej i wyniosła **732 mln EUR**. W eksporcie tej grupy towarowej 40% wolumenu stanowiły makuchy (21% w wartości), w tym przede wszystkim makuchy rzepakowe (94% wolumenu makuchów). Udział krajów członkowskich w wartości eksportu produktów paszowych od 2013 r. utrzymuje się na poziomie około 83–85%. W 2016 r. eksport do tych krajów wyniósł 1 585 tys. ton (o 8% mniej niż rok wcześniej) i 609 mln EUR (o 1% mniej).

Eksport produktów paszowych do krajów pozaunijnych nienależących do WNP zwiększył się do 163 tys. ton (o 36% w porównaniu z 2015 r.) i 69 mln EUR (o 23%). Zmalał natomiast wywóz tych produktów z Polski do krajów WNP z 55 tys. ton w 2015 r. do 49 tys. ton w 2016 r., a wartościowo z 59 mln EUR do 54 mln EUR.

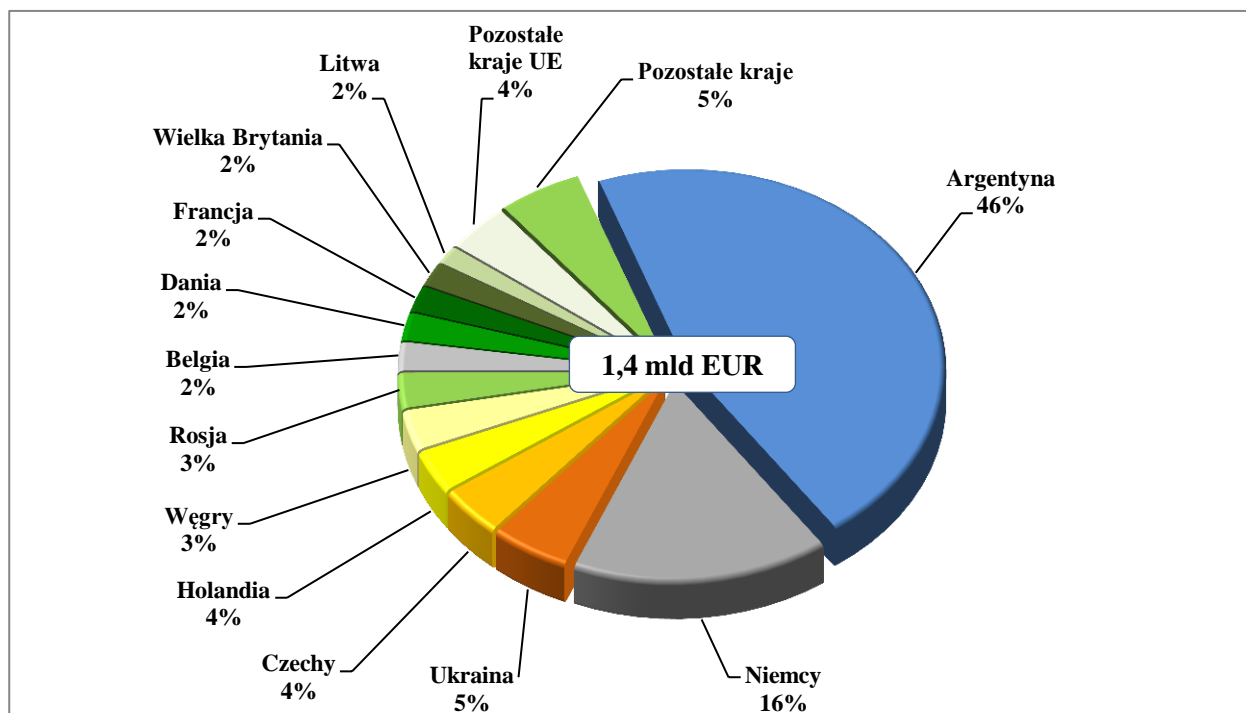
Struktura geograficzna polskiego eksportu produktów paszowych w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Na rynku unijnym największymi odbiorcami produktów paszowych były Niemcy (184 mln EUR), Holandia (57 mln EUR) i Czechy (44 mln EUR), a poza UE – Ukraina (31 mln EUR), Wietnam (20 mln EUR) i Rosja (16 mln EUR).

Struktura geograficzna polskiego importu produktów paszowych w 2016 r.

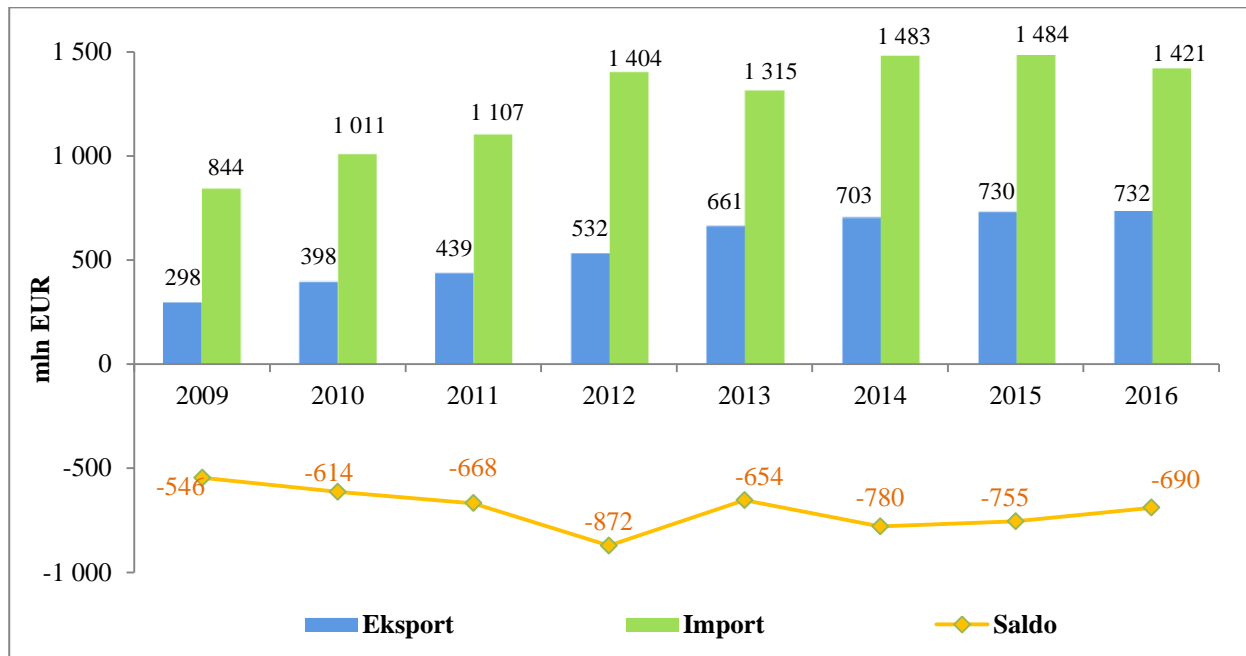
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

W 2016 r. zmniejszył się import produktów paszowych do Polski, zarówno ze strony państw UE, jak i krajów WNP. W porównaniu z eksportem import był jednak dwukrotnie większy i wyniósł **3,8 mln ton** oraz **1,4 mld EUR**. W przywozie produktów paszowych największy udział miały makuchy – 74% w wolumenie (2,8 mln ton) oraz 61% w wartości (0,9 mld EUR). Produkty paszowe przywożono głównie z krajów pozaunijnych nienależących do WNP (56% udziału w wolumenie i 51% udziału w wartości). Największym dostawcą była Argentyna (50% udziału w wolumenie i 46% udziału w wartości). Prawie 100% importowanych z tego kraju produktów paszowych stanowiły makuchy. Na rynku unijnym największymi dostawcami produktów paszowych do Polski były: Niemcy (12% udziału w wolumenie i 16% udziału w wartości), Czechy (odpowiednio 3% i 4%), Węgry (po 3%), Holandia (2% i 4%) oraz Belgia (po 2%), a spośród krajów WNP: Ukraina (11% i 5%) i Rosja (po 3%).

Wśród krajów UE największy spadek w imporcie produktów paszowych odnotowano w przypadku Niemiec (o 23% w ujęciu ilościowym i 26% w ujęciu wartościowym),

a spośród najważniejszych dostawców spoza Unii Europejskiej – w przypadku Rosji (w ujęciu ilościowym o 33% i w ujęciu wartościowym o 39%) oraz Ukrainy (odpowiednio o 10% i 17%).

Handel zagraniczny produktami paszowymi (w mln EUR)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

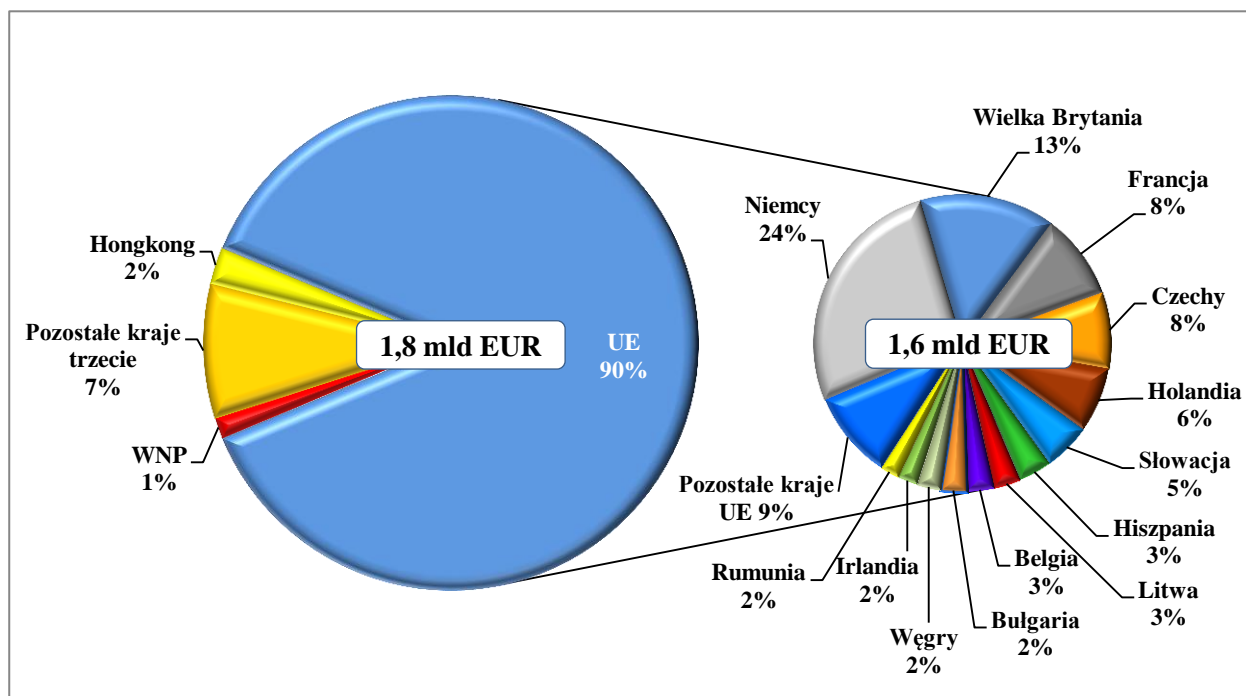
Saldo polskiego handlu zagranicznego produktami paszowymi jest ujemne. W 2016 r. deficyt ten wyniósł 1 994 tys. ton i 690 mln EUR wobec 2 082 tys. ton i 755 mln EUR w 2015 r.

3. Handel zagraniczny produktami pochodzenia zwierzęcego w 2016 r.

3.1. Mięso i podroby z drobiu (CN 0207)

W 2016 r. odnotowano znaczący wzrost eksportu **mięsa i podrobów z drobiu** z Polski. Wywóz ten przekroczył **1 mln ton** (i był **o 21% większy** niż w 2015 r.), a jego wartość wyniosła blisko **1,8 mld EUR (wzrost o 8%)**. W 2016 r., tak jak przed rokiem, największymi rynkami zbytu dla krajowego mięsa drobiowego były państwa UE, których udział w ujęciu ilościowym wyniósł 77%, a w ujęciu wartościowym – 90%. Do krajów UE skierowano 787 tys. ton mięsa i podrobów z drobiu, o 16% więcej niż w 2015 r., a wpływy uzyskane z eksportu wyniosły 1,6 mld EUR, o 7% więcej niż w roku poprzednim.

Struktura geograficzna polskiego eksportu mięsa i podrobów z drobiu w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

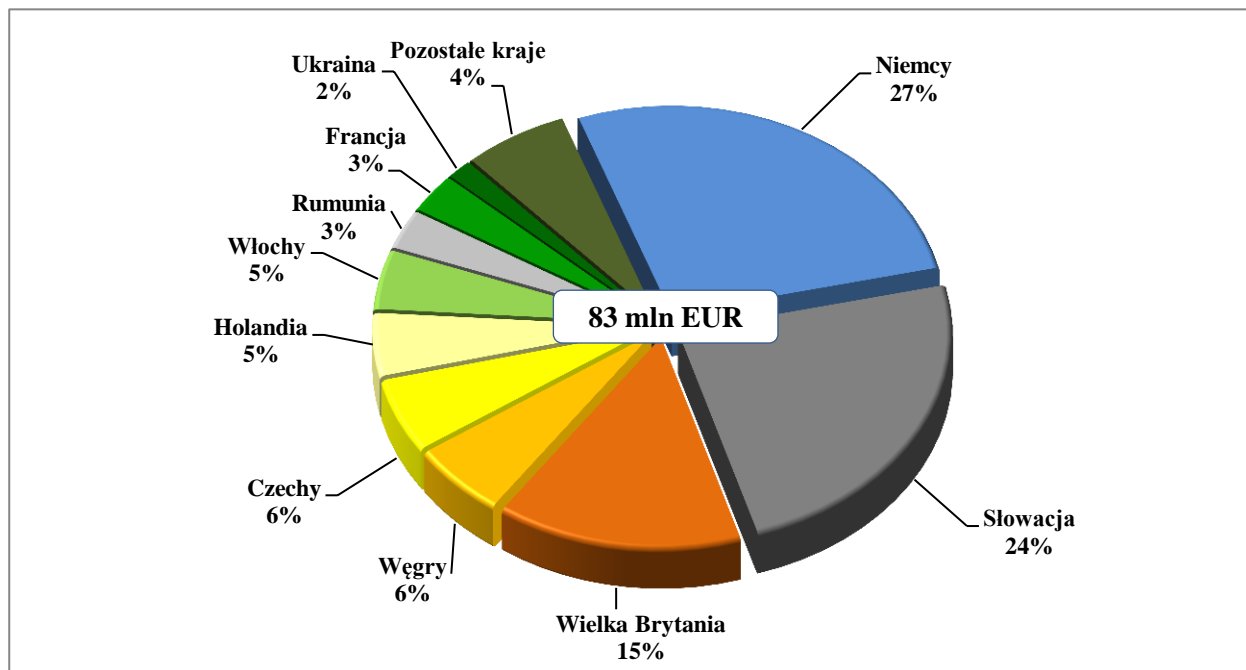
Biorąc pod uwagę poszczególne kraje UE największymi odbiorcami drobiu z Polski były: Niemcy (kraj ten miał 16% udział w wolumenie i 24% w wartości polskiego eksportu tego mięsa), Wielka Brytania (odpowiednio 9% i 13%), Czechy (7% i 8%), Holandia (7% i 6%) i Francja (6% i 8%). Wśród krajów spoza UE (pod względem wolumenu) głównym importerem polskiego mięsa drobiowego była Ukraina (jednocześnie 6. odbiorca spośród wszystkich krajów, z 6% udziałem w wolumenie i 1% w wartości) i Hongkong (11. odbiorca, odpowiednio z 3% i 2% udziałem).

Odbiorcami znaczących ilości drobiu z Polski były również Chiny, Benin i Kongo, z 1,5% udziałem każdego z nich w wolumenie i 1–2% udziałem w wartości. Spośród wszystkich ww. krajów największy wzrost eksportu mięsa drobiowego odnotowano na Ukrainę (o 60% w przypadku wolumenu i 42% w przypadku wartości), do Niemiec (o 19% i 9%), Holandii (o 24% i 5%) i Słowacji (o 20% i 27%). Zmniejszeniu uległ natomiast eksport do Beninu (o 33% w odniesieniu do wolumenu i 62% w odniesieniu do wartości).

Import mięsa i podrobów z drobiu do Polski, w porównaniu z eksportem, jest niewielki i ma charakter uzupełniający. W 2016 r. do kraju przywieziono 47 tys. ton

tych produktów za 83 mln EUR. Było to odpowiednio o 11 tys. ton i 20 mln EUR więcej niż w roku poprzednim.

Struktura geograficzna polskiego importu mięsa i podrobów z drobiu w 2016 r.

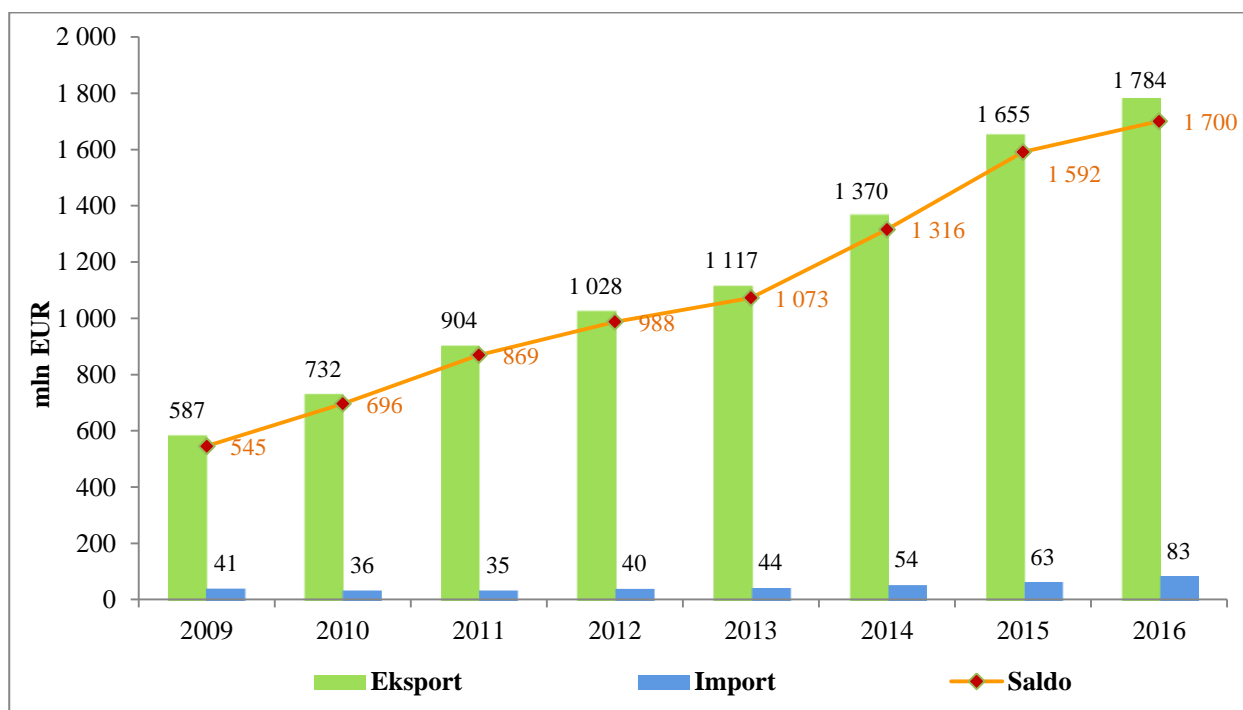

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Mięso i podroby drobiowe importowano przede wszystkim z krajów UE (97% udziału w wolumenie i 98% udziału w wartości). Największymi dostawcami tych produktów na rynek polski były: Niemcy (34% udziału w wolumenie i 27% udziału w wartości), Słowacja (odpowiednio 15% i 24%), Wielka Brytania (14% i 15%), Węgry (9% i 6%) i Włochy (9% i 5%), a spoza UE – Ukraina (3% i 2%). Najbardziej znaczący wzrost importu mięsa i podrobów z drobiu nastąpił z Czech (2,6-krotny wzrost wolumenu i ponad 3-krotny wzrost wartości) i z Wielkiej Brytanii (odpowiednio o 91% i 62%), a największy spadek z Holandii (o 40% i 5%).

Od akcesji saldo obrotów handlowych Polski mięsem drobiowym i podrobami jest dodatnie i wykazuje stały wzrost. W 2016 r. nadwyżka ta wyniosła 1 700 mln EUR i była o 109 mln EUR większa niż w 2015 r., a w ujęciu ilościowym wzrosła do 978 tys. ton z 813 tys. ton w 2015 r.

Handel zagraniczny mięsem i podrobami z drobiu (w mln EUR)

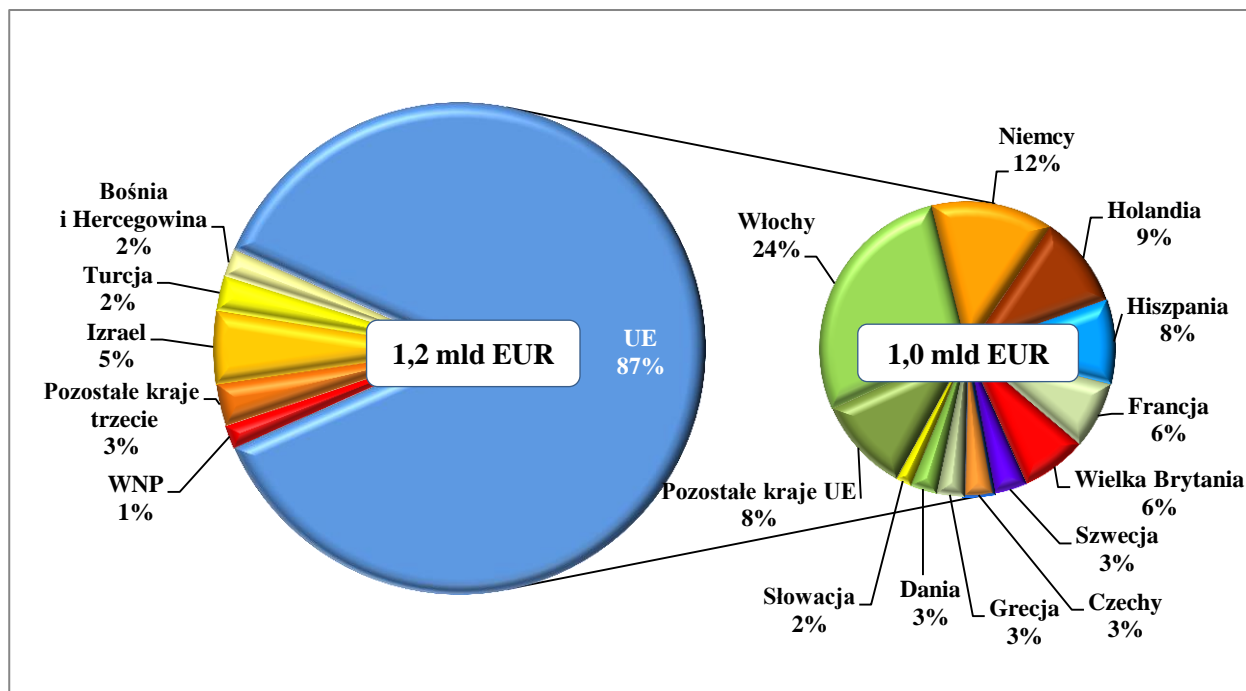
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

3.2. Mięso wołowe i cielęce (CN 0201 i 0202)

W 2016 r. **eksport mięsa wołowego (wraz z cielęcym)** wyniósł **363 tys. ton** i był **o 2% mniejszy** niż w 2015 r., a jego wartość wyniosła blisko **1,2 mld EUR, o 3% mniej**. Wolumen eksportu tego mięsa do państw UE zmalał do 315 tys. ton (o 3%), a wpływy z tego tytułu do 1,0 mld EUR (o 5%). Udział krajów UE w wolumenie i wartości polskiego eksportu mięsa wołowego i cielęcego w 2016 r. wyniósł 87%. Rosyjskie embargo na import unijnej wołowiny i cielęciny przyczyniło się do dalszego spadku polskiego eksportu do państw WNP do 6 tys. ton i 18 mln EUR (odpowiednio o 29% i 37%), a udział tych krajów w wolumenie polskiego eksportu wyniósł 1,6%, a w wartości 1,5%. Do 42 tys. ton i 137 mln EUR wzrósł natomiast wywóz wołowiny do pozostałych krajów trzecich¹⁰ (głównie do Izraela). W ujęciu ilościowym było to o 15% więcej niż w 2015 r., a w ujęciu wartościowym – o 25% więcej. Udział pozostałych krajów trzecich w wolumenie i w wartości polskiego eksportu wołowiny i cielęciny wyniósł 12%.

¹⁰ Tj. krajów poza państwami UE i WNP.

Struktura geograficzna polskiego eksportu mięsa wołowego i cielęcego w 2016 r.

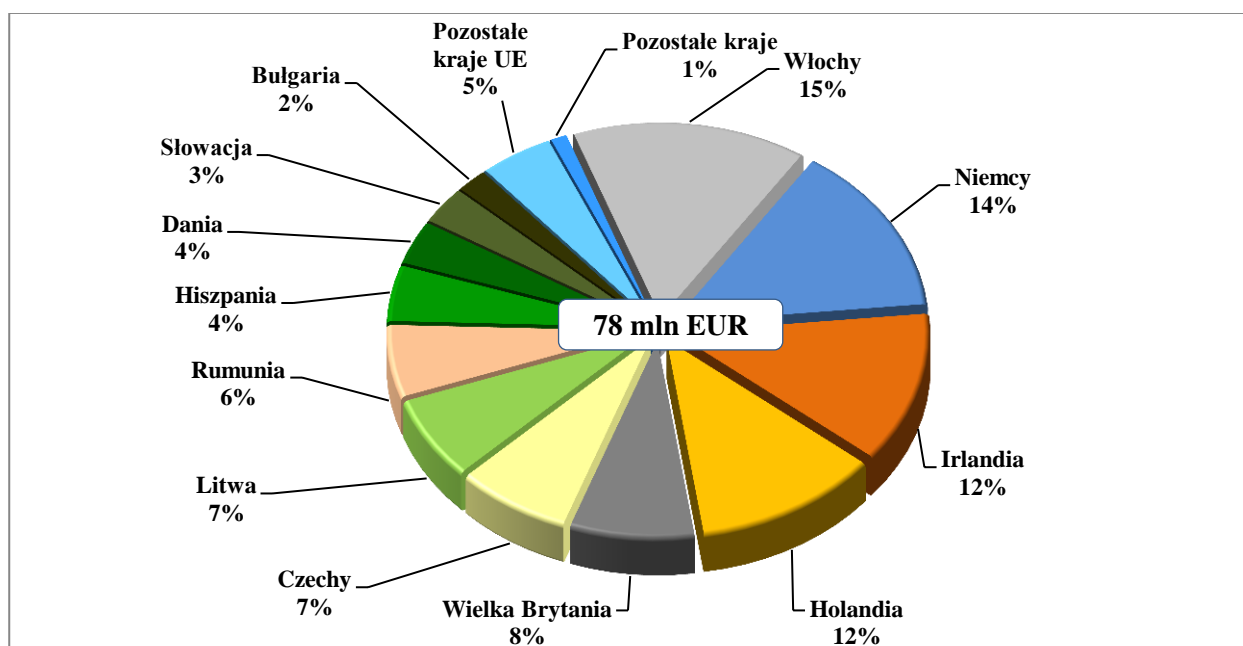
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Biorąc pod uwagę poszczególne kraje, w 2016 r. największymi odbiorcami polskiego mięsa wołowego i cielęcego były Włochy (22% udziału w wolumenie i 24% w wartości eksportu tego mięsa), Niemcy (odpowiednio 15% i 12%), Holandia (11% i 9%), Hiszpania (7% i 8%) i Francja (po 6%). W przypadku krajów pozaunijnych najwięcej wołowiny wysłano do Izraela (3% udziału w wolumenie i 5% w wartości eksportu), Bośni i Hercegowiny oraz Turcji (po 3% udziału w wolumenie i po 2% w wartości).

Spośród najważniejszych odbiorców unijnych największy wzrost eksportu mięsa wołowego i cielęcego nastąpił do Hiszpanii (o 21% w odniesieniu do wolumenu i 19% w odniesieniu do wartości), a największy spadek do Niemiec (odpowiednio o 14% i 21%) i Holandii (o 14% i 16%). Spośród ww. krajów najbardziej wzrósł eksport do Izraela (blisko 3-krotny wzrost zarówno pod względem wolumenu, jak i pod względem wartości).

Import mięsa wołowego i cielęcego do Polski w porównaniu z eksportem jest niewielki. W 2016 r. do kraju przywieziono **27 tys. ton** mięsa wołowego i cielęcego, o 20% (o 4,4 tys. ton) więcej niż w 2015 r. Wartość importu wyniosła **78 mln EUR** i była o 27% (o 16,6 mln EUR) większa niż w roku poprzednim.

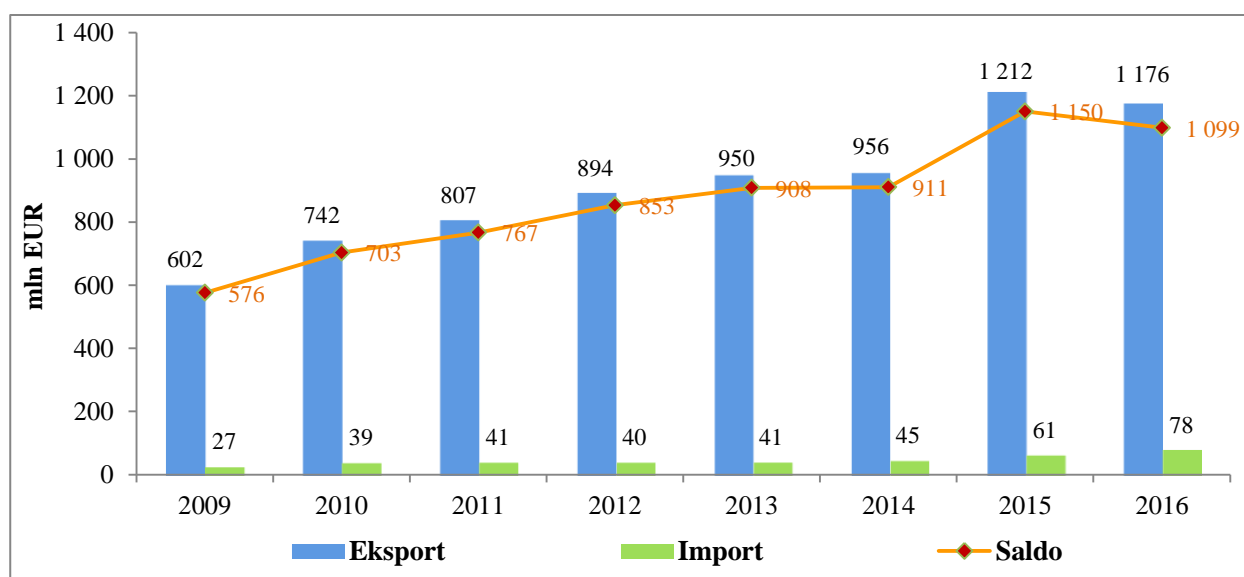
Struktura geograficzna polskiego importu mięsa wołowego i cielęcego w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Mięso wołowe i cielęce praktycznie w 100% przywożono z krajów UE, najczęściej z Włoch (20% udziału w wolumenie i 15% udziału w wartości), Niemiec (odpowiednio 13% i 14%), Irlandii (10% i 12%), Wielkiej Brytanii (po 8%), Litwy (9% i 7%), Rumunii (8% i 6%), Czech (8% i 7%) i Holandii (5% i 12%).

Handel zagraniczny mięsem wołowym i cielęcym (w mln EUR)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Spośród najważniejszych unijnych dostawców największy wzrost importu wołowiny i cielęciny nastąpił z Włoch (o 53% w odniesieniu do wolumenu i 49% w odniesieniu do wartości) i Holandii (o 50% i 93%), a największy spadek zanotowano w przypadku importu z Litwy (o 12% w odniesieniu do wolumenu i 24% w odniesieniu do wartości).

W 2016 r. nadwyżka Polski w handlu zagranicznym mięsem wołowym i cielęcym wyniosła 1 099 mln EUR i była o 52 mln EUR mniejsza niż w 2015 r. W ujęciu ilościowym saldo obrotów handlowych tym mięsem zmniejszyło się do 336 tys. ton z 347 tys. ton w 2015 r.

3.3. Mięso wieprzowe (CN 0203)

W 2016 r. **eksport mięsa wieprzowego z Polski wzrósł do 437 tys. ton, o 7% w porównaniu z 2015 r.**, a jego **wartość zwiększyła się do 796 mln EUR, o 13%**. W 2016 r. udział krajów UE w wolumenie polskiego eksportu mięsa wieprzowego zmniejszył się z 83% do 76%. Do krajów UE skierowano 331 tys. ton wieprzowiny o wartości 607 mln EUR. Wolumen eksportu był o 2% mniejszy niż w 2015 r., ale jego wartość – o 5% większa. Biorąc pod uwagę poszczególne kraje UE, w 2016 r. największymi rynkami zbytu dla mięsa wieprzowego produkowanego w Polsce były: Włochy (kraj ten miał 13% udziału w wolumenie i 11% w wartości polskiego eksportu tego mięsa), Niemcy (odpowiednio 12% i 8%), Słowacja (7% i 8%) i Czechy (7% i 10%).

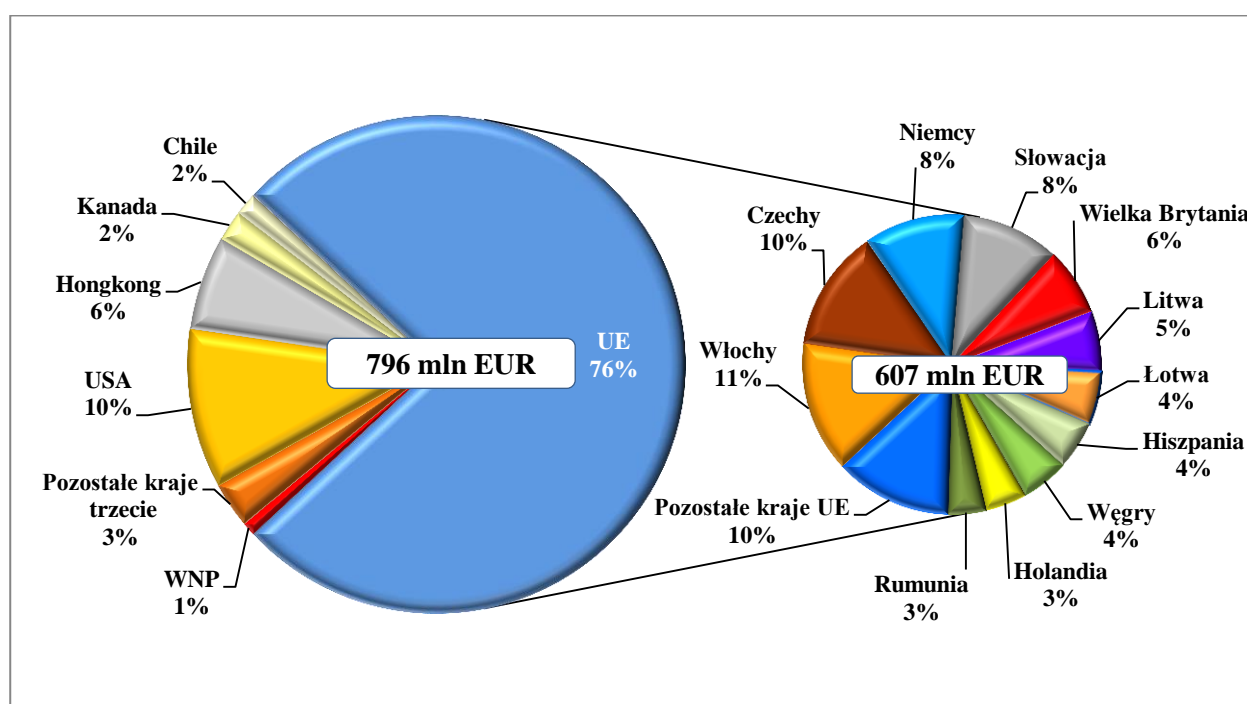
Dalszy spadek wolumenu wystąpił w eksporcie do państw WNP (o 24% w odniesieniu do wolumenu eksportu i 30% w przypadku wartości). Z Polski na teren Wspólnoty Niepodległych Państw (głównie do Mołdawii i Turkmenistanu) wywieziono blisko 4 tys. ton wieprzowiny o wartości 7 mln EUR, tj. 1% zarówno wolumenu eksportu tego mięsa, jak i jego wartości.

Znacząco (o 55% pod względem wolumenu i 61% pod względem wartości) wzrósł natomiast eksport mięsa wieprzowego do państw nienależących do UE ani WNP. Ich udział w całym eksporcie wieprzowiny zwiększył się z 16% do 23% zarówno pod względem wolumenu, jak i wartości. Wieprzowinę z Polski eksportowano m.in.: do Hongkongu (9% udziału w wolumenie i 6% w wartości), USA (odpowiednio 7% i 10%), Wietnamu (2% i 1%), Kanady i Chile (po 1% i po 2%). Do Hongkongu wywieziono 39 tys. ton mięsa wieprzowego za 49 mln EUR. Wolumen wyeksportowanych do Hongkongu produktów wieprzowych był o 67% większy niż w 2015 r., a ich wartość wzrosła ponad 2-krotnie. Eksport mięsa wieprzowego do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej wyniósł 30 tys. ton, a jego wartość 82 mln EUR, odpowiednio

o 24% i 28% więcej w porównaniu z 2015 r. Do Wietnamu wyeksportowano 7,6 tys. ton mięsa wieprzowego za 8,4 mln EUR wobec niecałych 3 tys. ton i 3 mln EUR w roku poprzednim.

Eksport do Chile wzrósł blisko 6-krotnie, do Wietnamu – około 3-krotnie, a do Kanady – blisko 2-krotnie, przy czym kraje te miały niewielki udział w wolumenie eksportu wieprzowiny.

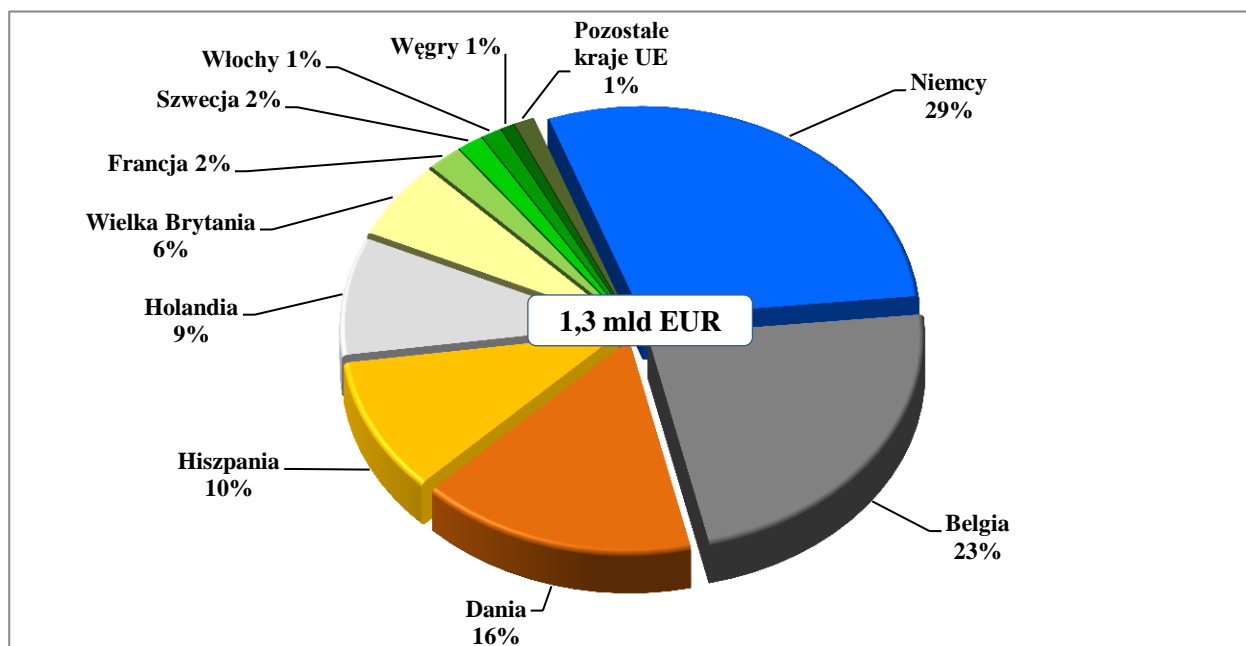
Struktura geograficzna polskiego eksportu mięsa wieprzowego w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Polska jest importerem netto mięsa wieprzowego. W 2016 r. do Polski **zaimportowano 689 tys. ton mięsa wieprzowego, o 2% (o 12 tys. ton) więcej** niż w roku 2015. Wartość importu wzrosła **o 6% (o 78 mln EUR), do 1,3 mld EUR**. Mięso wieprzowe było w 100% importowane z krajów UE. Największymi dostawcami wieprzowiny do Polski były: Belgia (26% udziału w wolumenie i 23% w wartości polskiego importu tego mięsa), Niemcy (odpowiednio 25% i 29%), Dania (19% i 16%), Holandia (11% i 9%) i Hiszpania (8% i 10%). Spośród najważniejszych dostawców unijnych największy wzrost odnotowano w imporcie mięsa wieprzowego z Hiszpanii (o 27% w odniesieniu do wolumenu i 26% w odniesieniu do wartości), a największy spadek – z Holandii (odpowiednio o 9% i 4%).

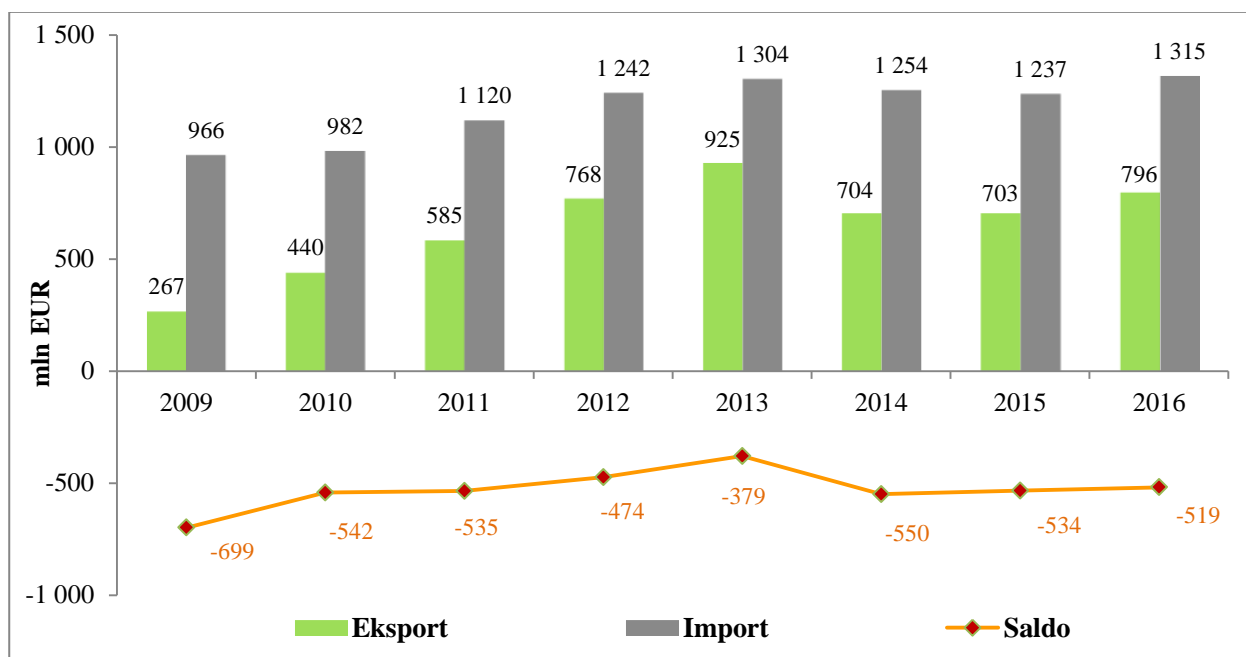
Struktura geograficzna polskiego importu mięsa wieprzowego w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

W 2016 r. **deficyt Polski w handlu mięsem wieprzowym wyniósł 519 mln EUR** i był o 15 mln EUR mniejszy niż w 2015 r. W ujęciu ilościowym ujemne saldo obrotów handlowych ukształtowało się na poziomie **252 tys. ton** (wobec 269 tys. ton w 2015 r.).

Handel zagraniczny mięsem wieprzowym (w mln EUR)

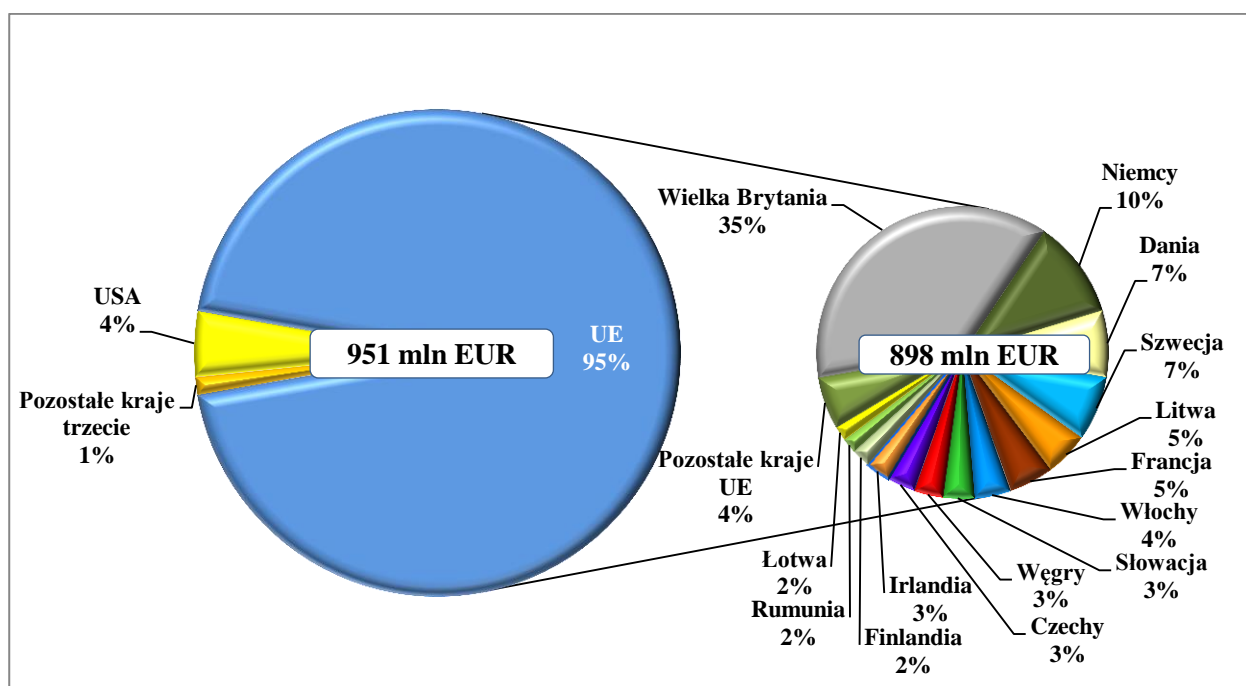

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

3.4. Przetwory mięsne (CN 0210, 1601–1603)

Eksport przetworów mięsnych z Polski w 2016 r., w porównaniu z 2015 r., wzrósł o 9%, do 329 tys. ton, a jego wartość wyniosła 951 mln EUR i była o 6% większa. Wzrost eksportu przetworów mięsnych w 2016 r. wynikał przede wszystkim ze zwiększenia wywozu do państw UE, których udział zarówno w wolumenie, jak i w wartości polskiego eksportu przetworów mięsnych wyniósł 95%. Do UE wywieziono 313 tys. ton przetworów mięsnych za 898 mln EUR (odpowiednio o 9% i 6% więcej niż w 2015 r.).

Struktura geograficzna polskiego eksportu przetworów mięsnych w 2016 r.

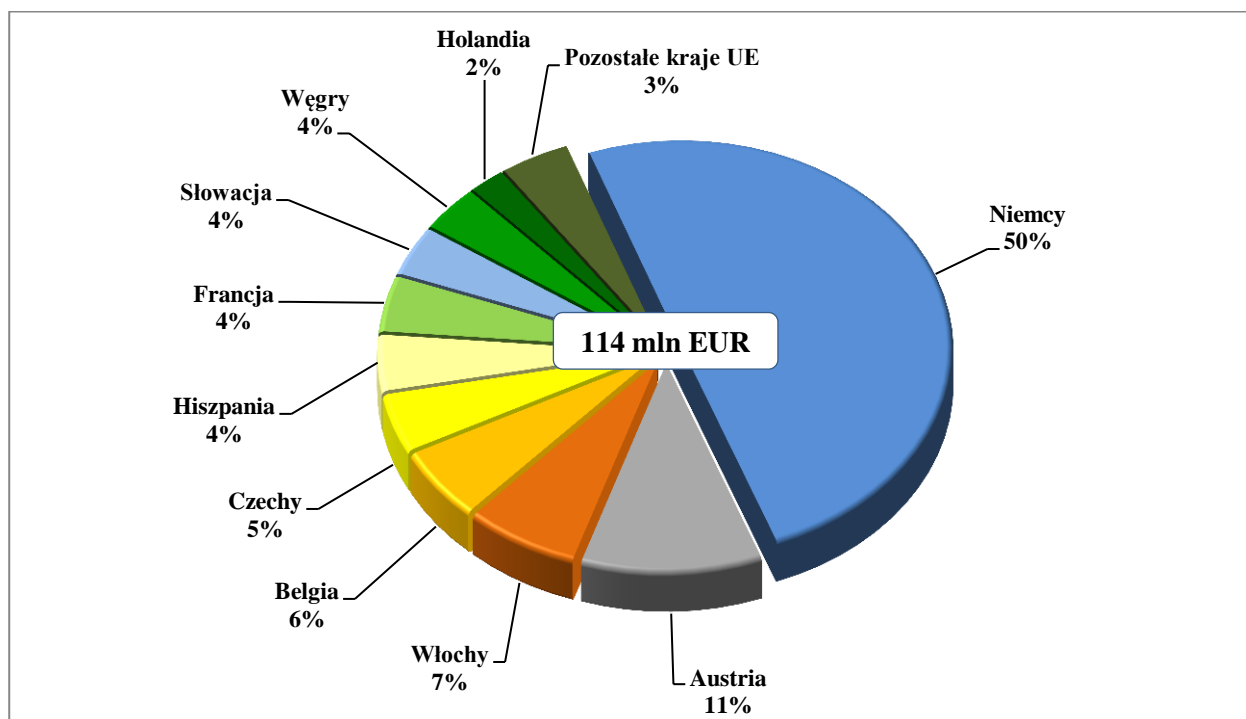
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Eksport do krajów WNP był znikomy i stanowił 0,6% całego wolumenu eksportu przetworów mięsnych, a do krajów pozostałych wzrósł o 8% w przypadku wolumenu i o 9% w przypadku wartości. W 2016 r. głównymi odbiorcami przetworów mięsnych z Polski były: Wielka Brytania (33% udziału w wolumenie i 35% w wartości krajowego eksportu przetworów mięsnych), Niemcy (9% i 10%), Litwa (7% i 5%), Dania (6% i 7%) i Szwecja (5% i 7%). Spośród ww. krajów największy wzrost wywozu odnotowano na Litwę (o 52% w odniesieniu do wolumenu i 48% w odniesieniu do wartości). W przypadku krajów nienależących do UE ani WNP najwięcej przetworów

mięśnych wysłano do USA, które podobnie jak w 2015 r. były 11. odbiorcą, z 3% udziałem w wolumenie i 4% w wartości tego asortymentu.

W 2016 r. do Polski przywieziono 29 tys. ton przetworów mięśnych za 114 mln EUR. W ujęciu ilościowym było to o 8% więcej, a w ujęciu wartościowym – o 0,4% więcej niż w 2015 r. Przetwory mięsne prawie w 100% importowano z krajów UE, przede wszystkim z Niemiec (49% udziału w wolumenie i 50% udziału w wartości), Austrii (odpowiednio 13% i 11%), Włoch (6% i 7%), Czech (6% i 5%) i Belgii (5% i 6%). Najbardziej dynamicznie – o 75% wzrósł wolumen importu przetworów mięśnych z Belgii, przy 2,2-krotnym wzroście wartości i Włoch – o 74%, przy jednoczesnym spadku wartości o 12%. Największą dynamikę spadku przywozu przetworów mięśnych odnotowano w przypadku Czech (o 24% w ujęciu ilościowym i 23% w ujęciu wartościowym).

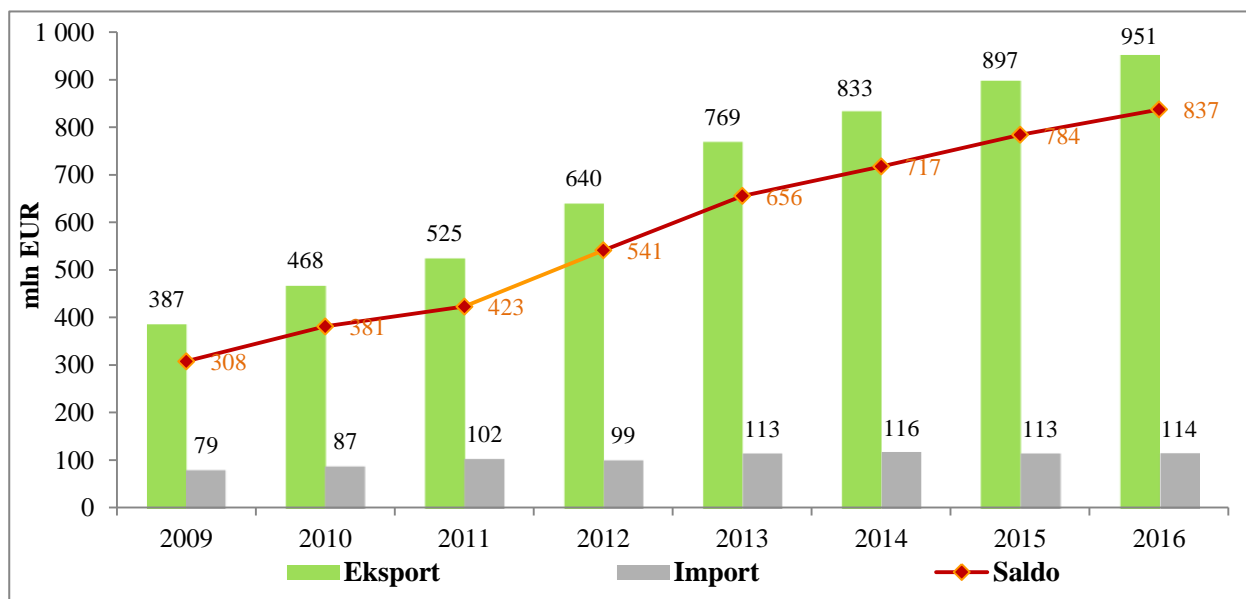
Struktura geograficzna polskiego importu przetworów mięśnych w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Saldo polskiego handlu zagranicznego przetworami mięśnymi jest dodatnie i wykazuje stały wzrost. W 2016 r. saldo osiągnęło poziom **837 mln EUR** i było o 53 mln EUR większe niż w 2015 r. W ujęciu ilościowym nadwyżka w handlu tym asortymentem wyniosła **300 tys. ton** wobec 275 tys. ton w 2015 r.

Handel zagraniczny przetworzonymi mięsami (w mln EUR)

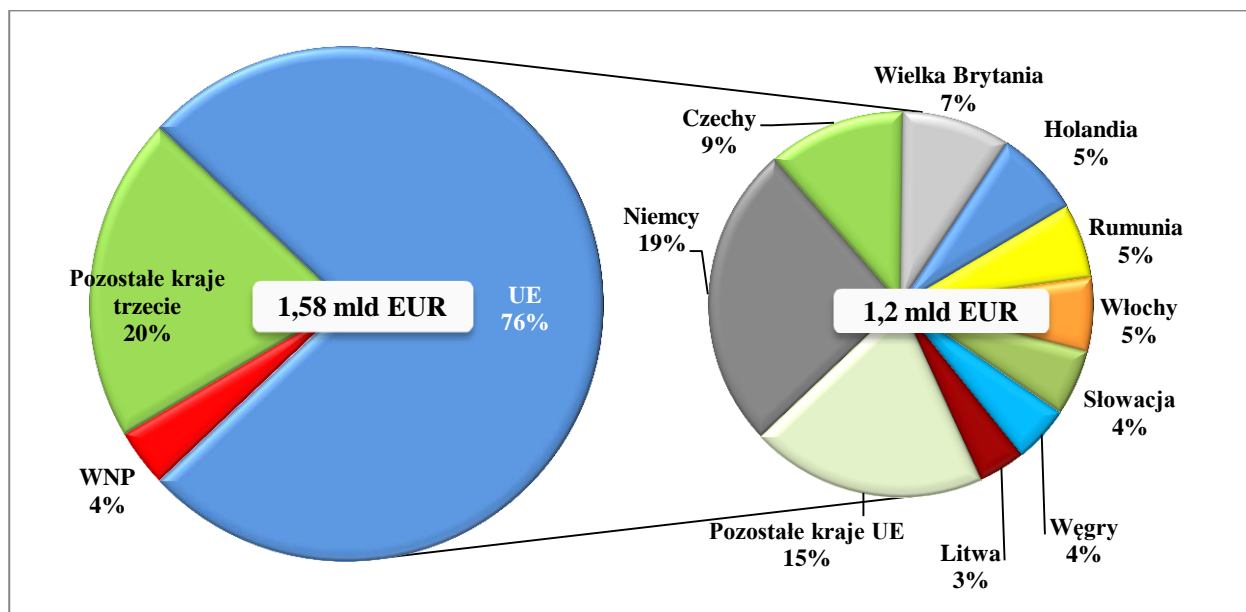

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

3.5. Produkty mleczarskie

W 2016 r., na skutek dekonjunktury na światowym rynku mleka utrzymującej się jeszcze w pierwszym półroczu 2016 r., polska branża mleczarska odnotowała dalsze pogorszenie wyników handlu zagranicznego.

Struktura geograficzna polskiego eksportu produktów mleczarskich w 2016 r.

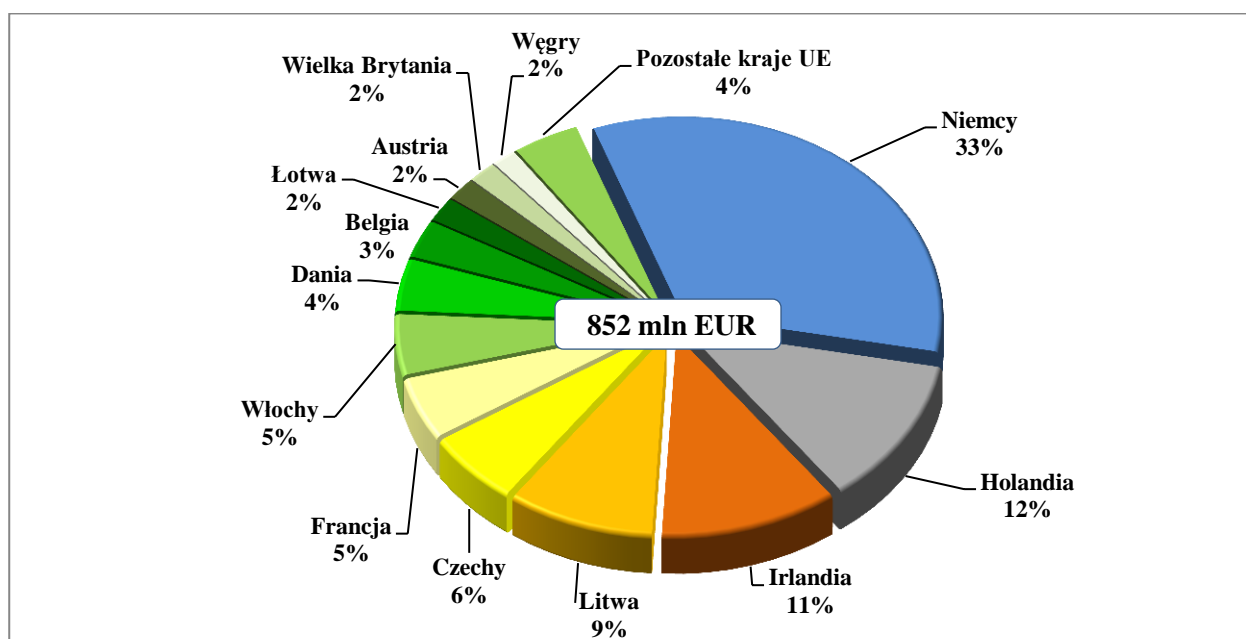

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

W 2016 r. na skutek niższych niż rok wcześniej cen transakcyjnych **wpływy** uzyskane z eksportu obniżyły się o 3,6%, do **1,58 mld EUR**. Udział produktów mleczarskich w wartości eksportu artykułów rolno-spożywczych w 2016 r. zmniejszył się do 6% z 7% w 2015 r. i 9% w roku 2014.

Od akcesji Polski do Unii Europejskiej głównym rynkiem zbytu polskich produktów mleczarskich są kraje unijne. W 2016 r. udział tych krajów w wartości wywozu z Polski był o 3 p.p. większy niż w roku 2015 i wyniósł 76%. Jednak wpływy uzyskane z eksportu do UE były tylko o niecały 1% większe niż w 2015 r. i wyniosły 1,2 mld EUR. Głównymi odbiorcami produktów mleczarskich z Polski były: Niemcy (308 mln EUR), Czechy (139 mln EUR), Wielka Brytania (109 mln EUR), Holandia (87 mln EUR), Włochy i Rumunia (po 75 mln EUR), Słowacja (66 mln EUR) oraz Węgry (58 mln EUR). Wywóz produktów mleczarskich z Polski do WNP od wprowadzenia w 2014 r. rosyjskiego embarga jest marginalny. Łączna wartość wywozu produktów mleczarskich do tego ugrupowania w 2016 r. była o 14% większa niż rok wcześniej i wyniosła 57 mln EUR. Udział WNP w eksporcie polskich produktów mleczarskich w 2016 r. wyniósł 3,6% wobec 3,1% w 2015 r. i 8% w 2014 r. Udział krajów nienależących do UE ani WNP w wywozie był o 3,9 p.p. mniejszy od notowanego rok wcześniej i wyniósł 20,5%. Spośród tych krajów największy udział w eksporcie produktów mleczarskich z Polski miały: Algieria (3% wartości wywozu), Chiny i Arabia Saudyjska (po 2%), Wietnam, Indonezja, Irak, Izrael, USA, Egipt, Kuba i Ukraina (0,7–1,4%).

Struktura geograficzna polskiego importu produktów mleczarskich w 2016 r.

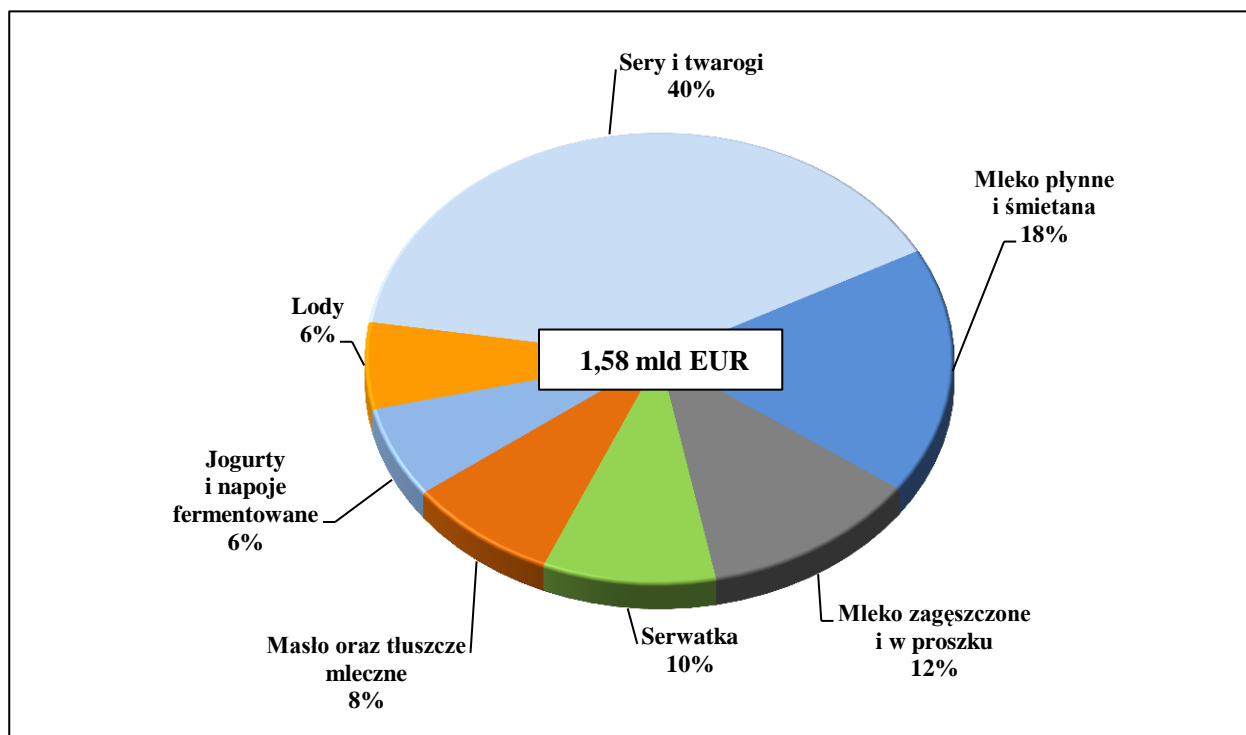
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

W 2016 r. dynamicznie rósł natomiast **import produktów mleczarskich**. Wartość zaimportowanych do Polski produktów mleczarskich osiągnęła poziom **852 mln EUR**, o 13% wyższy niż w 2015 r. Sprowadzany do Polski asortyment w blisko 100% pochodził z krajów UE – przede wszystkim z Niemiec, Holandii i Irlandii.

Główną pozycją w strukturze wartości eksportu polskiej branży mleczarskiej od lat pozostają **sery i twarogi**. W 2016 r. wpływy uzyskane z wywozu tej grupy asortymentowej osiągnęły poziom **625 mln EUR**, o 4,6% wyższy niż w 2015 r., a **wolumen** wzrósł o 5%, do **235 tys. ton**.

W eksporcie serów i twarogów dominują **sery podpuszczkowe dojrzewające** (60–70% wolumenu wywozu). W 2016 r. z Polski wyeksportowano **145 tys. ton tych serów**, o 3% więcej niż rok wcześniej, podczas gdy wartość wywozu wzrosła o 4%, do **431 mln EUR**. Sery dojrzewające eksportowane są przede wszystkim do UE (70% wolumenu w 2016 r.) – do Czech (16%), Niemiec i na Słowację (po 8%), na Węgry (7%), do Włoch (6%), Danii (4%) i Wielkiej Brytanii (5%). Polskie sery dojrzewające znalazły nabywców również m.in. w: Arabii Saudyjskiej (6%), Iraku (4%) oraz w Egipcie, Izraelu, na Ukrainie i w Armenii (po 2%).

Struktura towarowa polskiego eksportu produktów mleczarskich w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Stopniowo rośnie wywóz **serów niedojrzewających**, których Polska jest liczącym się na świecie producentem. W 2016 r. z kraju wywieziono **90 tys. ton** tego asortymentu, o 9% więcej niż w 2015 r. Jednocześnie wartość wywozu serów niedojrzewających wzrosła o 7%, do **194 mln EUR**. Sery te są eksportowane do UE (w 2016 r. – 95% wolumenu wywozu), głównie do Niemiec (29%), Wielkiej Brytanii, Włoch i Rumunii (po 9%) oraz do Czech i Bułgarii (po 6%). Poza UE sery niedojrzewające w niewielkiej ilości eksportowano m.in. do Tajlandii, USA, Arabii Saudyjskiej oraz Republiki Korei.

W wartości **przywozu produktów mleczarskich sery i twarogi** stanowią około 30% i wzbogacają ofertę krajową. Przedmiotem importu są głównie **sery podpuszczkowe dojrzewające** (blisko 70% udział w wartości przywozu serów i twarogów). W 2016 r. do Polski zaimportowano **55 tys. ton tych serów**, o 12% więcej niż rok wcześniej. W tym czasie wartość importu wzrosła o 9%, do **196 mln EUR**. Sery dojrzewające w blisko 100% są przywożone z Unii Europejskiej – najwięcej z Niemiec (w 2016 r. 38% wolumenu), Holandii (23%) i Danii (14%). **Serów niedojrzewających** w 2016 r. przywieziono **33 tys. ton**, o 23% więcej niż rok wcześniej, a wartość przywozu wzrosła o 11%, do **91 mln EUR**. Ten asortyment serów w całości był sprowadzany z krajów UE – głównie z Niemiec (41% wolumenu), Francji (16%), Czech (15%) i Włoch (12%).

W 2016 r. udział **serwatki** w towarowej strukturze wywozu stanowił 10%. W tym czasie z kraju **wywieziono 222 tys. ton** tego produktu za **150 mln EUR**, odpowiednio o 7% i 12% mniej niż w roku 2015. Serwatkę eksportowano do UE (w 2016 r. – 54% wolumenu całego eksportu) m.in: do Niemiec (20%) i Holandii (18%). Do krajów pozaunijnych trafiło 46% wolumenu eksportu serwatki – przede wszystkim do: Chin (12%), Indonezji (8%), Wietnamu (7%), Malezji (4%), a także do Tajlandii i Pakistanu (po około 2%).

W 2016 r. **serwatka** była jedynym produktem mleczarskim, którego **przywóz** ograniczono. Do kraju sprowadzono około **61 tys. ton** tego produktu, o 16% mniej niż w 2015 r. Jednocześnie w wyniku spadku cen transakcyjnych wartość importu serwatki obniżyła się o 4%, do **30 mln EUR**. Serwatkę w 100% sprowadzano z krajów unijnych – głównie z Litwy (49% całego wolumenu), Niemiec (11%), Holandii (8%), Łotwy (7,5%) oraz Belgii i Włoch (po około 6%).

Na skutek ograniczonego światowego popytu na **mleko w proszku**, przy dużej konkurencji na rynkach zagranicznych, odnotowano spadek wywozu tego asortymentu z Polski. W 2016 r. udział tej grupy (łącznie z mlekiem zagęszczonym) w wartości

wywozu produktów mleczarskich wyniósł 12% (wobec 17% w 2015 r.). Ogółem wyeksportowano **108 tys. ton mleka w proszku**, o 24% mniej niż rok wcześniej, a wartość jego wywozu obniżyła się o 33%, do 189 mln EUR. Tradycyjnie przedmiotem eksportu było **odtłuszczone mleko w proszku (OMP)**. **Wywóz tego produktu** w 2016 r. wyniósł **80 tys. ton** i był o 27% mniejszy niż w 2015 r. Przy znaczącym spadku cen transakcyjnych (średnio o 11%) wartość eksportu obniżyła się o 35%, do **141 mln EUR**. OMP znajduje nabywców przede wszystkim w krajach pozaunijnych (w 2016 r. – 60% całego wolumenu), tj. m.in. w: Algierii (25%), Wietnamie (9%), Chinach, na Filipinach, w Indonezji oraz Jemenie (po 3%). Na rynki UE w 2016 r. trafiło 40% wolumenu OMP – m.in. do: Holandii, Włoch, Bułgarii, Niemiec i Wielkiej Brytanii. Skala wywozu **pełnego mleka w proszku (PMP)**, w porównaniu z eksportem OMP, jest nieznaczna. W 2016 r. z Polski wyeksportowano **18 tys. ton** tego proszku wobec 23 tys. ton w 2015 r. PMP wywożono przede wszystkim na rynek UE (w 2016 r. – 65% całego wolumenu), głównie do Niemiec (35%), Czech i Holandii (po 5%) oraz do Rumunii i Włoch (po 4%). Poza UE produkt ten trafił m.in. na Kubę (18%), do Izraela (4%) i Algierii (3%).

Przywóz mleka w proszku (łącznie z mlekiem zagęszczonym) w 2016 r. wzrósł o 10%, do **117 tys. ton**. Jednocześnie na skutek niskich cen transakcyjnych wartość importu obniżyła się o 5%, do **232 mln EUR**. Do kraju zaimportowano 38 tys. ton odtłuszczonego mleka w proszku, o 45% więcej niż w 2015 r. Wolumen przywozu pełnego mleka w proszku wzrósł o 30%, do 13 tys. ton. Wydatki poniesione na zakup OMP i PMP były odpowiednio o 6% i 5% większe niż w 2015 r. i wyniosły 61 mln EUR i 31 mln EUR. Oba rodzaje proszku mlecznego w blisko 100% przywożono z UE – głównie z Niemiec, Holandii i Irlandii.

W 2016 r. na świecie utrzymywał się zwiększony popyt na **masło**, który stymulował wzrost eksportu tego tłuszczu z Unii Europejskiej, w tym również z Polski. **Wywóz masła i tłuszczów mlecznych** w 2016 r. osiągnął nienotowany wcześniej poziom **45 tys. ton**, o 9% wyższy niż w 2015 r. W tym czasie wartość wywozu tego produktu była o 8% większa niż rok wcześniej i ukształtowała się na poziomie **131 mln EUR**. Głównymi partnerami Polski w eksporcie masła były kraje członkowskie UE (89% wolumenu) m.in.: Niemcy, Czechy, Słowacja, Rumunia, Holandia, Wielka Brytania, Francja. Niewielkie ilości masła wywieziono do: Serbii, Maroka, Izraela, Egiptu i Turcji.

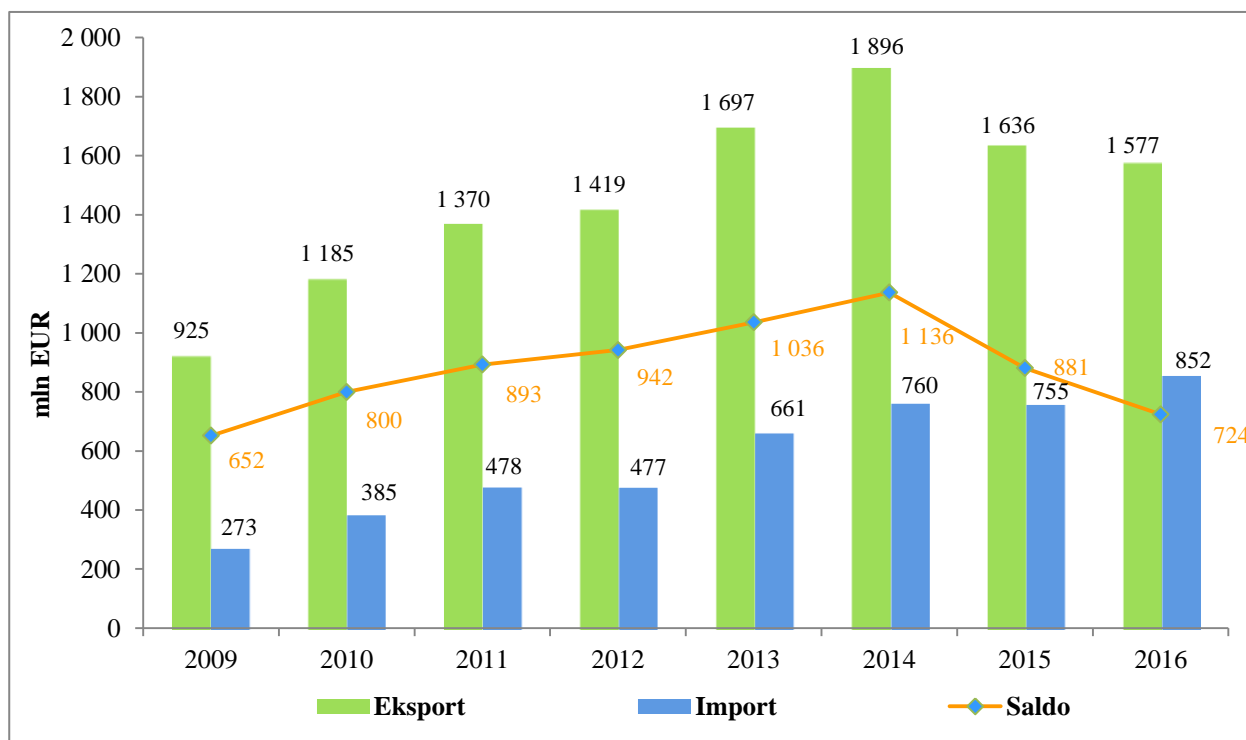
Masło i tłuszcze mleczne z importu stanowią uzupełnienie krajowej oferty asortymentowej. W 2016 r. do kraju przywieziono **17 tys. ton** produktów z tej grupy

towarowej za **62 mln EUR**, odpowiednio o 22% i 28% więcej niż w roku 2015. Masło prawie w 100% pochodziło z krajów unijnych – przede wszystkim z Niemiec, Holandii, Belgii, Danii, Francji i Wielkiej Brytanii.

Polska branża mleczarska posiada duży potencjał produkcyjny **jogurtów i napojów mlecznych**, jednak ich eksport jest niewielki. W 2016 r. z kraju wywieziono **93 tys. ton** produktów z tej grupy asortymentowej, o 9% mniej niż rok wcześniej. Jednocześnie wartość tego wywozu obniżyła się o 8%, do **103 mln EUR**. Polskie jogurty i napoje mleczne nabywców znajdują przede wszystkim w UE (96% wolumenu wywozu), głównie: w Wielkiej Brytanii (17%), na Węgrzech i w Rumunii (po 11%), w Czechach (10%), w Niemczech (9%) i na Litwie (7%). Poza UE ten asortyment eksportowano m.in. na Filipiny, Ukrainę, do Kosowa i Chin.

W 2016 r. import jogurtów i napojów mlecznych zwiększył się o 63%, do **63 tys. ton**, a w ujęciu wartościowym wzrósł o 41%, do **73 mln EUR**. Sprowadzone do Polski produkty z tej grupy towarowej pochodziły z UE – przede wszystkim z Niemiec, Czech, Austrii i Belgii.

Handel zagraniczny produktami mleczarskimi (w mln EUR)

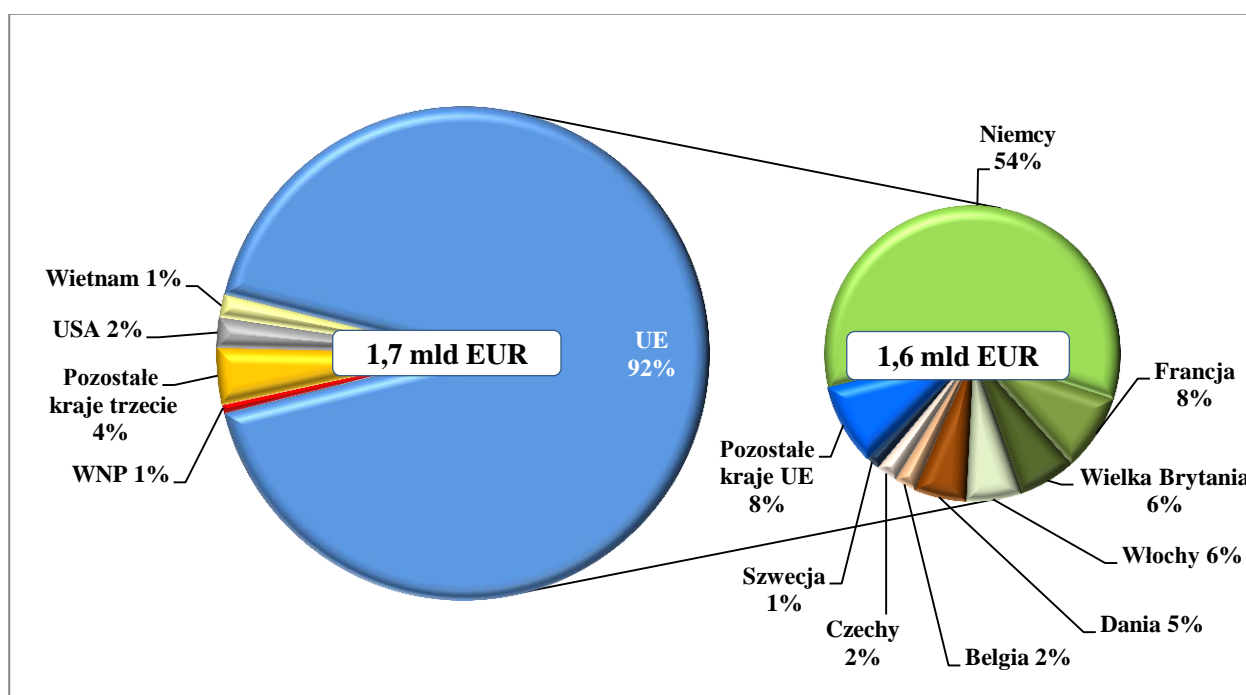
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Wzrost importu i spadek eksportu produktów mleczarskich spowodowały, że nadwyżka eksportu nad importem uległa zmniejszeniu. W rezultacie w 2016 r. wartościowe saldo wymiany obniżyło się o 18%, do 0,7 mld EUR.

3.6. Ryby i ich przetwory

Ryby i przetwory rybne stanowią znaczącą pozycję w strukturze wywozu artykułów rolno-spożywczych z Polski. Od 2009 r. udział tej grupy asortymentowej w wartości eksportu kształtuje się w granicach 6–7%. W 2016 r. z kraju **wywieziono 312 tys. ton ryb i przetworów, o 4% mniej** niż w 2015 r. Jednak wpływy wzrosły o 13%, do **1,7 mld EUR**.

Struktura geograficzna polskiego eksportu ryb i przetworów w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

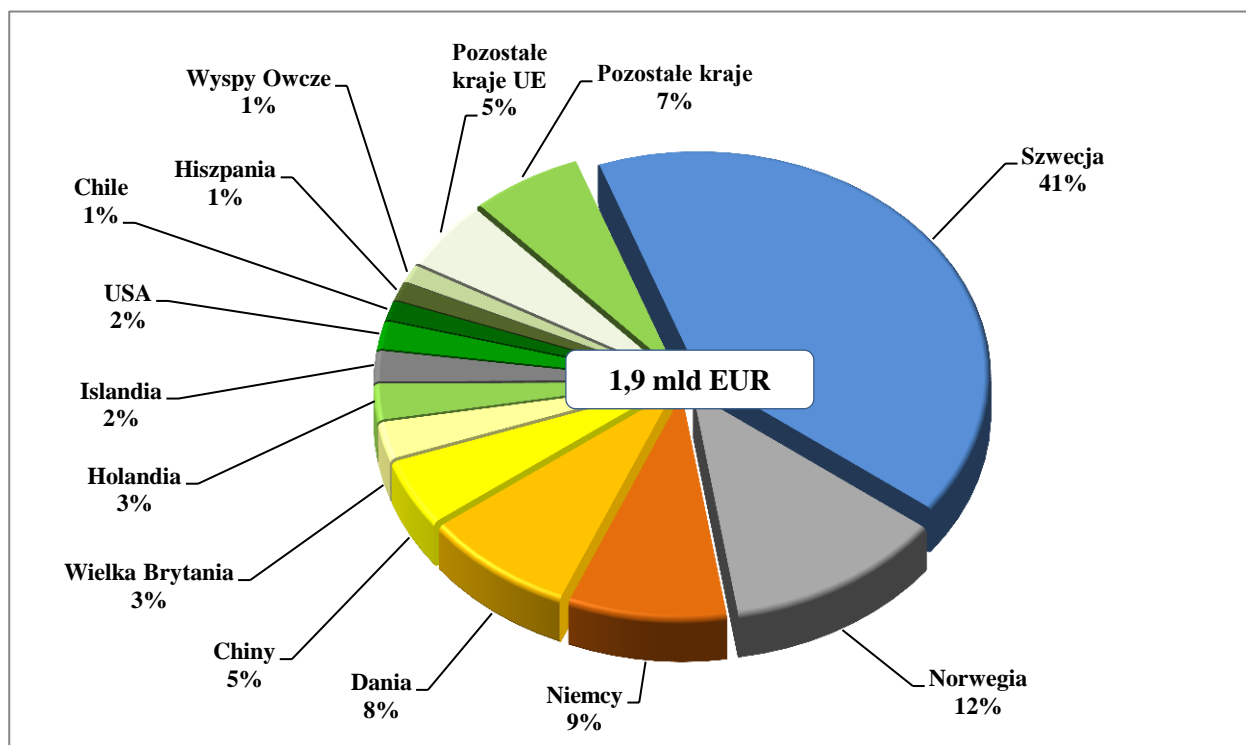
Ryby i przetwory rybne z Polski trafiają głównie do krajów UE (w 2016 r. – 89% całego wolumenu wywozu). Niezmiennie największym odbiorcą tego asortymentu pozostają Niemcy (w 2016 r. – 139 tys. ton, 928 mln EUR). Ważnymi nabywcami są także: Francja (20 tys. ton, 132 mln EUR), Wielka Brytania (21 tys. ton, 100 mln EUR) i Włochy (12 tys. ton, 96 mln EUR).

Wywóz ryb i ich przetworów do WNP pozostaje marginalny (w 2016 r. – 7 tys. ton za niecałe 10 mln EUR). Do krajów pozostałych (tj. spoza UE i WNP) wyeksportowano około 27 tys. ton ryb i przetworów (o 7% więcej niż rok wcześniej) za 123 mln EUR (o 13% więcej), głównie do USA, Wietnamu i Australii.

W 2016 r. do kraju **przywieziono 534 tys. ton ryb i przetworów wydatkując 1,9 mld EUR**. Było to odpowiednio o 31 tys. ton i 341 mln EUR więcej niż w roku

poprzednim. Większość ryb i przetworów sprowadzano z krajów UE (60% udziału w wolumenie i 70% udziału w wartości).

Struktura geograficzna polskiego importu ryb i przetworów w 2016 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Największymi dostawcami tych produktów na rynek polski była: Szwecja (25% udziału w wolumenie i 41% udziału w wartości), Norwegia (odpowiednio 14% i 12%), Niemcy (8,5% i 9%), Dania (10% i 8%) i Chiny (8% i 5%). Spośród ww. krajów największy wzrost importu ryb i przetworów nastąpił z Norwegii (o 29% w odniesieniu do wolumenu i 50% w odniesieniu do wartości). Wzrósł również import ze Szwecji (odpowiednio o 1% i 26%) i z Chin (o 6% i 1%). W przypadku Danii i Niemiec nastąpił spadek przywiezionego wolumenu (odpowiednio o 3% i 10%) przy wzroście wartości (o 20% i 9%).

Handel zagraniczny rybami i przetworami (w mln EUR)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Saldo obrotów handlowych rybami i przetworami jest ujemne. W 2016 r. deficyt wyniósł 213 mln EUR i był ponad 3-krotnie wyższy niż w 2015 r., a w ujęciu ilościowym wyniósł 221 tys. ton wobec 178 tys. ton w 2015 r.